(OVER)LEVEN IN PARAMARIBO

Onderzoek onder Marronjongeren die vanuit het binnenland naar Paramaribo komen voor het voortzetten van hun studie.

Opdrachtgever:
Aart Schalkwijk
Beleidsmedewerker Zeister Zendingsgenootschap
Zeist

Auteurs:
Roos Blom
Saskia Moolhuizen

Juni 2009

Voorwoord

Voor u ligt het resultaat van ons afstudeeronderzoek naar Marronjongeren die vanuit het binnenland naar internaten in Paramaribo zijn gekomen voor het voortzetten van hun studie. Door gebrek aan middelbare scholen in het binnenland van Suriname zijn de jongeren genoodzaakt hun studie in Paramaribo verder voort te zetten. Dit onderzoek is gericht op de beleving van de opvang van Marronjongeren in een vijftal internaten in Paramaribo.

De vraag naar het onderzoek kwam vanuit het Zeister Zendingsgenootschap. Wij zijn op 15 februari 2009 vertrokken naar Suriname om ter plekke het onderzoek te verrichten.

We verbleven in de wijk Zorg en Hoop op de Mijnhooplaan, een toepasselijke naam want na drie weken kregen wij te maken met één van de ergste overstromingen van de afgelopen jaren. Onze zorgen werden groter toen we ook echt uit ons huis moesten en het hopen naar beter weer werd na vier dagen beantwoord. Toen konden we met onze voetjes op het droge verder met ons onderzoek.

We hebben in Paramaribo een vijftal internaten bezocht, daar hebben wij Marronjongeren geënquêteerd en geïnterviewd. Een hele onderneming, na weken communiceren, afspraken maken, vervolgafspraken maken konden we de verkregen informatie gaan verwerken.

Met een glimlach kijken wij terug op deze periode, de Marronjongeren die ons veel te vertellen hadden, de leuke en bemoedigden gesprekken die we hebben gevoerd. De kracht en de motivatie van veel jongeren om door te gaan heeft ons geïnspireerd om verder te gaan.

Daarnaast hebben de interviews met de begeleiding van de internaten en interviews met deskundigen ons geholpen om een zo kompleet mogelijk beeld te krijgen van de huidige situatie van Marronjongeren in internaten in Paramaribo.

Onze reis naar het binnenland van Suriname heeft ons doen inzien uit wat voor bijzondere en eigen cultuur de Marronjongeren afkomstig zijn. Het leven dat zich in en rond de rivier afspeelt, waar we natuurlijk ook aan mee hebben gedaan. De afwas in de rivier doen en tegen de stroming in proberen te zwemmen was voor ons vast net zo vermakelijk als voor de Marronbevolking die ons goed in de gaten hield.

Het was voor ons een uitdaging om in een tropisch land als Suriname onderzoek te doen, zonder de nabijheid van onze geliefden in Nederland. Toch is het gelukt onder de schijnende zon, met de schaafijsjes die ons verkoeling brachten en de heerlijke Surinaamse keuken. Het was een geweldige ervaring.

We zijn dankbaar voor de kans die we hebben gekregen om dit onderzoek in Suriname te houden.

Veel leesplezier!
Saskia Moolhuizen en Roos Blom

Woorden van Dank

Allereerst willen wij Salomon Emanuels van stichting Equalance bedanken voor zijn steun en vertrouwen in ons en het onderzoek tijdens ons verblijf Suriname. Ook de medewerkers van stichting Equalance willen wij hartelijk danken voor hun inzet en hulp tijdens het verwerken van de enquêtes.

Daarnaast willen wij Aart Schalkwijk van het Zeister Zendingsgenootschap danken voor de mogelijkheid die hij ons heeft gegeven om dit onderzoek in Suriname te verrichten.

Daniëlla Menig bedankt voor je steun tijdens onze bezoeken aan de internaten en voor de vele tips waardoor ons leven in Suriname een stuk gemakkelijker werd.

Onze dank gaat uit naar de Marronjongeren en begeleiders van het Rebecca Scheltz internaat, het Zaailand internaat, het Christoforus internaat, het Maria internaat en het Siswa Tama internaat, die ons aan de nodige informatie hebben geholpen tijdens ons verblijf in Suriname. Ook dank voor de hartelijkheid waarmee wij zijn ontvangen en te woord gestaan en de heerlijke pommerakken, die we van meneer Veldbloem (directeur van het Rebecca internaat) hebben gekregen en die speciaal voor ons uit de bomen geplukt waren.

Stichting Nikos bedankt voor de begeleiding bij het opstellen van de enquêtes.

Maarten Verheij bedankt voor de hulp en de begeleiding vanuit de CHE, de bemoediging tijdens het schrijven en het feit dat je in je vakantie voor ons door wil gaan!

Frans van der Veer bedankt voor de gesprekken die we over en ook in Suriname hebben gevoerd. De aanmoediging en de kritische kijk op ons en ons onderzoek.

Stephanie en Dorijn, meiden dank jullie wel voor de dagen dat we bij jullie konden logeren tijdens onze “watersnoodramp”. Zonder jullie hadden we echt regenlaarzen moeten aanschaffen.

En natuurlijk onze lieve ouders, familie, vrienden en onze mannen! Dank jullie wel voor het geduld en het vertrouwen die er in ons en het onderzoek was.

Verklarende woordenlijst

Marron
De jongeren die wij in ons onderzoek geënquêteerd hebben zijn van Marron komaf. Over de Marron leest u meer in hoofdstuk 3.

Jongeren
In onze scriptie gebruiken wij het woord jongeren. In elk internaat worden de jongeren anders genoemd. Zo worden ze ook wel pupillen, kinderen, studenten en jongeren genoemd. Om hier één lijn in te trekken en duidelijkheid te creëren hebben wij gekozen voor het woord jongeren.

Begeleid(st)ers
De begeleiders van het internaat worden in elk internaat anders aangesproken. Ze worden ook wel tantes, broeders, mevrouw, meneer en begeleidsters genoemd. Net zoals bij de jongeren hebben we hier ook één lijn in getrokken en hebben we gekozen voor de naam begeleid(st)ers.

SRD
In Suriname wordt betaald met SRD. SRD staat voor Surinaamse Dollars. 1 SRD staat gelijk aan € 0,26 en € 1, - staat gelijk aan $Sur 3,87.

Afschrijven
Dit woord zult u vooral tegen komen in de interviews met de jongeren en begeleiders. In Suriname gebruiken ze dit woord als een jongere uit het internaat wordt geschreven.

Het binnenland
Het binnenland is een groot deel van Suriname en wordt veel gebruikt door de Surinamers. Als u precies wilt weten wat er onder het binnenland van Suriname valt kunt u daar meer informatie over vinden in hoofdstuk 3.

Internaten
In Nederland wordt er bij een internaat gedacht aan een school met kost en inwoning. In Suriname is een internaat een opvang voor jongeren die in het binnenland wonen en onderwijs volgen in Paramaribo. Omdat de afstand te groot is om elke dag heen en weer te reizen, komen ze in Paramaribo in internaten terecht. Er zijn ook jongeren waarvan hun ouders is Paramaribo wonen. Als zij in een internaat terecht komen is dit meestal omdat ze in een internaat betere mogelijkheden en begeleiding hebben voor het positief afronden van hun studie. Informatie over internaten in het algemeen en de vijf internaten die wij bezocht hebben kunt u vinden in hoofdstuk 2.

Stichting Equalance:
Stichting Equalance heeft ons begeleidt bij ons onderzoek in Suriname. Meer informatie over Equalance kunt u vinden in bijlage 2 en 9

Zeister Zendingsgenootschap
Het Zeister Zendingsgenootschap is onze opdrachtgever. Meer informatie over hen kunt u vinden in bijlage 1.

Panjies
Een Panjie is een traditionele omslagdoek die men in het binnenland om hun lijf draagt.

MULO
Mulo (ook Ulo) is de afkorting voor (meer) uitgebreid lager onderwijs. Dit is het onderwijssysteem van Suriname. Het is een benaming voor een schooltype na de lagere school.

LBGO
Het LBGO duurt vier jaar en bestaat uit twee brugjaren. Daarna kunnen leerlingen op basis van de resultaten toegelaten worden tot de volgende stromingen zoals; MULO, de administratief-economische, technische en huishoudelijke stroom.

Samenvatting vooraf

De scriptie bestaat uit zeven hoofdstukken en verschillende bijlagen.

Hoofdstuk 1 Opzet van het onderzoek
In dit hoofdstuk vindt u zowel de aanleiding als de probleemanalyse terug. Wat is de aanleiding voor ons geweest en wat is de aanleiding van het ZZg voor interesse in dit onderzoek. Ook staan de vraagstelling, de deelvragen, de toelichting op de deelvragen, de doelstelling en onze werkwijze hierin beschreven.

Hoofdstuk 2 Internaten in het algemeen
In dit hoofdstuk staan de vijf internaten beschreven met algemene informatie, de achtergrond, de financiën en de staat van het internaat.

Hoofdstuk 3 Marron
In hoofdstuk 3 staat de "Marron"cultuur centraal, ook komen de districten zoals aangegeven door het ZZg hierin terug. Als laatste paragraaf het cultuurverschil tussen het leven in Paramaribo en het binnenland van Suriname.

Hoofdstuk 4 Begeleiding en financiën
In het hoofdstuk kunt u de huidige situatie over de begeleiding en de financiën terug vinden. Zowel de begeleiding van de internaten als de jongeren komen aan het woord. Hier vindt u ook onze eigen visie op de begeleiding in de internaten.

Hoofdstuk 5 Jongeren
In dit hoofdstuk kunt u vanuit de jongeren en de begeleiding terug vinden hoe de overgang tussen het leven in het binnenland en het leven in een internaat in Paramaribo gaat.

Hoofdstuk 6 Begeleiding
In dit hoofdstuk kunt u de paragrafen faciliteiten en het werken met Marronjongeren terug vinden.

Hoofdstuk 7 Conclusies en aanbevelingen
In dit hoofdstuk kunt u de conclusies van het onderzoek en onze aanbevelingen vinden.

Onderzoek in internaten
Het ZZg heeft ons gevraagd of wij een onderzoek willen houden. Ons onderzoek heeft grotendeels plaatsgevonden in vijf internaten in Paramaribo. Dit alles in een periode van drie maanden. De internaten die meegewerkt hebben zijn het Christoforus internaat, het Maria internaat, het Rebecca Scheltz internaat, Siswa Tama internaat en het Zaailand internaat. Deze internaten bieden huisvesting aan o.a. Marronjongeren tussen de 12 t/m 20 jaar oud. Onze hoofdvraag is: *" Waar lopen Marronjongeren tegen aan wanneer ze vanuit het binnenland worden opgevangen in internaten in Paramaribo?"* om deze te kunnen beantwoorden hebben wij vijftig Marronjongeren anoniem geënquêteerd, en bij vijfentwintig Marronjongeren een interview afgenomen. Daarnaast hebben wij met vijf begeleiders van de internaten gesproken om zo een helder beeld te kunnen vormen van de gaande situatie in de verschillende internaten.

Interviews met deskundigen
Naast de bezoeken aan de internaten hebben wij met twee deskundigen gesproken. Salomon Emanuel is cultureel antropoloog en docent aan de Anton de Kom universiteit. Bert Eersteling is directeur van Onderwijs in het binnenland. Zij konden ons een helder beeld geven van de huidige situatie omtrent scholing en culturele aspecten in het binnenland van Suriname.[1]
Op aanraden van derden zijn wij zelf het binnenland in geweest, voor ons een hele nieuwe ervaring. Wij zijn in de volgende districten geweest; West-Suriname, Marowijne, Boven - Suriname en Brokopondo. Het heeft ons geholpen een beeld te vormen van de leefomstandigheden en de Marrongemeenschappen in het binnenland.

[1] Deze interviews kunt u terug vinden in bijlage 9 en 10

Inhoudsopgave

Voorwoord 2
Woorden van Dank 4
Verklarende woordenlijst....5
Samenvatting vooraf....7
Inhoudsopgave....8

Hoofdstuk 1 Opzet van het onderzoek 11
1.1 Aanleiding.... 11
1.2 Probleemstelling 11
1.3 Vraagstelling.... 11
1.3.1 Deelvragen 11
1.3.2 Toelichting deelvragen 12
1.4 Doelstellingen.... 12
1.5 Werkwijze.... 13

Hoofdstuk 2 Overzicht van de bezochte internaten 14
2.1 Internaten algemeen.... 14
2.2 Christoforus internaat
2.2.1 Algemeen.... 14
2.2.2 Achtergrond 14
2.2.3 Financiën 15
2.2.4 Staat van het internaat 15
2.3 Siswa Tama internaat.... 15
2.3.1 Algemeen 15
2.3.2 Achtergrond 15
2.3.3 Financiën 15
2.3.4 Staat van het internaat 15
2.4 Maria internaat 16
2.4.1 Algemeen 16
2.4.2 Achtergrond 16
2.4.3 Financiën 16
2.4.4 Staat van het internaat 16
2.5 Rebecca Scheltz internaat.... 16
2.5.1 Algemeen 16
2.5.2 Achtergrond 16
2.5.3 Financiën 16
2.5.4 Staat van het internaat 17
2.6 Zaailand internaat 17
2.6.1 Algemeen 17
2.6.2 Achtergrond 17
2.6.3 Financiën 17
2.6.4 Staat van het internaat 17

Hoofdstuk 3 Marron....18
3.1 Marroncultuur.... 18
3.1.1 De geschiedenis van Suriname.... 18
3.1.2 Marronstammen 18
3.1.3 Gezagsstructuur onder de Marrons 19
3.2 Districten 19
3.2.1 Districten algemeen 19
3.2.2 Overzichtkaartje districten Suriname.... 19
3.2.3 Districten van de Marronjongeren.... 20
3.2.4 Cirkeldiagram 20

3.3 Cultuurverschil 21
3.3.1 Paramaribo 21
3.3.2 Het binnenland 21
3.3.3 Cultuur schok 21
3.3.4 Onze visie op Marronjongeren 22

Hoofdstuk 4 Begeleiding en Financiën 23
4.1 Begeleiding 23
4.1.1 Huidige situatie volgens de jongeren 23
4.1.2 Huidige situatie volgens de begeleiding 23
4.1.3. Onze visie op de huidige situatie 24
4.1.4 Hoe kan dit geoptimaliseerd worden 25
4.2 Financiën 26
4.2.1 Huidige situatie volgens de jongeren 26
4.2.2 Huidige situatie volgens de begeleiding 27
4.2.3 Hoe kan dit geoptimaliseerd worden 28

Hoofdstuk 5 Jongeren aan het woord 29
5.1 Overgang thuis - internaat 29
5.1.1 Huidige situatie 29
5.1.2 Hoe kan dit geoptimaliseerd worden 30

Hoofdstuk 6 Begeleiding aan het woord 32
6.1 Faciliteiten 32
6.1.1 Huidige situatie 32
6.1.2 Hoe kan dit geoptimaliseerd worden 32
6.2 Werken met Marronjongeren 34
6.2.1 Waar loopt de begeleiding tegen aan 34
6.2.2 Begeleiders aan het woord over werken met Marronjongeren. 34
6.2.3 Onze ervaring met Marronjongeren 35

Hoofdstuk 7 Conclusies en aanbevelingen 36
7.1 Conclusies 36
7.1.1 Antwoord op de deelvragen 36
7.1.2 Antwoord op de hoofdvraag 38
7.2 Aanbevelingen 38
7.2.1 Aanbevelingen voor het ZZg 38
7.2.2 Aanbevelingen voor stichting Equalance 38
7.2.3 Aanbevelingen voor internaten in Paramaribo onderverdeeld in vijf punten. 39
Nawoord 40
Literatuurlijst 41

Bijlagen

Bijlage 1 Zeister Zendingsgenootschap ..... **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**
Bijlage 2 Stichting Equalance ..... **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**
Bijlage 3 Enquêtes Internaten ..... **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**
Bijlage 4 Uitwerking Enquêtes ..... **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**
Bijlage 5 Antwoorden die gegeven zijn op de open vragen ..... **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**
Bijlage 6 Interviews met de jongeren. ..... **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**
Bijlage 7 Interviewvragen begeleiders ..... **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**
Bijlage 8 Uitwerking interviews begeleiders ..... **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**
Interview Maria internaat. ..... **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**
Christoforus Internaat ..... **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**
Interview met begeleidster van Siswa Tama. ..... **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**
Rebecca Scheltz internaat ..... **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**
Zaailand Internaat ..... **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**
Bijlage 9 Interview met Salomon Emanuels ..... **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**
Bijlage 10 Interview met Bert Eersteling ..... **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**
Bijlage 11 Beleid van de overheid met betrekking tot internaten. ..... **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**
Bijlage 12 Powerpoint presentatie Equalance ..... **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**
Bijlage 13 Krantenartikel ..... **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**

Hoofdstuk 1 Opzet van het onderzoek

1.1 Aanleiding

Voor het afstuderen van de opleiding Maatschappelijk werk en dienstverlening waren wij, Roos Blom en Saskia Moolhuizen, opzoek naar een afstudeeronderzoek in het buitenland. We wilden in het buitenland afstuderen omdat het ons een uitdaging leek om ons te verdiepen in eren voor ons vreemde cultuur. Daarnaast is het ook een verrijking voor ons als hulpverleners om deze ervaring mee te nemen in het verdere werkveld en om onze kijk op de hulpverlening in de wereld te verbreden. Al snel kwamen we uit op het land Suriname. Na weken zoeken hebben we via het Zeister Zendingsgenootschap[2] een afstudeeropdracht gekregen. Het ZZg steunt de zending en diaconaal werk in derde wereld landen.
Het ZZg geeft al geruime tijd wereldwijd steun aan projecten voor kwetsbare kinderen en jongeren. Daaronder verstaan we in ieder geval kinderen die in kindertehuizen en internaten wonen (al hoewel die niet allemaal kwetsbaar zijn) en kinderen met een beperking (fysiek of geestelijk).

Een bijzondere categorie kinderen/jongeren waar het ZZg de komende tijd meer mee wil doen zijn de jongeren die uit het binnenland van Suriname naar de hoofdstad Paramaribo komen voor het voortzetten van hun studie. In het binnenland is beperkt voortgezet onderwijs aanwezig, de ouders moeten hun kinderen naar Paramaribo sturen willen zij hun kind verdere scholing laten volgen. Een deel van de kinderen komt in kindertehuizen, internaten terecht en een deel bij familie. We horen dat het vaak misgaat. Resultaat van de beperkte/slechte mogelijkheden voor opvang is dat veel van deze kinderen hun opleiding niet met goed gevolg afmaken en soms ook slecht terecht komen. Er is weinig zicht op de precieze situatie in internaten in Paramaribo. Er zijn enige indicaties en verhalen, maar weinig feitelijke gegevens. Het ZZg heeft ons gevraagd of wij onderzoek willen doen naar de omstandigheden van de internaten.

Om het onderzoek enigszins in te perken en in de beschikbare tijd haalbaar te maken, hebben we er voor gekozen om de bevolkingsgroep Marron te onderzoeken. Veel van deze jongeren moeten naar Paramaribo komen om het voortgezet onderwijs te volgen. De inheemse bevolkingsgroepen, die weer een heel andere cultuur hebben zijn in dit onderzoek buiten beschouwing gelaten.

1.2 Probleemstelling

De opvang van Marronjongeren die vanuit het binnenland naar het Paramaribo komen voor het volgen van onderwijs verloopt niet goed. Er is geen zicht op hoeveel jongeren er naar Paramaribo komen en jongeren die in internaten wonen, kunnen niet optimaal functioneren.

1.3 Vraagstelling

Naar aanleiding van de vraag van het ZZg hebben wij de volgende hoofdvraag geformuleerd;
" Waar lopen Marronjongeren tegen aan wanneer ze vanuit het binnenland worden opgevangen in internaten in Paramaribo?"

1.3.1 Deelvragen

Om deze hoofdvraag te kunnen beantwoorden hebben wij de volgende deelvragen geformuleerd:

Deelvraag 1:
Hoeveel jongeren komen vanuit de binnenlanden naar Paramaribo om onderwijs te volgen?

Deelvraag 2:
Waar komen de Marronjongeren vandaan?

- Dit verdeeld over de regio's die het ZZg aanhoudt: Marowijne, Tapanahonygebied, Boven - Suriname gebied, Brokopondo, West- en Zuid- Suriname.

[2] Verder te noemen als ZZg, meer informatie over het ZZg is te vinden in bijlage 1.

Deelvraag 3:
Hoe verloopt de begeleiding in de internaten?
- volgens de jongeren
- volgens de begeleiding

Deelvraag 4: Wat zijn de behoeften van de Marronjongeren?
- Bij aankomst in Paramaribo.
- Bij verder verblijf in de internaten.

Deelvraag 5:
Waar loopt de begeleiding van de internaten tegenaan, als het gaat om het werken met de Marronjongeren op het gebied van: taalbarrière, culturele verschillen, cultuurshock van de jongeren en sociale aspecten.

Deelvraag 6: · Wat zijn de behoeften van de begeleiders, als het gaat om het begeleiden van de Marronjongeren op het gebied van: tijd, financiën, middelen (scholing).

1.3.2 Toelichting deelvragen
Zoals u in de vorige paragraaf hebt kunnen lezen hebben we voor zes verschillende deelvragen gekozen. In deze paragraaf lichten we deze keuze toe. Deelvraag 1 en 2 zijn rechtstreekse vragen van het ZZg. Zij willen graag weten hoeveel jongeren naar Paramaribo komen en waar ze vandaan komen. Ze willen dit weten omdat ze op deze manier een beter inzicht krijgen in de huidige situatie van Suriname en de Marronjongeren. Op deze manier weten ze ook waar ze het beste hun projecten op kunnen richten.
De begeleiding in internaten is ons inziens een heel belangrijk punt. De begeleiding is verantwoordelijk voor een goede opvang van jongeren in het internaat. We willen graag weten hoe de begeleiding verloopt, zowel vanuit het gezichtspunt van de begeleiders zelf als van de jongeren. Als we dit weten willen we gaan kijken naar wat er beter in kan. Daarom hebben we ook gekozen voor de deelvragen 5 en 6. Hierin willen we aangeven wat de behoeften van de begeleiders zijn om te zorgen dat de opvang voor de jongeren zo goed mogelijk verloopt. Deelvraag 4 is gekozen omdat we voor de jongeren duidelijk willen weergeven wat ze nodig hebben zodat het ZZg hier ook op in kan spelen met verschillende projecten.

1.4 Doelstellingen
Om tot een goed onderzoek te komen en de vraag en deelvragen te kunnen beantwoorden hebben wij de volgende doelstellingen vastgesteld:
Er is helder waar de jongeren vanuit het binnenland opgevangen worden en hoe dit proces verloopt.
Er is duidelijk welke behoeften de Marronjongeren hebben betreffende de opvang en begeleiding in internaten.
Er is duidelijk welke behoeften de begeleiding van het internaat heeft omtrent de opvang en begeleiding in internaten.
Er is zicht op welke problemen voortkomen uit de opvang van de jongeren in internaten.

1.5 Werkwijze

Ons onderzoek zal van zowel kwantitatieve, als van kwalitatieve aard zijn. We zullen enquêtes gaan gebruiken als algemene inventarisatie, maar ook als selectiemethode om verder in gesprek kunnen te gaan met Marronjongeren. Vanuit de enquêtes zullen wij jongeren selecteren waar we verder mee willen praten. Het kwalitatieve deel zal naar voren komen door de interviews die we zullen houden. Wij zullen daar onze nadruk op leggen omdat we op die manier veel meer informatie naar voren kunnen halen.
Het onderzoek zal een inventariserend onderzoek zijn. Voor het ZZg zullen wij inventariseren hoe de situatie op dit moment in de internaten eruit ziet. We zullen inventariseren waar de jongeren, maar ook de begeleiders, tegen aan lopen op het moment dat ze arriveren in het internaat.

Om de doelen van ons afstudeeronderzoek te bereiken, hanteren wij met de volgende werkwijze. We zullen enquêtes gaan gebruiken als algemene inventarisatie, maar ook als selectiemethode om verder in gesprek te kunnen gaan met Marronjongeren. Vanuit de enquêtes zullen wij jongeren selecteren voor een verder onderzoek middels een kort interview Door deze persoonlijke benadering verwachten wij veel meer informatie naar voren te kunnen halen.
Naast de enquêtes en interviews met de jongeren zullen wij ook interviews houden met één begeleider uit elk internaat. Op deze manier verkrijgen wij informatie over de begeleiding over de vraag hoe de begeleiding aankijkt tegen de jongeren en het internaat.
Achtergrondinformatie verzamelen wij door interviews te houden met verschillende professionals die gespecialiseerd zijn in de Marroncultuur. Dit draagt bij aan een beter begrip van de Marronjongeren.

Hoofdstuk 2 Overzicht van de bezochte internaten

Voor ons onderzoek bezochten we vijf verschillende internaten. Hieronder vindt u meer informatie over deze internaten.

2.1 Internaten algemeen

In Suriname zijn veel internaten te vinden. Met name in de hoofdstad Paramaribo. Internaten in Suriname zijn met name ontstaan voor jongeren die in het binnenland woonden en onderwijs en Paramaribo wilden volgen. Verschillende hulporganisaties hebben internaten opgericht om zo de ontwikkeling van Suriname te stimuleren. Jongeren die vanuit het binnenland naar Suriname komen voor onderwijs zijn vaak afhankelijk van opvang in internaten omdat familie ze niet op kan vangen. Als er geen internaten zouden bestaan, zouden de jongeren uit het binnenland geen mogelijkheid hebben tot verder studeren. In het binnenland is geen voortgezet onderwijs aanwezig laat staan een universiteit. De enige universiteit in Suriname staat in Paramaribo. De functie van het internaat in de samenleving is dus vooral zorgen voor de toekomst. Als de jongeren niet opgevangen worden in een internaat zullen ze ook geen onderwijs kunnen volgen. Dit betekent dat er een tekort aan professionele krachten zal komen zoals leerkrachten, verpleegkundigen, economen enz. Vanuit de buitenwereld wordt er verschillend tegen internaten aangekeken, over het algemeen staan internaten positief bekent in de samenleving. Vroeger was het zelfs zo dat men dacht dat de opvoeding in een internaat er voor zorgde dat het kind een beter mens werd. Daartegenover staat ook het algemene beeld van probleemkinderen die in een `gesticht´ zitten.
Het zelfde verschil bestaat in de manier waarop tegen jongeren in internaten wordt aangekeken. Ze worden gezien als wel opgevoede jongeren of juist als probleemkinderen uit een `gesticht`, maar over het algemeen is het beeld positief. Veelal ziet men jongeren die in een internaat wonen of hebben gewoond als wel opgevoede en vooral gedisciplineerde jongeren die het ver kunnen schoppen in de maatschappij.

2.2 Christoforus internaat

2.2.1 Algemeen

Op het Christoforus internaat wonen zowel jongens en meisjes tussen de 14 en 21 jaar die uit het binnenland van Suriname komen. Zowel Marronjongeren als Inheemse jongeren. Op het internaat worden zij in de gelegenheid gesteld om V.O.J. en V.O.S. onderwijs te volgen. Het internaat zorgt voor het bevorderen van opleiding en vorming van uit het binnenland afkomstige jongeren. Dit gebeurt door middel van het aanbieden van huisvesting, verzorging en begeleiding.
In het internaat is ruimte voor in totaal 82 jongeren, 46 jongens en 36 meisjes.
45% van de jongeren is van inheemse komaf en 55% van de jongeren is van Marron komaf.

2.2.2 Achtergrond

Het Christoforus internaat is opgericht door de fraters van Tilburg. De fraters hebben eerst een eigen opvang gehad voor jongeren vanuit het binnenland. Met deze opvang wilden ze de jongens beter toerusten in het onderwijs. In 1968 werd het internaat opgericht. De jongens die in hun eigen opvang opgevangen werden konden daar terecht, maar ook andere jongeren uit het binnenland werden daar opgevangen. Het was niet alleen een opvang voor jongens maar ook voor meisjes. De fraters hielden de verantwoordelijkheid voor het internaat maar het dagelijks bestuur werd geleid door een Surinaams echtpaar. Sinds 1993 is de stichting Christoforus opgericht en sindsdien zijn de fraters niet meer verantwoordelijk voor het internaat. [3]

[3] http://www.christoforusinternaat.com/

2.2.3 Financiën

Het Christoforus internaat heeft verschillende inkomstbronnen.
Voor de jongeren die op het internaat verblijven moet kostgeld worden betaald. In het Christoforus internaat is dat 180 SRD per maand. Dit is niet kostendekkend. Daarom krijgen ze ook verschillende donaties. Een vaste donatie is van de fraters van Tilburg. Elk jaar wordt er een begroting gemaakt en wat het internaat te kort komt wordt gedoneerd door de fraters. Er is voor de jongeren die geen kostgeld kunnen betalen een speciaal ex-Christoforuspupillen fonds. Zij betalen voor de jongeren die hun kostgeld niet kunnen betalen. Dan is er nog de stichting vrienden van Christoforus, ook daar komt elk jaar een vaste donatie vandaan.
Er worden ook regelmatig donaties gegeven in de vorm van materialen zoals bedden, kasten, boeken enz.

2.2.4 Staat van het internaat

De staat van het internaat is redelijk. Het gebouw is in redelijke staat. Negatief is dat er maar twee grote slaapzalen zijn. Vooral de meiden vinden dat vervelend omdat er op de slaapzaal veel geroddeld wordt. Het liefst zouden de meiden kamers van maximaal vier personen hebben. De slaapzaal van de jongens staat in directe verbinding met de trap naar de studiezaal. Het is geen afgesloten geheel en dit is vervelend voor de jongens die al willen gaan slapen, ze hebben dan last van de jongens die nog beneden aan het studeren of praten zijn.

2.3 Siswa Tama internaat

2.3.1 Algemeen

Siswa Tama is een meisjesinternaat dat in totaal 122 meisjes op kan vangen. Het internaat zorgt voor de huisvesting, verzorging en begeleiding van meisjes tussen de 15 en 25 jaar, die uit de districten en het binnenland komen om te studeren op het V.O.J., V.O.S. en de Universiteit. 80% van de meisjes zijn van Marron komaf.

2.3.2 Achtergrond

Vanuit de Javaanse zending werd in 1918 een kindertehuis opgericht voor Javaanse weeskinderen. Toen de Spaanse griep heerste en er meer opvang voor kinderen nodig was werd het internaat uitgebreid. Het kindertehuis stond in Leliëndaal in het district Commewijne. Toen in 1943 een pupil naar Paramaribo moest om daar verder te kunnen studeren, ontstond het idee om een internaat in Paramaribo te starten. De jongeren werden eerst opgevangen in het huis van het echtpaar Erne, dat de leiding had over het internaat. Met wat financiële middelen kon er gezorgd worden voor een meisjes huis en een uitgebreid jongens verblijf. Het internaat werd steeds meer uitgebreid tot in 1962 het internaat Siswa Tama ontstond. Met financiële hulp van het Zeister Zendingsgenootschap en het Idenburgfonds is er een apart jongenshuis en meisjeshuis ontstaan. [4]

2.3.3 Financiën

In het Siswa Tama moet voor de meisjes die er verblijven kostgeld worden betaald. Dit bedraagt 200 SRD per maand. Dit is de grootste bron van inkomsten, hiermee worden de meeste dingen betaald.
Het ZZg draagt het internaat met financiële steun, regelmatig krijgt het internaat geld van hen voor bijvoorbeeld kerstdagen of renovatie.
Verder maakt het internaat gebruik van het geld van ze regelmatig van eenmalige sponsors krijgen.

2.3.4 Staat van het internaat

Het internaat is in goede staat. De kamers zien er netjes uit. Er is ruimte voor twee meisjes per kamer. Elke kamer heeft goede bedden en kasten en ook een bureau. Ook heeft het internaat meerdere studiezalen waar de meisjes kunnen studeren. De overige inrichting lijkt gedeeltelijk aan vernieuwing toe te zijn.

[4] Wongsodikromo- Flier, Jenny (1993),

2.4 Maria internaat

2.4.1 Algemeen

Het Maria internaat is een meisjesinternaat. Ze vangen meisjes tussen de 7 en 21 jaar oud op. Ze zorgen voor de opvang, verzorging en begeleiding voor meisjes van wie de ouders in het binnenland wonen of in moeilijke omstandigheden leven. De meisjes die opgevangen worden zitten op de basisschool of op de MULO. Zodra ze geslaagd zijn voor de MULO moeten ze naar een ander internaat. In totaal kunnen er 70 jongeren opgevangen worden, maar omdat de directrice er dit jaar mee stopt en het directeurschap over zal dragen zijn er dit jaar minder jongeren. Op deze manier zal de overdracht makkelijker zijn en beter gaan verlopen. Dit jaar worden er 40 jongeren opgevangen waarvan ongeveer 45% van Marron komaf is.

2.4.2 Achtergrond

Het meisjesinternaat is van oorsprong een vlechtschool die opgericht is door het Mariapatronaat. De school werd opgestart in 1947. Hier werden de meisjes vaardigheden geleerd zoals het vlechten van hoeden. Door verkoop van de hoeden konden ze zichzelf onderhouden. In 1956 verhuisde het internaat en werd het steeds meer een internaat voor jongeren die onderwijs volgen. Het internaat wordt sinds 1964 geleid door Zuster Celine. Dit doet ze tot op de dag van vandaag.

2.4.3 Financiën

In het Maria internaat moet voor de meisjes die er verblijven kostgeld betaald worden. Dit bedraagt 150 SRD per maand. Meestal wordt dit betaald door de ouders. Naast het kostgeld wordt het internaat ondersteund door de Rooms Katholieke kerk die het bestuur over het internaat heeft. Dit is niet altijd genoeg om alles te kunnen dekken en daarnaast ook het gebouw goed te onderhouden. Daarom zijn ze regelmatig op zoek naar donateurs. Er wordt ook regelmatig een donatie gedaan in de vorm van eten of materiële zaken.

2.4.4 Staat van het internaat

Voor zover wij kunnen beoordelen verkeert het internaat in goede staat. De ruimtes zien er netjes uit. Ze hebben de beschikking over een mooie opgeknapte ruimte met airco en verschillende computers. Het verfwerk heeft aandacht nodig.

2.5 Rebecca Scheltz internaat

2.5.1 Algemeen

Het Rebecca Scheltz internaat is een meisjesinternaat. Zij zorgen voor het opvangen van jeugdigen uit Paramaribo, districten en het binnenland die voor verdere studie in Paramaribo verblijven.
In totaal vangt het internaat 60 meisjes op waarvan 86% van Marron komaf is. De rest bestaat uit 8 inheemsen.

2.5.2 Achtergrond

Het Rebecca Scheltz internaat is ontstaan vanuit huiswerkbegeleiding. Rebecca Scheltz was een Zweedse vrouw die aan jongeren huiswerkbegeleiding gaf. De EBG heeft vanuit die huiswerkbegeleiding een internaat opgericht. Het internaat is genoemd naar de oprichtster, Rebecca Scheltz. Het internaat is in 1969 ontstaan en is vanaf het begin een meisjesinternaat geweest voor meisjes uit alle districten. Op dit moment wordt het internaat gerund door broeder Veldbloem.

2.5.3 Financiën

In het Rebecca Scheltz moet er voor de meisjes die er verblijven kostgeld betaald worden. Dit bedraagt 200 SRD per maand. Dit wordt doorgaans door de ouders betaald.
Verder wordt het salaris van de broeders en zusters betaald door de Evangelische Broeder Gemeente. Voor de jongeren die het kostgeld niet kunnen betalen wordt er door de broeder een sponsor gezocht. Vaak komen deze sponsors uit Nederland. Het E.B.G betaalt maandelijks ook een bepaald bedrag voor elektriciteit en water. Voor de kosten van de renovatie van het internaat moet zelf gezocht worden naar donateurs. Veel van deze donateurs komen uit Nederland. De broeder gaat hiervoor met enige regelmaat naar Nederland om de donateurs op de hoogte te brengen en andere donateurs te zoeken. Daarnaast worden er in Suriname ook verschillende fondsen aangeschreven.

2.5.4 Staat van het internaat

De staat van het internaat is slecht. Binnen in het internaat zitten er gaten in het zeil en het kan niet goed schoongehouden worden. De trap is slecht en als je niet oppast val je er van af. Er zijn meerdere treden die los zitten. De kamers van de meisjes zien er ook niet goed onderhouden uit. De kasten hangen bijna uit elkaar en ook de bedden zijn niet goed meer. Omdat er te weinig ruimte was is er een kamer gecreëerd waar op dit moment 8 meiden slapen. De bedden daarvan zijn slecht. In het internaat is er één recreatieruimte waar een televisie staat, maar daar is weinig mogelijkheid tot zitten. De keuken van het internaat is klein en heeft weinig mogelijkheden tot het bereiden van een goede maaltijd voor 80 meiden.

2.6 Zaailand internaat

2.6.1 Algemeen

Het Zaailand internaat is een jongens internaat. Zij zorgen voor huisvesting en zorgen van jongens tussen de 14 en 23 jaar, die uit de districten en het binnenland komen en voor studie in Paramaribo moeten wonen. Er kunnen in totaal 154 jongeren opgevangen worden. Op dit moment verblijven er 80 jongens waarvan 87,5% van Marron komaf is. Van de overige 10 jongeren zijn er 6 van inheemse komaf en zijn er 4 vanuit de stad afkomstig.

2.6.2 Achtergrond

Het Zaailandinternaat bestaat al meer dan 60 jaar. Vanuit de overheid werd er gesignaleerd dat er een internaat moest komen voor jongeren vanuit de verre binnenlanden maar ook districtskinderen. Van oorsprong was het Zaailand internaat een gemengd internaat maar na een jaar werd er al gesignaleerd dat jongens en meisjes samen in een internaat geen goede combinatie was. Daarom is het internaat na een jaar alleen een jongens internaat geworden. Het internaat was eerst gevestigd boven Bureau gezondheidszorg, maar dit werkte op den duur niet meer dus werd een apart onderkomen gebouwd. Vanaf dat moment konden er 150 jongeren opgevangen worden. Door personeelstekort kan het internaat nu nog maar 80 jongeren opvangen. Van oorsprong viel het beheer van het internaat onder het ministerie van Onderwijs, inmiddels valt het internaat onder beheer van het ministerie van Sociale Zaken.

2.6.3 Financiën

In het internaat moet kostgeld worden betaald. Dit bedraagt 125 SRD per maand met daarnaast elk jaar inschrijvingsgeld van 100 SRD per maand. Het internaat staat onder beheer van de overheid, daar komt dan ook het geld vandaan voor gas, water en elektriciteit. Voor geld voor het renoveren van het gebouw moet zelf gezorgd worden. Hiervoor krijgen ze niet genoeg van de overheid en moeten ze zelf donateurs zoeken.

2.6.4 Staat van het internaat

De staat van het internaat is slecht. Er is één studiezaal die kortgeleden is opgeknapt die er wel goed uit ziet. De rest van het internaat is slecht onderhouden. Er is nog een studiezaal waar wat fietsen staan en een paar bankjes en maar één tafel waar de jongeren aan kunnen werken. Er is te weinig studieruimte. De staat van de slaapkamers is ook erg slecht. Er zitten gaten in de vloer in de kamers en op de gangen. Er zijn verschillende kamers waar meer dan tachtig jongeren slapen, op stapelbedden die niet altijd meer goed zijn. Sommige deuren van de slaapkamers zijn helemaal kapot, sommige kamers hebben helemaal geen deur meer. De douche en toiletten zien er ook slecht onderhouden uit.
De buitenplaats ziet er beter uit. Er is een groot grasveld waar elke dag gevoetbald wordt en er is een basketbalveld. Het basketbalveld is echter niet zo goed meer. De ringen zijn verroest en in de betonnen ondergrond zijn gaten gevallen.

Hoofdstuk 3 Marron

3.1 Marroncultuur

3.1.1 De geschiedenis van Suriname

In 1667 kwam Suriname in het bezit van de Zeeuwen, vijf jaar later, in 1682 werd de kolonie door Zeeland overgedragen aan de West Indische Compagnie (WIC), de WIC gaf Suriname door aan de sociëteit van Suriname. Zij bestond uit drie leden; de tweede West Indische Compagnie, de stad Amsterdam en Cornelis Aerssen van Sommelsdijck. Ieder nam een derde van de kosten voor zijn rekening. De plantages werden na de overname verder uitgebreid, zij bestonden voornamelijk uit suiker- en koffieplantages. De plantages werden draaiende gehouden door slaven afkomstig uit Afrika, zij waren het eigendom van de plantage-eigenaren. Het is bekend dat de slaven in Suriname onder erbarmelijke omstandigheden leefden, wrede straffen kregen en hard werkte. Slaven die weg vluchtten van de plantages, ook wel Marrons genoemd, trokken de oerwouden van Suriname in om zich zelfstandig te vestigen. In het binnenland stichtten zij hun eigen nederzettingen, rond 1750 was 10% van de slaven gevlucht. Dit ging niet ongestraft, plantage-eigenaren huurden premiejagers in en zo ontstond er een klopjacht in de oerwouden van Suriname. Plantages werden ook steeds vaker overvallen door de Marrons. Vanuit de overheid werden er Europese soldaten gerekruteerd om de oerwouden in te gaan en tegen de Marrons te vechten, de Marrons waren slim en vele soldaten vonden de dood door ziektes en verwondingen. In 1760 besloot de overheid vrede te sluiten met de Marrons en werden zij vrijverklaard. In 1799 werd Suriname veroverd door Engeland en in 1806 werd het verboden om slaven vanuit Afrika in Suriname in te voeren. In 1800 waren er 50.000 slaven werkzaam op de Surinaamse plantages, de WIC was verantwoordelijk voor de inkoop en verkoop van de slaven. Totaal zijn er ongeveer 550.000 slaven door slavenhandelaren naar Suriname gebracht. Na de afschaffing van de slavernij in 1863 kwam na tien jaar in 1873 de officiële vrijheidsverklaring van ex-slaven in Suriname.

25 november 1975 is Suriname officieel door Nederland onafhankelijk verklaard. [5]

3.1.2 Marronstammen

De gevluchte slaven zochten elkaar in het oerwoud op en vormden eigen gemeenschappen. De slaven werden vanaf toen Marrons genoemd. De term *Marron*, zoals de bosnegers ook wel genoemd worden, stamt van het Spaanse *ciMarron*, dat weggelopen vee betekent. (voetnoot: museumkennis.nl)

Er zijn momenteel zes verschillende Marrongroeperingen in Suriname, elk leeft in een ander gebied.
- De Saramaccaners wonen voornamelijk langs de Boven Suriname rivier.
- De Aucaners of Ndjuka wonen aan de Tapanahony rivier en in het Cotticagebied.
- De Paramaccaners wonen langs de Boven Marowijne rivier.
- De Aluku of Boni wonen langs de Lawa rivier.
- De Kwinti wonen langs de Coppename rivier.
- De Matawai wonen langs de Boven Saramacca rivier.

Naast dat er Marrons leven in de hierboven aangegeven gebieden, leven er ook diverse groepen in Paramaribo, het district Wanica, het district Para en Frans Guyana. De Surinaamse bevolking bestaat voor 15,5% uit Marrons, dit is de derde grootste bevolkingsgroep van Suriname. De Marron behoort tot de tribale bevolking, dit houdt in dat;
"In stamverband levende volken in onafhankelijke landen, wier sociale, culturele en economische omstandigheden hen onderscheiden van andere delen van de nationale gemeenschap en wier status geheel of gedeeltelijk wordt geregeld door hun eigen gewoonten of tradities of door bijzondere wetten of voorschriften."[6]

[5] www.suriname.nu
[6] Veira, Monique (2007),

3.1.3 Gezagsstructuur onder de Marrons

In Suriname bestaan er twee gezagstructuren, het traditionele gezag in het binnenland en het burgerlijke gezag. Het burgerlijke gezag komt vanuit Paramaribo, dit bestaat uit een staatsraad, de regering, de raad van ministers en de leden van de raad van de ministers. In de Marronsamenleving bestaat één duidelijke gezagstructuur. Er is één Gaanman, hij is het hoofd van de Marrons. Dan volgt de kabiten, oftewel de kapitein van het dorp. Hij functioneert als een leider en aanspreekpunt in de leefgemeenschap. De basiya, ook wel basya genoemd is de opzichter van de leefgemeenschap en zorgt dat de wetten en regels door de samenleving nageleefd worden. [7]

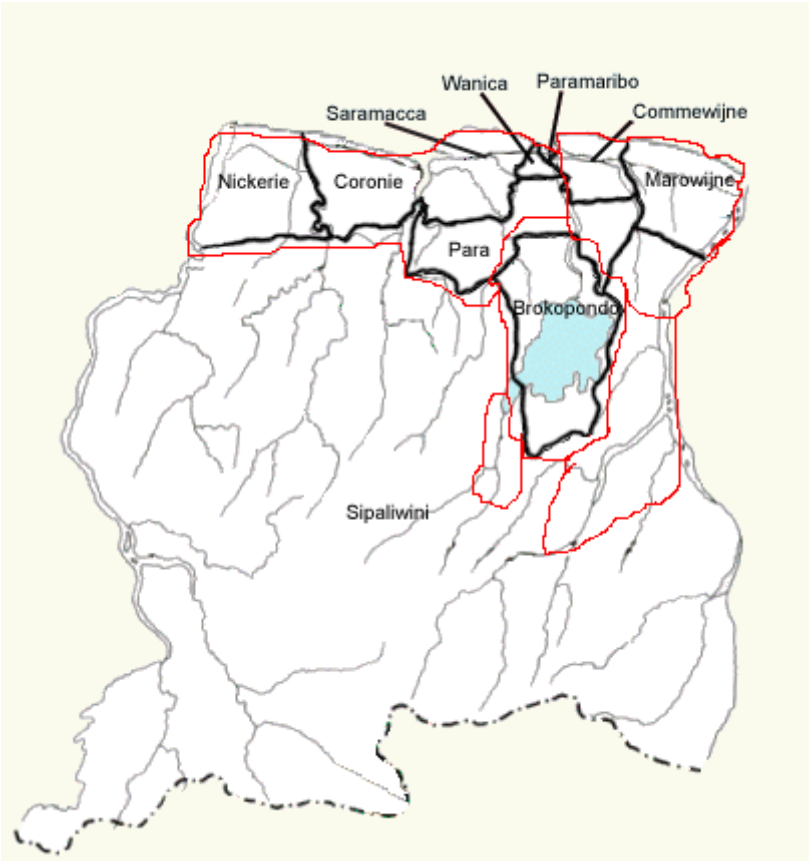
3.2 Districten

3.2.1 Districten algemeen

Suriname bestaat uit een tiental districten: Brokopondo, Commewijne, Coronie, Marowijne, Nickerie, Para, Paramaribo, Saramacca, Sipaliwini en Wanica. Wij houden in dit onderzoek de door de ZZg aangeven districten aan, dit betekent dat er gesproken wordt over de volgende zes districten;
Marowijne, Brokopondo, Boven - Suriname, West-Suriname, Tapanahonygebied en Zuid - Suriname (ook wel Sipaliwini genoemd). De tien districten vallen onder de zes districten aangegeven door de ZZg.

3.2.2 Overzichtkaartje districten Suriname

Hieronder een overzichtkaart van de districten zoals ze verdeeld zijn in Suriname. De zwarte verdeling is de verdeling zoals hij geld in Suriname, de rode verdeling is de districtenverdeling die volgens het ZZg wordt aangehouden.

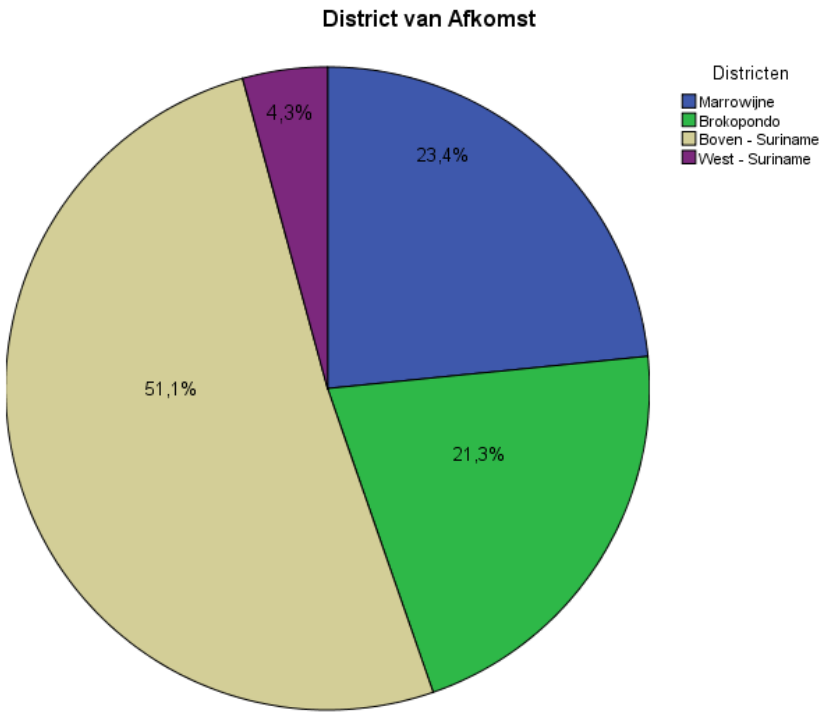
Figuur 1: Overzichtskaart van de districten. [8]

[7] Pakosie, André R.M
[8] http://www.surinaminfo.com

3.2.3 Districten van de Marronjongeren

Wij hebben in ons onderzoek specifiek gekeken naar de Marronjongeren tussen 12 en 20 jaar oud. Zij komen uit vier verschillende districten van Suriname. De districten zijn het Boven - Suriname gebied, Marowijne, Brokopondo en West-Suriname. Meer dan de helft van de geënquêteerde Marronjongeren zijn afkomstig uit het Boven - Suriname gebied. In het Boven - Suriname gebied liggen voornamelijk christelijke dorpen van Saramacaanse gemeenschappen. In Marowijne leven de Paramakaners, zij wonen in nederzettingen langs de rivier. In Brokopondo ligt het van Blommensteinmeer, door dit stuwmeer zijn in 1964 meer dan 5000 Saramakaners gedwongen gevlucht en zo zijn de transmigratiedorpen ontstaan. In West-Suriname ligt de tweede stad van Suriname genaamd Nickerie met een overwegend Hindostaanse en Javaanse bevolking.[9] De precieze percentages kunt u vinden in figuur 2.

3.2.4 Cirkeldiagram

Figuur 2: Cirkeldiagram van de districten van afkomst

[9] Leuwsha, Tessa (2008)

3.3 Cultuurverschil

3.3.1 Paramaribo

Paramaribo is de hoofdstad van Suriname, en tevens het kleinste district met het hoogst aantal inwoners. De infrastructuur is het beste in het Noorden van Suriname, vanuit Paramaribo worden dan ook producten geëxporteerd naar de andere districten. In Suriname zijn 58 MULO scholen, en 39 L.B.G.O scholen. De meeste lagere scholen bevinden zich in Paramaribo, ook de Anton de Kom universiteit is daar gevestigd. [10]

3.3.2 Het binnenland

In 1983 is er door het ministerie van Onderwijs geformuleerd welke districten van Suriname onder het binnenland vallen. Als we over het binnenland spreken wordt niet alleen gekeken naar de geografische ligging van het district, maar ook naar de demografische vorm, de samenstelling, de bestuursvorm en de samenleving. In de districten die onder het binnenland vallen spreken de kinderen buiten de klaslokalen een andere taal dan het gebruikelijke Nederlands. Zichtbare zaken wegen hierin mee zoals; mensen die in stamverband leven, de taalbarrière en de leefomstandigheden van de mensen.
Als je in een dorp woont waar de traditionele gezagsstructuur wordt erkend en het feit dat het merendeel van deze kinderen met de boot naar school komt, dan zie je dat het binnenlandse scholen zijn.
Hieronder enkele twijfelgebieden:

- Delen van het district Para vallen onder het binnenland.
- Moengo en Albina zijn verstedelijkte gebieden in het binnenland, het merendeel van de kinderen hebben de gebruikelijke dingen die in Paramaribo aanwezig zijn, zoals stromend water in het huis. Toch wordt Moengo gezien als binnenland omdat er wordt gekeken naar de taal die ze buiten de klaslokalen spreken, dat is een andere taal dan de Nederlandse taal, daarnaast leven ze in stamverband.
- Brokopondo is verstedelijkt, maar is nog wel binnenland. Het is een stad midden in het oerwoud. De scholen zijn binnenlandse scholen, kijkend naar de taal die er wordt gesproken.
- Nickerie is geen binnenland. Er wordt niet meer in stamverband geleefd en men erkent de traditionele gezagsstructuur niet.

3.3.3 Cultuur schok

Tijdens onze observaties in het binnenland van Suriname zijn ons een aantal zaken opgevallen. Ten eerste is de verbinding tussen Atjoni en Paramaribo zeer slecht, de wegen worden dagelijks gebruikt door zwaar verkeer wat de bauxiet weg geen goed doet. De reis van ca. 195 kilometer kan tot wel 11 uur duren, dit maakt dat het moeilijk is om vanuit Paramaribo voor een korte periode terug te keren naar je geboorte dorp. De kosten en duur van deze reis vormen de hoofdreden waarom de jongeren die in internaten in Paramaribo verblijven niet met regelmaat een bezoek aan hun familie kunnen brengen of andersom.

De kinderen en jongeren komen vanuit het binnenland naar Paramaribo voor het voortzetten van hun studie. Dit is in het binnenland nauwelijks mogelijk.

Het leven in het Boven - Suriname gebied vindt plaats in en rondom de rivier, het is als het ware een centrale plaats in het dorp. Er wordt gebaad, gewassen, afgewassen, gezwommen en men transporteert zich van het ene dorp naar het andere via het water. In de internaten in Paramaribo zijn deze gewoontes niet uit te voeren, er is stromend water waar mee gewassen wordt, er zijn douches aanwezig en het transport gaat over de weg. De vrijheid die er heerst in het binnenland, zoals het zwemmen in de rivier wordt door de jongeren in de internaten gezien als een groot gemis. In de internaten is een duidelijke structuur zichtbaar waar men geacht wordt zich aan te houden. De familiebanden zijn erg hecht in Suriname, zodat ook het missen van ouders, familie en vrienden moeilijk ervaren wordt. Tijdens enkele gesprekken met ouders in Jaw Jaw (Boven - Suriname gebied) met een dochter of zoon in een internaat in Paramaribo werd duidelijk dat de jongeren aangeven hadden hun ouders en familie te missen.

[10] Zie bijlage 13

Vanuit de dorpen wordt het gezien als een kans om jezelf verder te ontwikkelen in Paramaribo en er wordt verwacht dat deze jongeren in de toekomst een rol van betekenis kunnen spelen in het verder ontwikkelen van hun dorp. Dit legt druk op de jongeren. Het is een kans om naar Paramaribo te gaan, maar er zijn veel problemen, zoals de taalbarrière, de jongeren worden in Paramaribo geacht alleen Nederlands te spreken zowel op school als in het internaat. Niet altijd haalbaar voor Marronjongere die vaak alleen op school Nederlands sprak.

3.3.4 Onze visie op Marronjongeren

Tijdens onze bezoeken aan de internaten in Paramaribo zijn ons een aantal zaken opgevallen. Er zijn drie soorten internaten; jongensinternaat, meisjesinternaten en een gemengdinternaat. De jongeren in het gemengde internaat leven gescheiden tijdens de formele bijeenkomsten zoals de huiswerkuren en het slapen. Tijdens de maaltijden zagen wij dat de meisjes bij elkaar zaten en de jongens ook, wij kregen niet de indruk dat dit een regel is, het is een keuze van de jongeren zelf. De positie van de jongeren in de internaten verschilt, de oudste studenten zijn er het langst en hebben het meest te zeggen, de jongere studenten zijn hun sociale positie in de groep aan het ontdekken. Dit is een gezonde ontwikkeling in groepen van 40 tot wel 122 jongeren. De Marronjongeren zijn in alle internaten in de meerderheid, wij zien dat deze groepering regelmatig te maken krijgt met discriminatie en racisme. Dit zijn gebeurtenissen die de jongeren erg aangrijpen, de jongeren houden de begeleiders in de internaten hiervoor verantwoordelijk.
De Marrons hebben in het verleden te maken gehad met onderdrukking en vernedering dit heeft er voor gezorgd dat deze gemeenschap hecht is en heeft leren vechten om letterlijk te overleven. Dit zien wij duidelijk terug in de huidige situatie in de internaten, de Marronjongeren positioneren zich steeds duidelijker. Onze verwachting is dat de opkomst van Marronjongeren die voor het voortzetten van hun studie naar Paramaribo de komende jaren gaat stijgen. De ouders in het binnenland en deskundigen in Paramaribo geven aan dat er steeds meer ontwikkeling is voor de Marrongemeenschappen in het binnenland. Dit zijn ontwikkelingen die een positieve bijdrage leveren aan de Marronkinderen en jongeren die later de kans krijgen hun studie in Paramaribo voort te zetten. De faciliteiten als stromend water, meer opgeleide docenten en scholen in het binnenland zal hieraan bijdragen.

Hoofdstuk 4 Begeleiding en Financiën

4.1 Begeleiding

De begeleiding in de internaten die wij hebben bezocht is erg verschillend. De opleiding en functies van de begeleiders verschilt per internaat. De directeur of directrice staat aan het hoofd van het internaat, ze wonen op hetzelfde terrein als de jongeren. De manier van begeleiding van invloed is op het functioneren van de jongeren, hebben we aan de jongeren en de begeleiders gevraagd wat zij van de huidige situatie vinden.

4.1.1 Huidige situatie volgens de jongeren

De internaten hebben te maken met een toestroom van jongeren die in Paramaribo onderdak nodig hebben. Er is een tekort aan opgeleide begeleiding in de internaten, waardoor enkele internaten hun capaciteit niet optimaal kunnen benutten. Uit de enquêtes en interviews met de jongeren werd duidelijk dat zij regelmatig te maken krijgen met discriminatie. Zowel de begeleiding als medestudenten zijn hiervoor verantwoordelijk, de afkomst van de jongeren speelt hierin een belangrijke rol. De jongeren geven aan dat hier onvoldoende naar gekeken wordt door de begeleiders, ze voelen zich onbegrepen en niet gerespecteerd. De culturele factor speelt ook een belangrijke rol, de jongeren willen vasthouden aan hun eigen traditionele waarden en normen. Op een aantal internaten is er minder aandacht voor de culturele verschillen, een voorbeeld hiervan is dat Marronmeisjes in het internaat geen panjies aan mogen, zij worden geacht kleding te dragen waarbij zij zichzelf netjes bedekken. Op een ander internaat zijn er twee kokkinnen aanwezig, een van hen is rond de 25 jaar oud en kookt de hele maand door. De jongeren hebben hier moeite mee omdat het voor hen niet “normaal” is om tijdens je maandelijkse cyclus eten te bereiden. De internaten zeggen hier geen rekening mee te kunnen houden.
Jongeren geven aan dat er in een aantal internaten huiswerkbegeleiding mist. Als reden wordt er aangeven dat het opleidingsniveau van de leiding niet aansluit bij de huiswerkbegeleiding die nodig is. De frequentie van de huiswerkbegeleiding is onvoldoende, de jongeren zouden dagelijks gebruik willen maken van deze faciliteit. Ze geven zelf aan dit te willen krijgen van Surinaamse studenten die hun eerder verworven kennis aan hen over zouden kunnen brengen. Een ander punt dat naar voren kwam was dat er meer ondersteuning gewenst is bij het kiezen van studierichting en bij de behaalde studieresultaten. Er is nauwelijks oog voor, de rust die er tijdens de studie-uren zou moeten zijn wordt niet op alle internaten gehandhaafd waardoor er irritaties tussen de jongeren ontstaan.

De jongeren willen meer begeleiding bij het naleven van de regels in het internaat. Ook wordt aangegeven dat niet alle begeleid(st)ers consequent zijn in het handelen naar jongeren toe. Door de begeleiding worden er verschillende dingen gezegd, wat onduidelijkheden veroorzaakt bij de jongeren. Het ene meisje mag bijvoorbeeld wel studeren buiten de studie-uren om en het andere meisje mag dit niet. Hierdoor ontstaan scheve gezichten.

In alle internaten wordt als een van de belangrijkste punten aangegeven dat het eten niet optimaal is. De voeding is eentonig, smaakloos, onhygiënisch bereid, etc. De jongeren houden de begeleiding hiervoor verantwoordelijk. Ze geven aan dat er niet geluisterd wordt door de leiding en dat de ze (met name de meisjes) mee willen beslissen over de samenstelling van het wekelijkse menu.

4.1.2 Huidige situatie volgens de begeleiding

In de interviews met de begeleiders komt naar voren dat geen enkel internaat individuele begeleiding aan de jongeren geeft. In de internaten draait het vooral om het uitvoeren van het programma, de jongeren begeleiden in hun verantwoordelijkheden en taken maar niet op sociaal gebied. De begeleiders geven aan hier open voor te staan, maar ervaren het momenteel als onmogelijk. Het ontbreekt hen aan tijd, beroepskrachten en de juiste vaardigheden om dieper in gesprek te kunnen gaan met de jongeren. Dit probleem komt bij elk internaat naar voren. De begeleiders hebben vaak geen opleiding gevolgd die aansluit bij de functie die zij vervullen in de internaten. Zo wordt er in een internaat gebruik gemaakt van gepensioneerde leerkrachten om het internaat draaiende te houden. Zij hebben niet de juiste vaardigheden om ook echt een gesprek aan te gaan met de jongeren. Ze letten vooral op het uitvoeren van het programma en het handhaven van orde en regelmaat. In een ander internaat hebben de begeleidsters een korte jeugdopleiding van één jaar gevolgd.

Deze leidsters hebben wel handvatten om de jongeren te begeleiden, maar omdat ze met twee begeleiders op 80 jongeren staan hebben ze geen tijd om individuele gesprekken met de jongeren te voeren. Een aantal begeleiders geeft aan dat ze wel eens een gesprek met een jongere aanknopen maar dat ze niet goed weten wat ze er verder mee moeten. Het zijn soms problemen die beter extern opgelost kunnen worden door gesprekken met een psycholoog of maatschappelijk werker. Tot nu toe beschikken de internaten daar nog niet over maar ze zouden dat wel graag willen.

Ook de begeleiders lopen er tegen aan dat ze met te weinig beroepskrachten zijn. Op deze manier is het lastig om de jongeren goed te begeleiden, iedere jongere heeft een andere begeleiding nodig en als je met te weinig krachten bent is het moeilijk om daar de tijd en energie in te steken.

De begeleiders geven aan dat ze ook moeite hebben om met groepsvorming om te gaan. Ze vinden het vooral lastig de juiste interventies te plegen zodat verkomen wordt dat jongeren elkaar discrimineren. Hier zouden ze graag meer handvatten voor willen.

Het grote gemis in de internaten is volgens de begeleiding dat er weinig tot geen contact met ouders/verzorgers is. Dit is lastig omdat ouders/verzorgers vaak in het binnenland zitten en dit de communicatie bemoeilijkt. Op het moment dat jongeren in het internaat komen laten ouders het vaak afweten, ze laten weinig tot niets van zich horen en de verantwoordelijkheid komt op de schouders van de begeleiders terecht. Naast de rol van begeleiders moeten zij ook de ouderrol op zich nemen.

4.1.3. Onze visie op de huidige situatie

Wij hebben gemerkt dat in elk internaat een verschillende sfeer hangt, in het Maria internaat zijn bijvoorbeeld ook jongere kinderen aanwezig. Wij zagen hier dat de oudere meisjes een zorgende rol op zich namen, een heel andere situatie dan het Zaailand internaat waar de jongens zich profileren op het voetbalveld. De jongerencultuur in de internaten is duidelijk aanwezig; de grote aantallen mobiele telefoons, mp3-spelers en birckenstocks (teenslippers) vliegen je om de oren. Deze westerse ontwikkelingen zijn allemaal terug te vinden in de leefgewoontes van de jongeren. Wij vinden dit op zich een begrijpelijke ontwikkeling, maar zijn van mening dat het belangrijk is dat de begeleiding in de internaten hieraan grenzen stelt. De jongeren zijn in Paramaribo voor hun studie. Buitenschoolse activiteiten zijn goed maar deze moeten wel enigszins gereguleerd worden. Door het strikte tijdpad dat de internaten aanhouden worden de jongeren naar ons idee teveel uit de samenleving gehouden. Op deze manier worden zij door de begeleiding minimaal voorbereid op het leven in de maatschappij. We missen hierin een stukje betrokkenheid van de begeleiding. Voor de jongens in de internaten speelt sport een dagelijkse rol, er worden toernooien onder de internaten gehouden waar flink voor getraind wordt. De meisjes houden zich meer bezig met lichaamsverzorging, winkelen, het zetten van nephaar en urenlang kletsen (“babbelen”) over wat hun op dat moment bezig houdt. We zien dat begeleiding hierop inspeelt door sporttoernooien te organiseren, televisies beschikbaar te stellen, vier internaten staan het gebruik van mobiele telefoons toe en in het Christoforus internaat mogen de meisjes zelfs één keer extra douchen. Wij zien dit als een positieve ontwikkeling, de jongeren gaan mee met de tijd en de begeleiders passen zich hierin aan. We zien dat de leefstijl van de Marronjongeren op het moment van aankomst in Paramaribo aanzienlijk verandert. De denkbeelden over verschillende zaken zoals; relaties, vriendschappen, studie, kledingkeuze, muziekkeuze etc. veranderen. Wij vinden dat de jongeren hier meer in begeleid mogen worden, in het binnenland krijgt de jongere aanzienlijk minder prikkels tot zich, het aanpassen aan de groep in het internaat en op school is een nieuwe ontwikkeling voor de jongeren. De groepsdruk speelt hier een belangrijke rol. Als meisje in Paramaribo is het bijvoorbeeld mooi om nephaar te dragen, in het binnenland zie je dit nauwelijks. De jongens richten zich meer op het geld, het geeft hun de mogelijkheden om leuke dingen aan te schaffen en zich op deze manier aan te passen aan de groep, erbij te horen. Het was voor ons opmerkelijk te zien hoe de jongeren zich kunnen aanpassen, in het Zaailand internaat galmde de westerse muziek door de kamers en in het Siswa Tama internaat liepen een aantal meisjes in spijkerrokjes met een merkshirt.

4.1.4 Hoe kan dit geoptimaliseerd worden

De begeleiding kan geoptimaliseerd worden door aandacht te besteden aan de rapportage, scholing van de leiding, de inzet van voldoende beroepskrachten.*"Ik wil graag leiders op het internaat die weten wat ze moeten doen."* Ook door meer duidelijkheid in de begeleiding van de jongeren te scheppen. "*Vandaag zeggen ze dit, morgen zeggen ze dat."*

Het dagelijks registeren van gemaakte observaties zal de leiding ondersteuning bieden bij het begeleiden van de individuele jongere en de groep. De begeleiders weten op deze manier wat er in een eerdere dienst is voorgevallen en waar hij en/of zij op moet letten bij welke jongere. De dagregistratie zal in een later stadium gebruikt kunnen worden voor een tussenrapportage en een eindrapportage. Op deze manier wordt het hele verloop van de jongere in het internaat bijgehouden. *Op het internaat wordt geen begeleidingsplan opgesteld, er is geen individuele begeleiding.* Met het opstellen van individuele begeleidingsplannen kan het verloop van de jongere in het internaat gevolgd worden. Jaarlijkse besprekingen met de ouders/verzorgers zullen zorgen voor een stukje contact, controle en betrokkenheid**.** [11] *De heer Veldbloem organiseert elk jaar twee of drie ouderochtenden. Alle ouders krijgen dan een uitnodiging en worden ook verzocht om te komen. Hij gaat dan met de ouders praten over het leven in het internaat. Over hoe de jongeren het doen en wat hij graag veranderd zou willen zien. Lang niet alle ouders reageren, maar er is een vaste groep van ongeveer dertig ouders die wel komen.*

Door middel van extra scholing voor de huidige begeleiding kan de professionaliteit verhoogd worden. Mevr. Sluisdom zegt hier het volgende over; *Er staan nu twee begeleidsters op een dag ingepland en als er één uitvalt staat de ander nog maar alleen. Ze zou graag personeel willen die met de jongeren om kunnen gaan. En het liefst ook met opleiding. Ze heeft wel aangegeven dat ze meer personeel zou willen maar er is geen geld voor.* Er kan tijdens de toekomstige sollicitatierondes meer gefocust worden op beroepskrachten met een relevante achtergrond en een gedegen opleiding. Een gericht competentieprofiel kan hierbij helpen, wij denken aan pedagogisch/agogisch werkers. Hierbij is het van belang dat de beroepskrachten een affiniteit met de doelgroep hebben.

Verder moeten er voldoende beroepskrachten zijn tijdens de ochtend, middag, avond en nachtdiensten. Met name in de avonduren is dit belangrijk, zodat de begeleiding tijdens de studie-uren zich kunnen richten op de huiswerkbegeleiding en de individuele begeleiding. "*Twee leidsters op 80 jongens is te weinig, ze houden onvoldoende toezicht op wat er gebeurt met de jongens."*

De leiding in de internaten moet de jongeren vanaf het begin duidelijkheid geven over gang van zaken. De groep bestaat uit individuen die door de onbekendheid en onzekerheid niet weten waar zij aan toe zijn. De behoefte aan oriëntatie om de toekomstige gebeurtenissen voorspelbaar te maken is groot. De begeleiding heeft op deze manier een ondersteunende rol voor de individuele jongeren en helpt een eenheid te creëren in de groep. *Aan de hand van de gesprekken leren ze de dames beter kennen. In die gesprekken maken ze de jongeren ook wegwijs in het internaat en in de stad. Wat mag wel en wat mag niet. De jongeren praten dan ook sneller over de herkomst. Zo ontstaan er gesprekken over hoe het met de jongeren gaat. De één is sneller gewend dan de ander.* Op het moment dat de jongeren vanuit het binnenland naar Paramaribo komen kunnen zij zich afvragen; wie ben ik hier, wat is mijn rol in deze groep, op school en in Paramaribo. Wie kan ik beïnvloeden, wie zijn mijn vrienden die kan ik vertrouwen. 20,8% van de geënquêteerde jongeren is het oneens of erg oneens met de vraag of zij de algemene begeleiding in het internaat goed vinden. Wat opvalt, is dat 31,2% van de jongeren geen mening heeft. (zie figuur 3.) Tegen wie kan ik open zijn, wie is mijn vertrouwenspersoon. Wie bezit de machtsposities, voor wie moet ik uitkijken en wie bepaalt de gang van zaken. Bij het ontbreken van intensieve begeleiding in de eerste periode van aankomst in het internaat komen er bezorgdheden bij de jongeren naar boven; ze missen structuur, hebben een angstige benauwdheid of hij/zij het wel aankan en onaangepast en/of en overdreven gedrag in en buiten het internaat. Een jongere zegt hier het volgende over: *"Hier wordt niet goed op je gelet, je doet maar waar je zin in hebt als je maar niet brutaal bent tegen de leidsters. Men maakt zich helemaal niet druk als je wil studeren of niet, het belangrijkste is dat je de maandelijkse kosten op tijd betaald."*

[11] de Bil, Petra (2004).

Voor het opbouwen van een eigen identiteit heeft de jongere anderen nodig. Door het aangaan van relaties werkt de jongeren aan zijn of haar eigen identiteit. Erkenning van de ander is hier van essentieel belang.
De begeleiding werkt aan de vorming van een sociale eenheid onder de jongeren, hiervoor moeten wel een aantal voorwaarden worden gecreëerd zoals veiligheid en erkenning. Het activeren en motiveren van de jongeren als groep staat hierin centraal. [12]

		Frequentie	Percentage	Geldige percentage	Cumulatief percentage
Geldig	Erg mee eens	10	20,0	20,8	20,8
	Eens	13	26,0	27,1	47,9
	Geen mening	15	30,0	31,2	79,2
	Oneens	4	8,0	8,3	87,5
	Erg oneens	6	12,0	12,5	100,0
	Totaal	48	96,0	100,0	
Gemist		2	4,0		
Totaal		50	100,0		

Figuur 3: Percentages van de beantwoording van de stelling; Ik vind de algemene begeleiding in het internaat goed.

4.2 Financiën

Ieder internaat vraagt aan de jongeren kostgeld, dit bedrag ligt tussen de 125 en 200 Surinaamse Dollar per maand. Financiën spelen een grote rol op het moment dat de Marronjongeren naar Paramaribo komen voor het voortzetten van hun studie. Er komt meer bij kijken dan de bekostiging van de reis naar Paramaribo en het schoolgeld. Op het moment dat een jongere in een internaat verblijft moet hij of zij maandelijks kostgeld betalen, dit levert regelmatig problemen op voor de jongeren en het internaat.

4.2.1 Huidige situatie volgens de jongeren

In alle internaten zijn er jongeren die moeite hebben met het tijdig betalen van het maandelijkse kostgeld. Naast het kostgeld is er ook leefgeld nodig. Van dit leefgeld worden de reiskosten naar de school betaald, toiletartikelen, kleding en extra uitgaven. Werken, studeren en leven in een internaat is moeilijk te combineren. In het internaat is een streng tijdpad waardoor het bijna onmogelijk wordt het te combineren met een baan, een enkele jongere die wij gesproken hebben werkt in het weekend.
De discriminatie naar de jongeren in de internaten is groot. Doordat het voor hun niet altijd haalbaar is het kostgeld tijdig te betalen ontstaan er strubbelingen tussen de jongeren en de begeleiding. De jongeren worden verantwoordelijk gehouden voor het te laat betalen en door het internaat erop aangesproken.
Er is aangegeven dat dit een stressfactor is voor de jongeren, sommige jongeren weten niet of zij in het internaat kunnen blijven. Net als ze gewend zijn aan het leven in Paramaribo is het niet zeker of zij daar kunnen blijven, het is bekend dat geldzorgen voor gezondheidsproblemen kunnen zorgen zoals slapenloosheid. Dit is niet bevorderlijk voor de schoolprestaties van de jongeren. In een van de internaten word gebruik gemaakt van een namenbord, op dit bord staan de namen van de jongeren die in het internaat een betalingsachterstand hebben. Dit “beruchte” bord hangt bij de receptie van het internaat en is toegankelijk voor iedereen. Op deze manier hoopt de directrice de jongeren te stimuleren het kostgeld tijdig te betalen. De jongeren voelen zich gediscrimineerd en te kijk gezet. Het wordt door de jongeren ervaren als een belasting en de jongeren die op het bord staan worden regelmatig het slachtoffer van pesterijen.

[12] Remmerswaal, Jan (2006).

Over het algemeen wordt het kostgeld door de ouders en familieleden betaald, de jongeren zijn voor de betaling van het kostgeld aan het internaat hiervan afhankelijk. Er is een situatie waar een gezin drie meisjes in één internaat heeft ondergebracht, en de ouders tijdelijk niet in staat zijn het kostgeld te betalen. Deze meisjes werden gepest en gediscrimineerd door de leiding van het betreffende internaat. De jongeren ervaren dit als een grote last, het oudste meisje voelt zich verantwoordelijk en zorgt ervoor dat haar jongere zusjes geen problemen krijgen. Dit soort situaties brengt veel onzekerheid met zich mee.
Het internaat zegt deze meisjes te helpen met leefgeld en toiletartikelen, dit is volgens de meisjes niet het geval. Zij lenen geld van vriendinnen in het internaat.

4.2.2 Huidige situatie volgens de begeleiding

Elk internaat houdt zich deels staande door het kostgeld dat de jongeren betalen. De resterende inkomsten zijn afkomstig van donaties, stichtingen en de overheid. Uit de gesprekken met de begeleiders is gebleken dat het betalen van kostgeld niet altijd nagekomen wordt. Sommige ouders/verzorgers kunnen het niet op tijd betalen omdat zij hun loon nog niet gekregen hebben, of omdat ze geen werk hebben en het geld dus niet kunnen opbrengen. Dit brengt meer problemen met zich mee dan alleen maar een betalingsachterstand voor de ouders. Het kostgeld wordt door het internaat gebruikt voor het bekostigen van voedsel voor de jongeren. Op het moment dat het kostgeld niet betaald wordt heeft het internaat minder geld om eten te kopen voor dezelfde aantallen jongeren. Toch is het niet betalen van kostgeld voor veel internaten geen reden om de jongeren af te schrijven. Vrijwel alle begeleiders geven aan dat de jongeren vaak meerdere kansen krijgen om toch te kunnen blijven wonen in het internaat. De belangrijkste reden hiervoor is dat ze niet willen dat de jongeren op straat komen te staan. Ze maken dan vaak hun studie niet af en het is gebleken dat m.n. de jongens een grotere kans hebben om in de criminaliteit te belanden. Twee van de vijf internaten hebben fondsen voor de jongeren die hun kostgeld niet kunnen betalen. Het kostgeld wordt dan door donateurs betaald. Zo kunnen de jongeren dan alsnog studeren en wonen in een internaat zonder de geldzorgen. Er is één internaat waar bij de regeling geldt dat als ze geen kostgeld betalen ze niet terug mogen komen totdat ze het geld betaald hebben. De directrice van dit internaat vindt het een strenge regelgeving maar weet daarmee wel al het kostgeld binnen te krijgen en heeft daardoor minder problemen met het betalen van het eten en drinken.
Wat door financiële problemen ook regelmatig voorkomt is dat jongeren na een weekendverlof of een vakantie helemaal niet meer terug komen. Ze blijven weg en laten de schuld die ze hebben op het internaat achter. Volgens de directeur van het Rebecca Scheltz internaat gebeurt dit 5 tot 10 keer per jaar.

Naast het kostgeld dat betaald moet worden hebben de jongeren ook geld nodig voor zichzelf. Ze hebben geld nodig voor de bus, voor zeep en tandpasta en dergelijke. Er is een groot verschil tussen de jongeren in hoeveel geld ze per maand te besteden hebben. Sommige jongeren geven in de gesprekken aan dat ze geen geld hebben voor noodzakelijke producten zoals zeep of tandpasta. Meestal wordt dit door het internaat betaald.

Elk internaat krijgt van de oprichtende organisatie per maand of per jaar een bedrag. Dit wordt vaak gebruikt voor het betalen van gas, water en licht, maar ook voor het salaris van de begeleiders. Voor het opknappen van het gebouw en de grond rondom het gebouw moeten de begeleiders zelf donateurs zoeken. Dit gebeurt door fondsen aan te schrijven en door een beroep te doen op de kerkelijke gemeente. Het gebeurt ook regelmatig dat er een vereniging of stichting uit Nederland een deel van de renovatie op zich neemt. Het Maria internaat is mede hierdoor in 2006 volledig opgeknapt.

Vanuit de overheid kan elk internaat een subsidie krijgen. Tot op heden maakt geen enkel internaat dat wij bezocht hebben gebruik van deze subsidie. De reden hiervoor zou kunnen zijn dat de internaten worden afgeschrokken door de regels rond de subsidie aanvraag. Daarnaast moeten de internaten aan de subsidiegever inzage geven in hun administratie. Veel internaten willen dit niet en laten het er dan maar bij.

4.2.3 Hoe kan dit geoptimaliseerd worden

De financiële situatie kan geoptimaliseerd worden door meer gebruik te maken van structurele ondersteuning door de overheid, een goede regeling voor het omgaan met betalingsachterstanden en het creëren en ondersteunen van mogelijkheden om geld te verdienen voor de jongeren.

Ieder internaat zou moeten kunnen steunen op een structureel inkomen vanuit de overheid. *Er zijn lang niet altijd genoeg middelen. Het internaat heeft altijd geld nodig.* De internaten zullen openheid moeten geven in hun administratie. De administratie van de internaten zal verbeterd moeten worden. De fondsen en stichtingen die de internaten ondersteunen moeten zich gaan richten op het structureel toezeggen van een financiële bijdrage zodat de internaten een plan kunnen opstellen voor eventuele renovatie, bijscholing van de begeleiding en extra beroepskrachten. Een van de begeleiders geeft het volgende aan in het interview. *Voor de kosten van renovatie moeten ze zelf zorgen, ze schrijven verschillende fondsen aan en werven ook geld vanuit Nederland.*

De internaten zouden één vaste regeling moeten handhaven bij uitstel van betaling, zodat de jongeren weten waar zij aan toe zijn. Een jongere zegt hier het volgende op als wij vragen wat voor problemen ze heeft in het internaat. *"Kostgeld, waardoor de zuster me altijd beledigt en ik me niet meer zo thuis voel als eerst."* De begeleiding zal met respect en discretie met zulke zaken om moeten gaan om de jongeren hierin zoveel mogelijk te ontlasten. In één van de internaten wordt daar als volgt mee omgegaan; *"Als ze dat niet kunnen wordt de naam, van de jongere die achterloopt, op het bord geschreven."* De verantwoording voor minderjarige jongeren zou bij de ouders/verzorgers gelegd moeten worden door een contractuele vastlegging waarin vermeld staat dat het internaat de ouders/verzorgers verantwoordelijk stelt voor het betalen van het kostgeld en leefgeld. Het levert de jongeren momenteel veel stress op, stress is bij jongeren vaak veel heftiger dan bij volwassenen. *"Ik moet hard werken om mijn studie te kunnen financieren."* Jongeren hebben met lastige puberteitsstress te maken. Ze beginnen hun eigen identiteit te ontdekken, maken sociale contacten en ontwikkelen hun eigen normen en waarden. Door duidelijk te hebben waar de eindverantwoording ligt zal de stress voor de jongeren afnemen. Meer dan een kwart van de jongeren geeft aan niet genoeg geld gehad te hebben toen ze in Paramaribo aankwamen. (zie figuur 4)

De internaten kunnen contact leggen met bedrijven, supermarkten en winkelketens voor eventuele parttime banen voor de jongeren. Vanuit het internaat zal begeleiding en coulance qua tijdsplanning nodig zijn. Jongeren kunnen op deze manier een beetje bijverdienen waardoor ze minder zorgen over hun financiële situatie hebben en zich nuttig kunnen maken in de maatschappij.

		Frequentie	Percentage	Geldige percentage
Geldig	Waar	25	50,0	52,1
	Niet waar	13	26,0	27,1
	Weet niet	10	20,0	20,8
	Totaal	48	96,0	100,0
Gemist		2	4,0	
Totaal		50	100,0	

Figuur 4: Percentages van de beantwoording van de stelling; Toen ik in Paramaribo aankwam had ik genoeg geld om alles te bekostigen (studie, vervoer, opvang in het internaat, enz.)

Hoofdstuk 5 Jongeren aan het woord

5.1 Overgang thuis - internaat

Het leven in Paramaribo is aanzienlijk anders dan het leven in het binnenland. De jongeren komen uit de traditionele cultuur in het binnenland terecht in het verstedelijkte Paramaribo. Paramaribo wordt gezien als “the place to be” in Suriname, kinderen zien hun ouders naar Paramaribo vertrekken voor zaken en/of familieaangelegenheden. Reizen vanuit het binnenland is kostbaar, dit is niet voor iedereen weggelegd.

De overgang van de gezinssituatie in het binnenland naar het leven in een internaat is groot en moeilijk te overbruggen. De vijf internaten hebben een verschillende huisvestingscapaciteit, het ligt tussen de opvang van 40 tot 122 jongeren, waarvan 74 % van Marron komaf. De gezinssituatie van de jongeren is niet altijd standaard; moeder, vader en kinderen. We hebben ook te maken met alleenstaande moeders, samengestelde gezinnen en/of familie en grootouders die de jongeren hebben opgevoed. Het is een hele overgang om van een binnenlandse gezinssituatie naar een internaat te gaan dat tot wel 122 jongeren onder één dak huisvest.

5.1.1 Huidige situatie

De cultuurshock die de jongeren ervaren in het internaat gaat met name over het stadsleven en het missen van familie en vrienden. Het is niet altijd mogelijk voor de jongeren contact te onderhouden met de ouders en/of verzorgers. De telefoonkosten hebben hiermee te maken, maar ook het feit dat er niet overal in Suriname een goede telefoonverbinding aanwezig is. De opkomst van de mobiele telefoon in Suriname is sterk, alleen door de jonge ontwikkeling hiervan zijn de kosten hoog. Niet iedere Surinamer kan zich dit permitteren. In één van de internaten is het voor de jongeren niet toegestaan om een mobiele telefoon te bezitten, deze wordt in beslag genomen door de leiding. De jongeren geven aan dit erg te missen, zij zijn nu afhankelijk van het internaat. De internaten laten de jongeren niet snel telefonisch contact opnemen met hun ouders/verzorgers. Hierdoor is het contact minimaal en dit is een groot gemis voor de jongeren.

Bij aankomst in Paramaribo liggen er verleidingen op de loer. Verleidingen als snel geld verdienen door middel van criminaliteit; niet kunnen omgaan met de vrijheid en het aangaan van relaties. Doordat het internaat de jongere niet constant in het oog kan houden en de jongere een zekere zin van vrijheid in de grote stad ervaart kan dit negatieve gevolgen hebben. Internaten proberen door een strikte tijdsplanning de jongere aan school en het internaat te binden. In een aantal internaten mogen jongeren met toestemming van de leiding naar de stad om boodschappen te doen. Jongeren geven aan dat niet iedereen hier eerlijk in is en dat de internaten niet weten waar de jongeren precies heengaan.

De jongeren ervaren een verschil in het onderwijs in het binnenland en in Paramaribo. Het niveau en de taalbarrière spelen hierin een belangrijke rol. In het binnenland worden verschillende talen gesproken, Nederlands is hier niet de voornaamste voertaal. In Paramaribo is Nederlands dit wel, ook in de internaten wordt Nederlands gesproken. In sommige internaten is dit de enige taal die gesproken mag worden om de jongeren zo vooruitgang te laten boeken het hun Nederlands. Vooral bij de aankomst in Paramaribo hebben de jongeren moeite met de taal, de omschakeling naar het Nederlands is groot. De begeleiding hierin is minimaal, de jongeren ondersteunen elkaar en in de loop van de tijd passen zij zich aan. Hier wordt huiswerkbegeleiding gemist, niet alle internaten springen hier adequaat op in door bijles te geven.

Een groot aantal jongeren, zo’n 76%, heeft broers en/of zussen in Paramaribo wonen. Doorgaans wordt dit het weekendadres van de jongeren, op deze manier houden de jongeren regelmatig contact met gezinsleden in Paramaribo. De jongeren hechten hier waarde aan en over het algemeen genomen worden deze contacten goed onderhouden. Het is voor de jongeren belangrijk deze relaties aan te houden, ze ervaren de weekenden bij broers en/of zussen als thuis komen. Het geeft een vertrouwd en veilig gevoel.

Bij aankomst in Paramaribo ervaren de jongeren het eerste contact met hun opvang als goed. Het samen leven in het internaat wordt als waardevol geschouwd, er ontstaan onderlinge vriendschappen. Van de jongeren heeft 44% geen moeite met het aangaan van sociale contacten in Paramaribo.
De meeste sociale contacten ontstaan in de schoolbanken en in de internaten zelf, dit komt omdat er buiten het studeren en het leven in het internaat weinig ruimte is voor vrije tijdsbesteding.

De internaten trekken gemiddeld één uur per dag uit voor vrijetijdsbesteding, in dit uur is er voldoende ruimte voor sport en spel activiteiten op het terrein van het internaat.
De financiële situatie van de jongeren en hun families is vaak het struikelblok om naar Paramaribo te komen voor het voortzetten van verdere studie. De slimste kinderen van het gezin die de eindtoets op de basisschool halen en de kans krijgen naar Paramaribo te vertrekken krijgen moeten met geringe financiële mogelijkheden het beste ervan maken. In het binnenland konden de jongeren te voet of met de boot naar school, in Paramaribo zijn jongeren die op het MBO of de Universiteit zitten genoodzaakt de bus naar school te nemen. Dit zijn extra kosten die hoog kunnen oplopen. De jongeren leren spaarzaam met hun leefgeld om te gaan, het leefgeld verschilt tussen de 80 tot 200 SRD per maand. Dit ligt aan de financiële situatie binnen het gezin en het aantal kinderen die in Paramaribo gehuisvest zijn. Hoe hoger het aantal kinderen dat studeert in Paramaribo, hoe hoger deze kostenpost zal zijn in het gezin.

De jongeren missen het leven in hun dorp bij de familie. Het leven in een internaat is een groot contrast met het leven het binnenland. De jongeren geven aan dat het "vrije" leven gemist word, het zwemmen en wassen in de rivier zijn dingen die in Paramaribo niet kunnen. De jongeren geven aan dat er bij ziekte in het internaat matig voor hen gezorgd wordt. Geen enkel internaat beschikt over een huisdokter, dit wordt door de jongeren gezien als een groot gemis in de internaten. In alle internaten vinden de jongeren dat het voedsel en de bereiding hiervan onder de maat is, de jongeren worden niet betrokken in de tot stand komen van het menu.

Tijdens onze reis naar het binnenland hebben wij aan den lijve ondervonden hoe groot het contrast is in het leven in Paramaribo en het leven in de binnenlanden van Suriname. Wij hebben ervaren dat de rivier zeer belangrijk is voor de Marrongemeenschap in het binnenland. Niet alleen vind het transport via het water plaats, maar het dient de rivier als een voedselbron van vis. De huishoudelijke taken die er uitgevoerd worden en sociale contacten tussen moeders en kinderen vindt daar plaats.
In Paramaribo zijn de jongeren genoodzaakt zich te douchen in een badkamer, de mogelijkheid tot zwemmen is er alleen in een zwembad en het contact met ouders/familie is minimaal. Het leven in de natuur wordt door de jongeren gezien als een vrijheid en dit word gemist.

5.1.2 Hoe kan dit geoptimaliseerd worden

Wij zien de volgende optimaliseringsmogelijkheden: training van jongeren voordat ze naar Paramaribo gaan; betere begeleiding bij aankomst in Paramaribo; cursussen in de internaten. "*In het begin vond ze het moeilijk zich aan te passen aan het leven in de stad, ze voelde zich eenzaam zonder haar familie. Ze was gewend om zich te baden in de rivier en sprak de schooltaal niet".* Verbetering van de contactmogelijkheden met familie in het binnenland en het stimuleren van middelbaar onderwijs in het binnenland.

Er zouden trainingen ontwikkeld moeten worden voor de jongeren die vanuit het binnenland naar Paramaribo komen voor het voortzetten van hun studie. De trainingen zullen gericht moeten zijn op de jongeren in de zesde klas die de eindtoets gehaald hebben, op deze manier bereik je vroegtijdig de juiste doelgroep. De docenten in het binnenland kunnen hier een belangrijke rol in spelen. *Ze vond het erg moeilijk om naar het internaat te verhuizen. Ze miste haar familie en moest zich in het begin aanpassen aan het leven in het internaat.* Door informatieve bijeenkomsten kunnen zowel de jongeren als de ouders voor het vertrek naar Paramaribo op de hoogte worden gesteld van de huidige ontwikkelingen en valkuilen.

Bij de aankomst in het internaat in Paramaribo moeten er begeleidingsgesprekken komen vanuit het internaat, zodat de jongere een vertrouwensband kan opbouwen met zijn/haar begeleider. "*Ik heb liefde, vrede en eenheid nodig omdat we onder een dak wonen en ik vind dat we kinderen van één Vader zijn."* Geeft een meisje als antwoord op de vraag: Wat heb je nodig van het internaat. Voor jonge adolescenten zijn er veranderingen in de eisen die vanuit de school gesteld worden. De transitie van het verlaten van de basisschool en voldoen aan de andere en vooral zwaardere eisen die een vervolgopleiding stelt, beïnvloedt het zelfbeeld van jongeren. Het is goed mogelijk dat de invloed van lichamelijke veranderingen en veranderingen op school op het welbevinden van adolescenten, het belang van sociale vaardigheden als mediator van de relatie tussen hechting en welbevinden overschaduwt." [13]

[13] Engels, Rutger, Finkenauer, Catrin, Meeus, Wim & Dekovic, Maja (2000).

Het is van belang om als begeleider op de hoogte te zijn van de ontwikkelingen van de jongeren, om hier indien nodig vroegtijdig op in te kunnen springen en de jongeren te kunnen ondersteunen. "*Ik was pas 12 jaar en ik moest het aanleren om bijna alles zelf te doen."* De jongeren krijgen met acculturatie te maken, ze komen in aanraking met andere culturen in het internaat. Om zich te kunnen handhaven in de nieuwe samenleving ontstaat de noodzaak tot acculturatie, dit proces brengt stress met zich mee. Gevoelens van depressie, marginaliteit en onzekerheid over de eigen identiteit. De ontwikkeling van een negatieve identiteit bij adolescenten kan leiden tot ontwortelingpsychosen. Er is behoefte aan integratie, de begeleiding kan de jongere opvangen en ook hierin ondersteunen. [14]

In alle internaten zouden er cursussen gegeven moeten worden over het leven in Paramaribo, bij deze cursusmodulen kunnen deskundigen betrokken worden zoals; de politie, docenten en doktoren. De internaten zouden één vaste dokter moeten hebben die in geval van nood de jongeren in het internaat kan behandelen, dit geeft de jongeren het gevoel van zekerheid en het vermindert de stress. Een van de meiden die we hebben gesproken heeft hier problemen mee. In een interview verteld ze daar het volgende over; *Omdat ze niet de naam van haar vader draagt kan ze geen dokterskaart aan laten maken. Hierdoor is ze niet verzekerd, als ze ziek is kan ze niet naar een dokter gaan. Dit vindt zij heel erg.*

[14] Delfos, M.F.(1996)

Hoofdstuk 6 Begeleiding aan het woord

6.1 Faciliteiten

Elk internaat heeft voor de ontwikkeling van de jongeren faciliteiten nodig. Te denken valt dan aan materiële zaken zoals een goede huisvesting en computerlokalen, maar ook begeleiding en mogelijkheid tot sport en spel is hierin belangrijk. We hebben aan de begeleiders gevraagd wat voor faciliteiten er volgens hen nu nog ontbreekt en hoe zij het graag zouden zien.

6.1.1 Huidige situatie

Op dit moment zijn er in de internaten te weinig faciliteiten, om goed te kunnen functioneren. De begeleiders geven aan verschillende dingen te missen. Dit verschilt per internaat, de nadruk wordt op diverse aspecten gelegd.
In alle internaten ontbreken goede computerruimtes met computers die klaar voor gebruik zijn. Er zijn twee internaten waar wel degelijk computers aanwezig zijn, maar deze worden niet tot nauwelijks gebruikt. Internaten willen dit graag realiseren voor de jongeren zodat zij voor hun studie niet afhankelijk van internetcafés zijn. De begeleiders met wie wij gesproken hebben zien in dat een computer en de daarbij horende lessen belangrijk zijn, maar ze hebben er niet te mogelijkheid toe. Er is geen geld om computers te financieren en er zijn geen mensen die deze colleges kunnen geven.
In één internaat dat wij bezocht hebben worden lezingen verzorgd voor de jongeren, deze lezingen gaan over allerlei zaken, van “Hoe moet je studeren” tot “Hoe kies ik mijn partner”. Op deze manier leren de jongeren wat belangrijk is om te weten in Paramaribo en hoe zij met verschillende situaties om moeten gaan. In de lezingen leren de jongeren wat het grote verschil is tussen het leven in het binnenland en in Paramaribo. De leiding van de overige vier internaten geeft aan dat dit goed zou zijn voor de jongeren, maar dat ze dit niet kunnen organiseren.
Begeleiders van verschillende internaten hebben aangegeven dat ze wel meer zouden willen doen met de recreatie mogelijkheden. Elk internaat heeft op dit moment een aantal recreatie mogelijkheden, maar zij zouden dit verder willen uitbreiden en verbeteren. De sportvelden zijn niet in optimale staat of zelfs slecht te noemen. Bij de meisjesinternaten waar we zijn geweest is er mogelijkheid tot sporten, maar meestal zijn dit niet de sporten die meisjes graag zouden willen spelen. Begeleiders hebben aangegeven dat ze hieraan graag willen werken en samen met de meisjes kijken naar wat voor sportactiviteit zij leuk zouden vinden.
Het grootste probleem bij alle internaten is de staat van het gebouw. Elk internaat kan een renovatie gebruiken. Er zijn gevaarlijke situaties in een aantal internaten. Zoals eerder in dit verslag aangegeven zijn verschillende internaten in zeer slechte staat, zo slecht dat het gevaarlijk is voor de jongeren die er wonen. Internaten hebben vaak gebrek aan geld voor renovatie en moeten verschillende fondsen of donateurs aanschrijven. De kosten van renovaties zijn zo hoog dat het maar een klein deel is wat opgeknapt kan worden.

6.1.2 Hoe kan dit geoptimaliseerd worden

Wij zien verbeteringsmogelijkheden op de volgende punten: meer mogelijkheden tot computergebruik; het organiseren van lezingen en instructiebijeenkomsten voor de jongeren; verbetering van de recreatiemogelijkheden; renovatie van de gebouwen.

In Suriname wordt er op scholen steeds meer gewerkt met computers en verslagen die op de computer uitgewerkt worden. Als hier in internaten geen aanpassingen voor komen dan worden de jongeren daar de dupe van. Het zou goed zijn als er een goede computerruimte aanwezig is in het internaat. Jongeren geven dit zelf ook aan dat ze dit nodig hebben. Zo geeft een jongere het volgende aan in het interview: *In het internaat zou zij graag zien dat er meerdere computers beschikbaar waren voor de studenten. Ze geeft aan dit nodig te hebben voor haar studie en nu afhankelijk te zijn van een internetcafé.* Uit onderzoek is gebleken dat jongeren veel leren als ze gebruik maken van de computer. Het is goed voor de jongeren om zich de digitale vaardigheden eigen te maken omdat het werken met de computer in Suriname ook op komt. Als ze beschikken over deze vaardigheden zullen ze sneller aan een baan kunnen komen. Naast de digitale vaardigheden leren ze ook andere dingen zoals sociale vaardigheden, strategisch inzicht, creativiteit, het snel verwerken van informatie enz. Dit is niet alleen door voor school bezig te zijn maar deze vaardigheden worden ook opgedaan door op internet spelletjes te spelen en door mee te doen op verschillende fora.

Voor de ontwikkeling van de jongeren is het dus wenselijk om gebruik te kunnen maken van een computer die toegang heeft tot het internet. Omdat veel jongeren in Suriname nog niet weten hoe ze moeten werken met computers zou het daarom ook wenselijk zijn dat er lessen komen in het omgaan met de computer en de verschillende programma's. [15]*"Ik zou ook graag meer computerlessen hebben."*

Jongeren hebben op de vraag; **Wat zou u graag anders willen zien op het internaat?** Het volgende antwoord gegeven:
"Ik zou graag zien dat er computers beschikbaar worden gesteld voor de jongeren."
"Ik zou graag gebruik willen maken van computers op het internaat"

Voor de ontwikkeling van de jongeren zou het goed zijn als er vaker lezingen worden georganiseerd. Jongeren hebben aangegeven dat ze leren van de lezingen en dat ze het leuk vinden. Daarnaast zou het goed zijn als ze zelf ook mee konden beslissen over de inhoud van de lezingen. Zo krijgen ze op een leuke en afwisselende manier informatie over onderwerpen waar ze graag meer informatie over zouden willen hebben. Behalve lezingen over studeren en het leven in Paramaribo, zou het ook goed zijn als er voorlichting zou komen over bijvoorbeeld het gevaar van de criminaliteit en drugs. Het zou goed zijn om ook verschillende sprekers uit te nodigen. Sprekers die ervaringsdeskundige zijn, of iemand van de politie over criminaliteit. Dit spreekt de jongeren meer aan dan iemand van de begeleiding die er wat over vertelt. In de lezing is het wel belangrijk om de jongeren actief te betrekken door bijvoorbeeld hen hun verhaal te laten doen of een discussie na de lezing te houden over het onderwerp. Een begeleider van een internaat geeft het volgende aan: *Het grootste probleem, voor de jongeren die van het dorp naar de stad komen, is dat ze moeten leren hoe het leven in de stad is. Gevaren die in de stad zijn. Elke jaar is daarom een voorlichting voor de dames. De begeleidsters nemen dan de nieuwe jongeren mee naar die voorlichting. Daar wordt van alles verteld over kleding, maar ook over de jongens in de stad en andere gevaren zoals drugs. Mevrouw Kasanwidjo vindt dit een heel goed initiatief want voor de jongeren is zoiets heel belangrijk.*

Meer recreatiemiddelen zijn echt nodig. Sporten en ontspanning is goed voor de jongeren.
Recreatie is goed voor de sociale samenleving en sociale contacten. Jongeren kunnen tijdens het sporten hun mogelijkheden leren kennen en daarmee experimenteren. Dit is belangrijk voor de algehele ontwikkeling van de jongere. Als hij vroeg tijdig wordt gestimuleerd om zich te ontwikkelen in sport en spel zal hij dit ook verder kunnen voortzetten in het dagelijks leven. Daarnaast geld sporten ook voor jongeren als het ontladen van frustraties en spanningen. Als een jongere de hele dag op school zit heeft hij ook ontspanning nodig. Deze ontspanning kan geboden worden door de jongeren te stimuleren te sporten en spellen te doen.[16] Hier moet dan echter wel de mogelijkheid voor zijn. Een jongere zegt hier het volgende over: "*Ontspanning dat heb je zeker nodig want soms als je van school komt ben je zo gespannen van alles en voor wat vooral van de problemen die om je heen rond zwerven."* De jongeren hebben zelf aangegeven dat hier te weinig mogelijkheden voor zijn en dat ze meer keuze zouden willen hebben. Niet iedere jongere vindt dezelfde sport leuk om te doen dus meerdere mogelijkheden tot sporten zou de jongeren kunnen stimuleren om te sporten en dit ook verder te ontwikkelen. Een jongere geeft aan wat hij hier graag in veranderd zou zien; *Hij zou graag een groter en mooier voetbalveld willen hebben, zo kunnen de jongens beter trainen.*
Behalve sport is het ook goed om andere recreatieve mogelijkheden te hebben. Een begeleider van een internaat zou graag meer mogelijkheden hebben voor meiden. Het volgende geeft hij aan. *Meer sport en spel mogelijkheden. Nu is er slagbal en basketbal maar hij zou willen dat er een mogelijkheid was dat ze leren breien of leren naaien zodat ze hun eigen kleren kunnen maken en kleren kunnen maken voor anderen, dat ze daar wat geld mee kunnen verdienen.*

[15] Wijngaards, Guus, Fransen, Jos, Swager, Pieter (2006)
[16] Gruben, A.A. Schots, E.D.M, *Sport* (1989),

De staat van het gebouw is erg belangrijk voor de veiligheid van de jongeren. Op dit moment is de veiligheid niet in alle vijf de internaten gegarandeerd en beschermt het gebouw ook niet altijd tegen weer en wind. Niet elke kamer heeft een deur of sommige slaapgedeelten zijn geen afgesloten ruimte. Een jongere geeft het volgende hierin aan: "*Ik zou graag willen zien dat het internaat een verfbeurt krijgt want het uitzicht is helemaal niet prachtig en nieuwe bedden, want de meeste bedden zijn oud en dat brengt heel wat gevaar met zich mee"* Behalve de slaapzalen zijn de badkamers en toiletten ook niet altijd in goede staat en zijn er verder onveilige situaties in de internaten. Om de jongeren er goed te laten wonen is het van wezenlijk belang dat de internaten opgeknapt worden. Een jongere heeft een goed onderdak en veiligheid nodig om goed te functioneren. Dit zijn basisbehoeften van een mens. Als een jongere dit niet heeft zal op sociaal vlak ook minder kunnen functioneren. Als de primaire behoeften niet bevredigd worden dan is er voor de jongere geen ruimte om bezig te zijn met andere behoeften. Een jongere wordt meer gestimuleerd voor school en kan zich er beter toe zetten als hij ook een goed dak boven zijn hoofd heeft en de veiligheid in het internaat voelt.[17]

Jongeren hebben op de vraag; **Wat zou u graag anders willen zien op het internaat?** Het volgende antwoord gegeven:
"Het gebouw Melatie moet anders worden"
"Dat we in kamers moeten slapen"
"Het gebouw is te open en de bedden zijn te klein"
"Renovatie en verbetering en ook wel steun op financieel gebied zodat het beter en mooier eruit kan zien"

Ook de begeleiding geeft vaak aan dat ze een renovatie belangrijk vinden.
Als dhr. Veldbloem iets mocht veranderen zou hij het gebouw opknappen; schilderen, beneden betegelen.
Als mevr. Sluisdom iets mocht veranderen dan zou ze graag meer personeel willen en goed materiaal en geld om alles te renoveren.

6.2 Werken met Marronjongeren

Omdat de begeleiders dagelijks te maken krijgen met het werken met Marron jongeren hebben wij hen in het interview gevraagd hoe zij het vinden om met de jongeren te werken, waar ze tegen aanlopen en wat ze graag veranderd zouden willen zien. De leiding is erg belangrijk in het internaat, zij zorgen er onder andere voor dat de jongeren zich thuis voelen in het internaat.

6.2.1 Waar loopt de begeleiding tegen aan

Vanuit de interviews kwamen verschillende antwoorden van de begeleiders. De een heeft meer moeite met het werken met de Marronjongeren dan de ander. Dit komt door het verschil in ervaring met werken met Marronjongeren. De ene begeleider zegt dat er niet veel verschil is tussen de Marron en andere culturen. Een andere begeleider zegt dat er wel degelijk een verschil is. Het grootste verschil is volgens de begeleiders dat Marronjongeren confronterender, brutaler en drukker zijn. Voor de begeleiders is dit lastig omdat ze niet goed weten wat ze er mee moeten doen. Groepsvorming is iets wat vaak voorkomt en wat de begeleiding ook bemoeilijkt. Verschillende stammen van de Marron vormen groepjes en gaan tegen elkaar in.

6.2.2 Begeleiders aan het woord over werken met Marronjongeren.

Begeleiders geven aan dat het makkelijker wordt als je langer in het vak zit. Zo geeft dhr. Romalho van het Christoforus internaat aan dat hij al van jongs af aan opgegroeid is met Marronjongeren omdat hij zelf in een internaat heeft gewoond. Daarnaast heeft hij jaren les gegeven aan Marronjongeren. Voordat hij directeur werd van het internaat is hij werkzaam geweest als een van de begeleiders. Door deze ervaring weet hij inmiddels goed hoe hij om moet gaan met de jongeren. Hierin ziet hij een verschil met de inheemse jongeren. Marronjongeren hebben een andere aanpak nodig dan inheemse jongeren, ze hebben een verschillend karakter en met ieder karakter moet anders omgegaan worden.
Wat volgens mevr. Kasanwidjo van het Siswa Tama internaat het beste werkt is een positieve insteek hebben en geborgenheid scheppen. Jongeren missen hun familie en hebben geborgenheid nodig om goed te kunnen functioneren. Als je handelt vanuit deze houding bereik je volgens haar meer bij de jongeren.

[17] de Bil, Petra (2004).

Wat zij vooral merkt is dat de Marronjongeren drukker zijn. Dit mag op bepaalde tijden maar hiermee storen ze ook andere jongeren die in het internaat wonen, zich aanpassen is voor de jongeren soms erg lastig.
Mevr. Sluisdom van het Zaailand internaat zegt dat het werken met Marron jongeren voor haar heel normaal is geworden, ook zij werkt al langere tijd met de jongeren en is inmiddels gewend aan de verschillen. In het begin had ze er meer moeite mee, ze moest er erg aan wennen, ze geeft zelf aan dat ze hier in de jaren wel in is gegroeid en dat het haar nu makkelijker af gaat. *"Het is vooral richten en op het rechte pad brengen."* aldus mevr. Sluisdom. Volgens haar zit het grote verschil tussen Marronjongeren en inheemsen dat je bij Marronjongeren veel moet herhalen en er vaak achteraan moet zitten. Als je ze ergens op aanspreekt dan moet je dit vaak herhalen volgens haar. Ze zullen dingen niet in één keer op gaan pakken.
Dhr. Veldbloem van het Rebecca Scheltz internaat vindt het moeilijkst in de begeleiding dat sommige jongeren erg ondankbaar zijn. Een voorbeeld hiervan is dat er jongeren zijn die regelmatig geld vragen aan dhr. Veldbloem, meestal heeft hij wel wat geld voor de jongeren en geeft dit dan ook aan hen. Als hij het heeft dan is het goed, maar als hij een keer geen geld heeft of geeft dan worden de jongeren direct boos. Ze waarderen dan niet hetgeen ze al gekregen hebben maar worden boos om datgene wat ze niet krijgen. Dhr. Veldbloem vindt het lastig om hier mee om te gaan omdat hij toch altijd wel klaar wil staan voor de jongeren.
Mevr. Blinker van het Maria internaat vindt het werken met Marronjongeren verschillend, maar ziet niet veel verschil met andere culturen. Wat ze vooral merkt is dat ze de jongeren vooral meer wegwijs moet maken in het verschil tussen het wonen in het dorp en het wonen in de stad. De jongeren schreeuwen veel naar elkaar, en dat is niet gepast in de stad. *"Elke groep heeft een eigen mentaliteit, het gaat erom die te respecteren en op die manier te begeleiden"* vindt mevr. Blinker. Ze wilt op deze manier ook de jongeren begeleiden en hoopt daarmee de jongeren verder te kunnen helpen in de samenleving van Paramaribo.

6.2.3 Onze ervaring met Marronjongeren

Tijdens het uitvoeren van ons onderzoek hebben wij veel contact gehad met Marronjongeren. Dit contact was in de internaten met het afnemen van de enquêtes en de interviews. Ons is toen vrijwel direct duidelijk geworden dat Marronjongeren een sterke eigen mening hebben en niet bang zijn deze te uiten. Ze wilden graag laten weten hoe ze dachten over verschillende dingen en in de interviews waren ze duidelijk in het geven van hun mening. Veel jongeren vonden het niet erg om in een interview informatie aan ons te geven.
Tijdens de interviews is ons duidelijk geworden dat de jongeren hard moeten werken en vechten om hun doel te bereiken. Ze hebben hard moeten werken om naar Paramaribo te mogen om daar onderwijs te volgen. Op het moment dat ze in Paramaribo komen moeten ze vechten voor hun plaatsje in het internaat en moeten ze hard werken voor hun studie. Ze hebben vrijwel altijd een achterstand die ingehaald moet worden. Zoals de begeleiding ook al genoemd had hebben wij ook gemerkt dat Marronjongeren extravert en duidelijk aanwezig zijn. We hebben gemerkt dat ze niet bang zijn om een praatje aan te gaan, als we in het internaat waren kwam er regelmatig iemand naar ons toe om te vragen wie we waren en wat we kwamen doen. Natuurlijk zijn er ook uitzonderingen, we hebben namelijk ook wel eens gehad dat we een jongere hadden voor een interview waar niet heel veel uit kwam omdat zij gewoon niet veel te vertellen had.
Het brutale wat de begeleiders noemen hebben wij niet echt gemerkt, ze waren naar ons toe respectvol en luisterden naar de aanwijzingen die wij gaven. Natuurlijk hebben wij dan ook niet de rol van de dagelijkse begeleiding en hebben ze alleen maar 3 á 4 uur meegemaakt.
Wat we wel duidelijk hebben gezien in de internaten is dat Marronjongeren anders met elkaar omgaan dan inheemse jongeren. Inheemse jongeren zijn rustiger en introverter in de omgang met elkaar. Als je de jongeren tijdens de vrije tijd met elkaar om ziet gaan kun je behalve aan de huidskleur en dergelijke, ook aan de omgang met elkaar duidelijk de Marronjongeren eruit halen.
Marronjongeren hebben naar onze mening een sterke persoonlijkheid. Ze moeten heel wat doormaken als ze in een internaat terecht komen. Ze moeten een lange periode zonder ouders leven en moeten hun plaats 'veroveren' in het internaat. Om in deze omstandigheden door te zetten en toch goede cijfers op school te halen, heb je een sterke wil en zelfvertrouwen nodig. Jongeren moeten doorzettingsvermogen hebben om het allemaal te halen en vol te houden, dit is iets wat we duidelijk bij jongeren gezien hebben. Ze hebben een doel voor ogen en gaan daar ook helemaal voor. Niets of niemand kan ze van dat doel weg halen.

Hoofdstuk 7 Conclusies en aanbevelingen

7.1 Conclusies

Tijdens ons onderzoek zijn we tot verschillende antwoorden gekomen die we wilden hebben op de gestelde deelvragen. Dit heeft er ook voor gezorgd dat we een antwoord op onze hoofdvraag hebben. Hier onder kunt u de antwoorden op onze hoofd- en deelvragen lezen.

7.1.1 Antwoord op de deelvragen

Deelvraag 1: Hoeveel jongeren komen vanuit de binnenlanden naar Paramaribo om onderwijs te volgen?
Het aantal Marronjongeren dat voor het voortzetten van hun studie vanuit het binnenland naar Paramaribo komt is niet bekend en niet te achterhalen. Er is geen bureau in Suriname die deze gegevens vastlegt. Tevens geeft het bureau van onderwijs in het binnenland aan geen zicht te hebben op het percentages Marronjongeren wat voor hun studie in Paramaribo verblijft.

Deelvraag 2: Waar komen de Marronjongeren vandaan? Dit verdeeld over de regio's die het ZZg aanhoudt: Marowijne, Tapanahonygebied, Boven - Suriname gebied, Brokopondo, West- en Zuid- Suriname.
De Marronjongeren die geënquêteerd zijn, zijn onder te verdelen in vier verschillende districten.
De meerderheid van de Marronjongeren zijn afkomstig uit het Boven - Suriname gebied met een percentage van 51,1%. Met 23,4% volgt het Marowijne district, uit het district Brokopondo komt 21,3% en het minst aantal Marronjongeren 4,3% zijn afkomstig uit West-Suriname. Uit het onderzoek is af te leiden dat de Marronjongeren uit het Boven - Suriname gebied het hoogst vertegenwoordigd zijn in de internaten van Paramaribo.

Deelvraag 3: Hoe verloopt de begeleiding in de internaten? Volgens de jongeren, volgens de begeleiding.
De jongeren geven aan dat er een tekort aan opgeleide begeleiding in de internaten aanwezig is, hierdoor kunnen niet alle internaten gebruik maken van hun volledige capaciteit. 36 % van de jongeren geven aan geen goede huiswerkbegeleiding te krijgen in het internaat. Als hoofdreden wordt er aangeven dat het opleidingsniveau van de begeleiding niet aansluit bij het niveau van de jongeren. De frequentie van de nu gegeven huiswerkbegeleiding is onvoldoende.

De jongeren hebben aangegeven dat er een stukje ondersteuning gemist wordt bij het kiezen van studierichting en de behaalde studieresultaten. Er wordt hier niet of nauwelijks naar gekeken door de begeleiding van de internaten. Er is een tekort aan begeleiding in het internaat zodat er weinig toezicht gehouden kan worden op het naleven van de regels in het internaat. De begeleiding is niet altijd consequent in het handelen naar de jongeren toe, dit zorgt voor conflicten tussen de jongeren onderling, maar ook tussen de jongeren en de begeleiding. De jongeren voelen zich door de begeleiding gediscrimineerd op hun etniciteit. Er wordt hier onvoldoende naar gekeken door het internaat. In alle internaten word aangegeven dat de maaltijden niet optimaal zijn. De maaltijden zijn eentonig, smaakloos en onhygiënisch bereid. De begeleiding luistert niet naar de jongeren.

De begeleiding geeft aan dat er geen ruimte is om de jongeren *individuele begeleiding te bieden. In de* internaten draait het vooral om het uitvoeren van het programma, de jongeren begeleiden in hun verantwoordelijkheden, maar niet op sociaal gebied. Het ontbreekt hen aan tijd, opgeleide beroepskrachten en communicatieve vaardigheden om dieper in gesprek te gaan met de jongeren. De begeleiding loopt er tegenaan dat er een tekort aan beroepskrachten is, met gevolg dat er minder tijd is voor gespreksvoering met de jongeren. De begeleiders geven aan dat zij moeite hebben met groepsvorming onder de jongeren. Ze missen de vaardigheden om de juiste interventies te plegen, onder andere om te voorkomen dat jongeren onderling elkaar discrimineren. Het is een groot gemis voor de begeleiding in de internaten dat er weinig tot geen contact met ouders/verzorgers van de jongeren is. Het is lastig omdat de ouders/verzorgers in het binnenland verblijven, dit bemoeilijkt de communicatie.

Deelvraag 4: Wat zijn de behoeften van de Marronjongeren? Bij aankomst in Paramaribo en tijdens verder verblijf in de internaten?
De jongeren hebben behoefte aan opgeleide begeleiding, begeleiding die weet wat ze moeten doen. Er is aangegeven dat er vanuit de begeleiding een stukje ondersteuning gemist wordt bij het kiezen van studierichting en de behaalde studieresultaten. De jongeren willen begeleiders die consequent zijn in hun handelen. De jongeren hebben behoefte aan duidelijkheid. Momenteel worden er door de begeleiding verschillende dingen gezegd.
De jongeren willen door middel van kleding en voeding vasthouden aan hun eigen traditionele waarden en normen. De maaltijden in de internaten worden omschreven als eentonig, smaakloos, en onhygiënisch bereid. Er is behoefte aan meer variatie en dat er gekeken wordt naar de wensen van de jongeren zelf.
De jongeren missen huiswerkbegeleiding in de internaten. Zij zouden graag dagelijkse huiswerkbegeleiding willen krijgen van Surinaamse studenten die hun eerder verworven kennis aan hen over kunnen dragen. De jongeren hebben bij aankomst in Paramaribo behoefte aan begeleiders die de jongeren ondersteunen met hun Nederlands.

De jongeren willen (telefonisch) contact kunnen houden met hun ouders/verzorgers in het binnenland.
De jongeren hebben behoefte aan structurele financiële steun, niet iedereen is instaat zowel kostgeld als leefgeld te bekostigen.

Deelvraag 5: Waar loopt de begeleiding van de internaten tegenaan, als het gaat om het werken met de Marronjongeren op het gebied van: taalbarrière, culturele verschillen, cultuurshock van de jongeren en sociale aspecten.
De begeleiders vinden het lastig om de jongeren uit te leggen waarom sommige culturele gewoontes in de stad niet kunnen. De begeleiding geeft aan dat Marronjongeren vaak luidruchtiger aanwezig zijn en soms moeilijk aan te sporen zijn. De jongeren uit het binnenland hebben vaker een taalachterstand en dat is lastig communiceren voor de begeleiding. Begeleiders missen de juiste vaardigheden om met deze doelgroep om te gaan. Een aantal internaten moet gerenoveerd worden, er ontstaan onveilige en onhygiënische situaties. De ouders/verzorger van de jongeren hebben te weinig belangstelling als hun kind in een internaat zit, er is nauwelijks contact. Met het werken met Marronjongeren loopt de begeleiding ertegenaan dat de Marronjongeren confronterender, brutaler en drukker zijn. Voor de begeleiders is dit lastig omdat ze niet goed weten wat ze er mee moeten doen. Groepsvorming is iets wat voorkomt en wat de begeleiding bemoeilijkt.

Deelvraag 6: Wat zijn de behoeften van de begeleiders, als het gaat om het begeleiden van de Marronjongeren op het gebied van: tijd, financiën, middelen (scholing).
Er zijn te weinig faciliteiten om goed te kunnen functioneren. De begeleiders geven aan dat het hen ontbreekt aan een goede computerruimte met computers. Er is geen financiële ruimte om de computers te financieren en er zijn geen mensen die les, over het werken met de computer, aan de jongeren en begeleiding kunnen geven. De begeleiding zou meer recreatie mogelijkheden willen hebben voor de jongeren. Elk internaat heeft op dit moment een aantal recreatie mogelijkheden, zij zouden dit verder willen uitbreiden en verbeteren. Het grootste probleem bij alle internaten is de staat van het gebouw. Elk internaat kan een renovatie gebruiken. Er zijn gevaarlijke situaties in een aantal internaten, zo slecht dat het gevaarlijk is voor de jongeren die er wonen. Internaten hebben vaak gebrek aan geld voor deze renovatie.

7.1.2 Antwoord op de hoofdvraag

" Waar lopen Marronjongeren tegen aan wanneer ze vanuit het binnenland worden opgevangen in internaten in Paramaribo?"

Op het moment dat Marronjongeren vanuit het binnenland naar Paramaribo komen voor het voortzetten van hun studie lopen zij er tegenaan dat de begeleiding vanuit het internaat de jongeren onvoldoende ondersteunt bij het "ontdekken" van het leven in het internaat en in Paramaribo. Ze worden deels aan hun lot overgelaten en moeten het zelf uitzoeken. Er wordt een groot beroep op de zelfstandigheid van de jongere gedaan. Het gezinsleven in het binnenland en het leven in een internaat in Paramaribo staat in groot contrast met elkaar. De jongeren moeten wennen aan het stadsleven en de strikte tijdsplanning die in de internaten gehanteerd wordt. De jongeren missen hun familie en vrienden in het binnenland, hierdoor wordt de behoefte aan contact met de ouders/verzorgers versterkt. De culturele verschillen zitten voornamelijk in de voeding, de kleding en de sociale contacten. De jongere leeft in een internaat met 40 of meer andere jongeren en is genoodzaakt zich hierin aan te passen. Jongeren ervaren racisme in het internaat en in Paramaribo, in het binnenland kregen ze hier minder mee te maken omdat bijna iedereen van Marron komaf is.

7.2 Aanbevelingen

7.2.1 Aanbevelingen voor het ZZg

Vaardigheidstrainingen specifiek voor begeleiders van internaten, dit zodat de begeleiders de jongeren beter kunnen begeleiden en ondersteunen waar nodig.

Lezingen voor de jongeren in de internaten over het algemene leven in Paramaribo, op deze manier worden de jongeren voorbereid op zaken die zij in de stad tegen kunnen komen zoals; het aangaan van relaties, drugs, roken, alcohol en seks. Maatschappelijke problemen waar de jongeren mee te maken kunnen krijgen.

Mogelijkheid tot *maatschappelijk werk* voor jongeren, in de internaten is er een tekort aan expertise op het gebied van psychosociale hulpverlening. Jongeren met dergelijke problematieken kunnen dan terecht bij gespecialiseerde hulpverleners.

Renovatie van internaten, een groot aantal van de internaten is in zo'n slechte staat dat de veiligheid van de jongeren en het personeel niet gewaarborgd is. Met name de basis is zeer slecht, denk hierbij aan de vloeren en de muren, ook het meubilair kan hierin meegenomen worden.

MULO scholen in het binnenland, door MULO scholen in het binnenland te openen blijven jongeren van 12 t/m 16 jaar in het binnenland wonen. Op deze manier wordt de jongere niet uit zijn thuis omgeving gehaald en kan hij/zij opgroeien in het gezin van herkomst.

7.2.2 Aanbevelingen voor stichting Equalance

Een vervolg onderzoek in het binnenland, in dit onderzoek zou gekeken moeten worden naar de behoefte en de mogelijkheden om trainingen te geven op basisscholen over het studeren en het leven in Paramaribo.

Het ontwikkelen van trainingen voor jongeren in de zesde klas van de lagere school, deze trainingen zullen de jongeren voorbereiden op het studeren en het leven in Paramaribo.

Voorlichtingsavonden voor ouders/verzorgers in het binnenland die een kind in een internaat in Paramaribo hebben wonen.

7.2.3 Aanbevelingen voor internaten in Paramaribo onderverdeeld in vijf punten.

7.2.3.1 Gezondheid
- Maximaal vier jongeren in één slaapkamer.
- Het internaat heeft de beschikking over een huisdokter, deze is toegankelijk voor alle jongeren die in het internaat verblijven.
- De maaltijden worden hygiënisch bereid, er wordt gelet op voldoende variatie in het menu en gekeken naar de wensen van de jongeren.

7.2.3.2 Cultuur
- Respect en acceptatie van elkaars culturele en religieuze achtergronden.
- Er wordt gekeken naar de culturele wensen omtrent de voeding en het bereiden ervan.

7.2.3.3 Studie
- Er is dagelijks huiswerkbegeleiding aanwezig in het internaat, met voorkeur door Surinaamse studenten gegeven.
- Er zijn vastgestelde studie-uren, met ruimte om langer door te studeren indien de jongeren dat nodig achten.
- Er is een rustige ruimte en voldoende tijd om te studeren.
- Tijdens de studie-uren is er rust in het internaat zodat de jongeren zich kunnen concentreren op hun studie.

7.2.3.4 Begeleiding
- De begeleiding controleert de schoolprestaties van de jongeren.
- De begeleiding zorgt voor een veilige en ontspannen sfeer tussen de jongeren.
- De begeleiding grijpt in bij conflicten.
- De begeleiding kijkt naar de behoeften van de jongeren en neemt deze aan als uitgangspunt om vanuit te werken.

7.2.3.5 Internaat
- Het internaat zorgt voor een veilig en hygiënisch onderkomen voor de jongeren.
- Het internaat biedt de jongeren voldoende uitdaging aan activiteiten waaronder sport & spel.
- Het internaat houdt dossiers bij van de jongeren en neemt regelmatig het initiatief tot contactlegging met de ouders/verzorgers van de jongeren.
- Het internaat geeft de jongeren indien van nood (ziekte, financiële zorgen) de gelegenheid telefonisch contact op te nemen met de ouders/verzorgers.
- Het internaat zorgt ervoor dat de jongeren niet gediscrimineerd worden door de begeleiding en medestudenten van het internaat.

Nawoord

Wij hopen dat u met veel interesse en plezier onze scriptie heeft gelezen. We hebben deze drie maanden in Suriname als een uitdaging gezien, mede hierdoor is het voor ons een succes geworden. Wij hopen op deze manier een waardevolle bijdrage te hebben geleverd aan het in beeld brengen van de huidige situatie van de Marronjongeren die vanuit het binnenland naar Paramaribo komen voor het voortzetten van hun studie. Wij zijn in eerste instantie vrij zelfstandig te werk gegaan, van het regelen van onze huisvesting in Paramaribo tot onze reis naar het Boven - Suriname gebied. Wij zijn onze eigen weg te gaan. De ondersteuning van Daniëlla Menig bij het contactleggen met de internaten heeft zeker geholpen. We zijn dankbaar voor de sociale contacten die wij hebben opgebouwd in Suriname, het heeft ons goed gedaan en het vertrouwen in de medemens gegeven wat we soms even nodig hadden.

Tegenslagen zijn er ook geweest, onze “watersnoodramp” heeft voor enige vertraging gezorgd, gelukkig hebben wij de draad snel op kunnen pakken. Zo’n twee jaar geleden leerden wij elkaar kennen op de CHE, in Suriname en al tijdens de voorbereidingen hebben we veel aan elkaar gehad. Als de één het even niet meer zag zitten, was de ander er om net dat ene zetje te geven wat nodig was. Een waardevol onderzoek en een waardevolle vriendschap!

Het gehele onderzoek geeft ons het gevoel van voldoening en wij zijn er stiekem ook wel een beetje trots op.

Literatuurlijst

Boeken:

- Timmers – Huigens, Dorothea (1992). Observeren en rapporteren in de Sociaal Pedagogische Hulpverlening, Van Trigt uitgeverij.
- de Bil, Petra (2004). Observeren, registreren, rapporteren en interpreteren, Soest: Uitgeverij Nelissen.
- Remmerswaal, Jan (2006). Begeleiden van groepen, groepsdynamica in praktijk,(pp. 77 – 95) Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- Feijen, Erik en Trietsch, Pepijn (2007) Snel afstuderen! Stap voor stap naar een geslaagde scriptie, Bussem: Uitgeverij Coutinho.
- Migchelbrink, F (2006). Praktijkgericht onderzoek in zorg en welzijn, Amsterdam: Uitgeverij SWP
- Delfos, M.F.(1996) Kinderen in ontwikkeling. Stoornissen en belemmeringen, Lisse: Swets & Zweitlinger.
- Leuwsha, Tessa (2008). Wereldwijzer Suriname, Rijswijk: Uitgeverij Elmar B.V.
- Wijngaards, Guus, Fransen, Jos, Swager, Pieter (2006). *Jongeren en hun digitale wereld, wat leraren en ouders eigenlijk moeten weten*. (pp. 3 – 16) Assen: van Gorcum BV
- Gruben, A.A. Schots, E.D.M, *Sport* (1989), *Sport en Spel,*(pp. 208 en 209) Rijswijk: Uitvergerij Nijgh & Van Ditmar.
- Wongsodikromo- Flier, Jenny (1993), Humor en Ernst in 50 jaar Siswa Tama der Evangelische Broedergemeente. Gedenkboek. Paramaribo

Internet:

- Pakosie, André R.M. De Marrons van Suriname, bezocht op 3 juni 2009 op de website van Maroons Suriname: www.maroons-suriname.com/De%20Marrons%20uit%20Suriname.pdf
- Engels, Rutger, Finkenauer, Catrin, Meeus, Wim & Dekovic, Maja (2000). Hechting aan ouders en welbevinden van adolesenten,Pedagogiek, 20 (4). Bekeken op 17 juni 2009, op http://www.pedagogiek-online.nl/
- www.christoforusinternaat.com
- Veira, Monique (2007), *De positie van de langstlevende echtgenoot in het Marronerfrecht, het erfrecht van de Caraïben en het erfrecht volgens het Surinaams Burgerlijk Wetboek.* Bezocht op 4 juni 2009. Op http://www.glocality.net/files/G.art.10-Veira_langstlevende-echtgenoot.pdf
- http://www.surinaminfo.com
- www.suriname.nu

Scripties:

- Linde, van der, Aswom en Verhoek, Rutger, Bouwen aan de toekomst, “Praktijk onderzoek en methodiekontwikkeling aangaande de schoolprestaties van kinderen in kinderhuizen van de EVAngelische Broedergemeenschap in Suriname”, Ede, CHE 2004
- Nap, Elsbeth en Hoogerbrugge, Diana, Kinderen in ontwikkeling, Afstudeerproject over de ontwikkeling van kinderen in kinderhuis Saron te Suriname van de opleiding Sociaal Pedagogische Hulpverlening aan de Christelijke Hogeschool Ede, Ede, CHE 2004

Bijlage 1 Zeister Zendingsgenootschap

“Het Zeister Zendingsgenootschap “(ZZg) steunt zendings- en diaconaal-werk in landen van de Derde Wereld. Het gaat om assistentie bij projecten ten behoeve van kansarmen, achtergestelden en rechtelozen in onder meer Suriname, Jamaica, Midden-Amerika, Tanzania, Zuid-Afrika, Palestijnse Gebieden en Albanië. Hun motto is: helpen waar mensen in nood zijn, heel maken wat stuk is en mensen weer geloof geven in hun toekomst. Niet zomaar, maar geïnspireerd en gemotiveerd door de springlevende opdracht vanuit de Bijbel. In nauwe samenwerking met Broedergemeenten over de gehele wereld is het ZZg actief op het brede terrein van zending voor (wereld)diaconaat en ontwikkelingssamenwerking. Zowel qua bestuur als medewerkers is het ZZg oecumenisch samengesteld. Mede door het interkerkelijk karakter ondervinden zij steun uit alle lagen van christelijk Nederland.

Missie:
Open, betrokken en betrouwbaar. Dat zijn enkele kernwoorden die van toepassing zijn op het ZZg. Het Zeister Zendingsgenootschap bestaat sinds 1793 en heeft zijn wortels in de Hernhutter Broedergemeente. Geïnspireerd door de Bijbelse boodschap werkt het ZZg in woord en daad aan de uitvoering van de zendingsopdracht. Het ZZg assisteert bij kleinschalige activiteiten van partners in Suriname en andere landen waar Hernhutters actief zijn. Door middel van voorlichting en educatie wordt gewerkt aan missionaire en mondiale bewustwording. Ter realisering van deze doelen werft het ZZg fondsen.”[18]

[18] http://www.zzg.nl/frames/ie_1024.htm

Bijlage 2 Stichting Equalance

Organisatie:
"Stichting Equalance" is een organisatie van en voor Marrons die niet gebonden is aan een bepaalde Marrongroep of politieke partij. De organisatie is in 2001 opgericht door verschillende experts in de ontwikkeling in het Surinaamse binnenland. Zij vonden dat er door de overheid en andere ontwikkelingsorganisaties te weinig rekening werd gehouden met de tradities en traditionele machtsstructuren van de Marrons. Equalance wil via dialoog komen tot een betere samenwerking tussen de Marrongemeenschappen, Non Gouvernemental Organisations en de overheid. In 2005 is een door Cordaid gefinancierde haalbaarheidstudie uitgevoerd naar toerisme in het Boven - Suriname gebied. Daaruit bleek dat het toerisme in opkomst is in Suriname en dit gebied daarvan zou kunnen profiteren.

Doelen/resultaten:
Equalance wil de armoede verminderen onder de Marrons in het Boven - Suriname gebied. Dit project richt zich op bewoners uit 17 dorpen (tussen Pikipada en Nieuw Aurora). De organisatie zal inspringen op de groeiende toeristische markt door het aanbod van souvenirs te verbeteren, zodat toeristen de producten willen kopen, en door de lokale bevolking te laten samenwerken met touroperators en kamphouders. Equalance richt zich daarbij op capaciteitsopbouw van de lokale bevolking, productontwikkeling, kwaliteitsverbetering en marketing. Dit project is een pilot, bij goede resultaten zal het kunnen worden uitgebreid naar andere gebieden die voor toerisme in aanmerking komen. De directe doelgroep bestaat uit 136 leden van de toerismegroepen die worden opgericht. Indirect worden 5.000 bewoners uit 17 dorpen bereikt. Dit zijn grotendeels vrouwen. "[19]

[19] http://cordaid.so-creatief.nl/Projecten2007/middle.php?id=64&PHPSESSID=2593c841097891164a09e7a8c3c97bf9

Bijlage 3 Enquêtes Internaten

Voor u ligt een vragenlijst die gaat over de opvang van Marronjongeren in internaten in Paramaribo. Wij willen namelijk weten wat u ervaart in het internaat in Paramaribo en graag ook uw leerprestaties. Beantwoord de vragen zo eerlijk morgelijk. De informatie is anoniem en zal alleen voor dit onderzoek gebruikt worden. Je hoeft je naam of andere persoonlijke gegevens niet te vermelden.
Hartelijk bedankt dat u ons hiermee wilt helpen!
Als u vragen heeft dan kan u ons die altijd stellen.

ALGEMEEN

1. Geslacht:

- O Man
- O Vrouw

2. Hoe oud bent u? ……

3a. Wat is uw hoogst genoten opleiding:

- O VOJ (MULO, LBGO, LTS, Vakschool)
- O VOS (VWO, HAVO, IMEO, CPI, SPI, enz)
- O HBO
- O Universiteit

3b. In welke klas zit u? ……

4. Hoelang woont u al in het internaat?.....

5. Uit welk dorp bent u afkomstig? ……

6. Burgerlijke staat:

- O Ik heb een vaste relatie
- O Ik heb geen vaste relatie, maar ik zie wel iemand nu
- O Ik heb geen relatie

7. Heeft u kinderen?

- O Ja, hoeveel? ……. (ga verder naar vraag 8)
- O Nee (ga verder naar vraag 9)

8. Waar verblijven uw kinderen?

- O Bij ouders in het binnenland
- O Bij ouders in de stad
- O Bij familie in het binnenland
- O Bij familie in de stad
- O Ergens anders namelijk ……

9. Heeft u broers en/of zussen die ook in Paramaribo verblijven?

- O Ja, waar verblijven zij? …… (ga verder naar vraag 10)
- O Nee (ga verder naar vraag 11)

10. Wat is de reden dat uw broers en/of zussen in Paramaribo verblijven?

- O Werk
- O Studie
- O Anders namelijk ……..

11. Door wie is uw opvang in Paramaribo geregeld?

- O Moeder
- O Vader
- O Familie
- O Dorpsgenoten
- O Anders namelijk……

12. Hoe was uw eerste ervaring met uw opvang bij aankomst in Paramaribo?

- O Zeer slecht
- O Slecht
- O Matig
- O Voldoende
- O Goed
- O Zeer goed

AANKOMST IN PARAMARIBO

13 Hieronder staan enkele beweringen. Plaats een cirkel om uw antwoord: WAAR, NIET WAAR of WEET NIET

	Beweringen:			WEET NIET
	Toen ik in Paramaribo aankwam had ik moeite met de schooltaal.			3
	Toen ik in Paramaribo aankwam had ik moeite met verschil tussen de leefomstandigheden van het dorp waar ik vandaan kom en de stad Paramaribo.			3
	Toen ik in Paramaribo aankwam had ik moeite met het aanpassen van het leven in het internaat.			3

	Toen ik in Paramaribo aankwam voelde ik me eenzaam zonder mijn familie.			3
	Toen ik in Paramaribo aankwam vond ik het moeilijk dat ik mijn vrienden, die in het binnenland wonen, niet kon zien.			3
	Toen ik in Paramaribo aankwam had ik genoeg geld om alles te bekostigen (studie, vervoer, opvang in het internaat, enz.).			3
	Toen ik in Paramaribo aankwam had ik geen moeite om vriendschappen aan te gaan.			3

14. Zijn er problemen die u tegen gekomen bent toen u aankwam in Paramaribo?

O Ja

O Nee

Zo ja, welke:

……

……

……

15. Zijn er problemen die u nu heeft, nu u al langer in Paramaribo bent:

O Ja

O Nee

Zo ja, Welke:

……

……

……

BEGELEIDING IN HET INTERNAAT

16 Hieronder staan enkele beweringen. Plaats een cirkel om uw antwoord:

ERG MEE EENS, EENS, GEEN MENING, ONEENS, ERG ONEENS

	Bewering:			Geen mening	Oneens	Erg

				ing		n s
	Ik krijg goede huiswerkbegeleiding in het internaat.			3	4	5
	Als ik ziek ben wordt er in het internaat goed voor mij gezorgd.			3	4	5
	Als ik mijn vrienden en familie mis krijg ik de kans om hen makkelijk telefonisch te bereiken.			3	4	5
	Als ik erg ziek ben, biedt het internaat de mogelijkheid voor mijn ouders om naar mij toe te komen.			3	4	5
	Ik vind de begeleiders in het internaat aardig.			3	4	5
	Ik vind de algemene begeleiding in het internaat goed.			3	4	5

Als u bij vraag 16.6 hebt geantwoord dat u geen goede algemene begeleiding krijgt waarom vindt u dat?
……
……
……

Als u bij vraag 16.6 hebt geantwoord dat u wel goede algemene begeleiding krijgt waarom vindt u dat?
……
……
……

17. Hoe is uw studie en het verblijf in het internaat bekostigd:

- o Door ouders
- o Door familie

- O Door kennissen
- O Door het internaat
- O Anders namelijk……

18. Wat heeft u op dit moment nodig van het internaat? En waarom?
……
……
……

19. Heeft u problemen met de begeleiding in het internaat?

- O Ja
- O Nee

Zo ja, welke:
……
……
……

20. Wat zou u graag anders willen zien op het internaat?
……
……
……

Bijlage 4 Uitwerking Enquêtes

ALGEMEEN

1. Geslacht:

		Frequentie	Percentage	Geldige percentage	Cumulatief percentage
Geldig		1	2,0	2,0	2,0
	Man	15	30,0	30,0	32,0
	Vrouw	34	68,0	68,0	100,0
	Totaal	50	100,0	100,0	

2. Hoe oud bent u:

		Frequentie	Percentage	Geldige percentage	Cumulatief percentage
Geldig	12 - 14 jaar	8	16,0	16,7	16,7
	15 - 17 jaar	19	38,0	39,6	56,2
	18 - 20 jaar	21	42,0	43,8	100,0
	Totaal	48	96,0	100,0	
Gemist		2	4,0		
Totaal		50	100,0		

3a. Wat is uw hoogst genoten opleiding:

		Frequentie	Percentage	Geldige percentage	Cumulatief percentage
Geldig	VOJ	35	70,0	74,5	74,5
	VOS	10	20,0	21,3	95,7
	lagere school	2	4,0	4,3	100,0
	Totaal	47	94,0	100,0	
Gemist	System	3	6,0		
Totaal		50	100,0		

3b. In welke klas zit u:

		Frequentie	Percentage	Geldige percentage	Cumulatief percentage
Geldig	1e klas	10	20,0	22,2	22,2
	2e klas	8	16,0	17,8	40,0
	3e klas	11	22,0	24,4	64,4
	4e klas	11	22,0	24,4	88,9
	6e klas	3	6,0	6,7	95,6
	Schakelklas	2	4,0	4,4	100,0
	Totaal	45	90,0	100,0	
Gemist	System	5	10,0		
Totaal		50	100,0		

4. Hoelang woont u al in het internaat:

		Frequentie	Percentage	Geldige percentage	Cumulatief percentage
Geldig	0 tot 6 Maanden	11	22,0	22,4	22,4
	6 tot 12 Maanden	3	6,0	6,1	28,6
	1 tot 2 jaar	8	16,0	16,3	44,9
	2 tot 3 jaar	11	22,0	22,4	67,3
	3 tot 4 jaar	4	8,0	8,2	75,5
	4 tot 5 jaar	6	12,0	12,2	87,8
	5 tot 6 jaar	3	6,0	6,1	93,9
	6 tot 7 jaar	3	6,0	6,1	100,0
	Totaal	49	98,0	100,0	
Gemist	System	1	2,0		
Totaal		50	100,0		

5. Uit welk dorp bent u afkomstig:

		Frequentie	Percentage	Geldige percentage	Cumulatief percentage
Geldig	Marowijne	9	18,0	27,3	27,3
	Brokopondo	4	8,0	12,1	39,4
	Boven - Suriname	17	34,0	51,5	90,9
	Tapanahonygebied	1	2,0	3,0	93,9
	West - Suriname	2	4,0	6,1	100,0
	Totaal	33	66,0	100,0	
Gemist	System	17	34,0		
Totaal		50	100,0		

6. Burgerlijke staat:

		Frequentie	Percentage	Geldige percentage	Cumulatief percentage
Geldig	Ik heb een vaste relatie	6	12,0	12,2	12,2
	Ik heb geen vaste relatie, maar zie wel iemand nu	13	26,0	26,5	38,8
	Ik heb geen relatie	30	60,0	61,2	100,0
	Totaal	49	98,0	100,0	
Gemist	System	1	2,0		
Totaal		50	100,0		

7. Heeft u kinderen:

		Frequentie	Percentage	Geldige percentage	Cumulatief percentage
Geldig		1	2,0	2,0	2,0
	Ja	2	4,0	4,0	6,0
	Nee	47	94,0	94,0	100,0
	Totaal	50	100,0	100,0	

8. Waar verblijven uw kinderen:

		Frequentie	Percentage	Geldige percentage	Cumulatief percentage
Geldig	Bij ouders in het binnenland	1	2,0	50,0	50,0
	Bij familie in de stad	1	2,0	50,0	100,0
	Totaal	2	4,0	100,0	
Gemist	System	48	96,0		
Totaal		50	100,0		

9. Heeft u broers en/of zussen die ook in Paramaribo verblijven:

		Frequentie	Percentage	Geldige percentage	Cumulatief percentage
Geldig		1	2,0	2,0	2,0
	Ja	38	76,0	76,0	78,0
	Nee	11	22,0	22,0	100,0
	Totaal	50	100,0	100,0	

10. Wat is de reden dat uw broers en/of zussen in Paramaribo verblijven:

		Frequentie	Percentage	Geldige percentage	Cumulatief percentage
Geldig	Werk	9	18,0	23,1	23,1
	Studie	24	48,0	61,5	84,6
	Anders	1	2,0	2,6	87,2
	werk en studie	5	10,0	12,8	100,0
	Totaal	39	78,0	100,0	
Gemist	System	11	22,0		
Totaal		50	100,0		

11. Door wie is uw opvang in Paramaribo geregeld:

		Frequentie	Percentage	Geldige percentage	Cumulatief percentage
Geldig	Werk	9	18,0	23,1	23,1
	Studie	24	48,0	61,5	84,6
	Anders	1	2,0	2,6	87,2
	werk en studie	5	10,0	12,8	100,0
	Totaal	39	78,0	100,0	
Gemist		11	22,0		
Totaal		50	100,0		

12. Hoe was uw eerste ervaring met uw opvang bij aankomst in Paramaribo:

		Frequentie	Percentage	Geldige percentage	Cumulatief percentage
Geldig	Zeer slecht	3	6,0	6,4	6,4
	Slecht	1	2,0	2,1	8,5
	Matig	10	20,0	21,3	29,8
	Voldoende	2	4,0	4,3	34,0
	Goed	23	46,0	48,9	83,0
	Zeer Goed	8	16,0	17,0	100,0
	Totaal	47	94,0	100,0	
Gemist		3	6,0		
Totaal		50	100,0		

AANKOMST IN PARAMARIBO

13.1 Toen ik in Paramaribo aankwam had ik moeite met de schooltaal.

		Frequentie	Percentage	Geldige percentage	Cumulatief percentage
Geldig	Waar	17	34,0	34,7	34,7
	Niet waar	31	62,0	63,3	98,0
	Weet niet	1	2,0	2,0	100,0
	Totaal	49	98,0	100,0	
Gemist		1	2,0		
Totaal		50	100,0		

13.2 Toen ik in Paramaribo aankwam had ik moeite met verschil tussen de leefomstandigheden van het dorp waar ik vandaan kom en de stad Paramaribo.

		Frequentie	Percentage	Geldige percentage	Cumulatief percentage
Geldig	Waar	20	40,0	40,8	40,8
	Niet waar	24	48,0	49,0	89,8
	Weet niet	5	10,0	10,2	100,0
	Totaal	49	98,0	100,0	
Gemist		1	2,0		
Totaal		50	100,0		

13.3 Toen ik in Paramaribo aankwam had ik moeite met het aanpassen van het leven in het internaat.

		Frequentie	Percentage	Geldige percentage	Cumulatief percentage
Geldig	Waar	32	64,0	66,7	66,7
	Niet waar	11	22,0	22,9	89,6
	Weet niet	5	10,0	10,4	100,0
	Totaal	48	96,0	100,0	
Gemist		2	4,0		
Totaal		50	100,0		

13.4 Toen ik in Paramaribo aankwam voelde ik me eenzaam zonder mijn familie.

		Frequentie	Percentage	Geldige percentage	Cumulatief percentage
Geldig	Waar	33	66,0	67,3	67,3
	Niet waar	12	24,0	24,5	91,8
	Weet niet	4	8,0	8,2	100,0
	Totaal	49	98,0	100,0	
Gemist		1	2,0		
Totaal		50	100,0		

13.5 Toen ik in Paramaribo aankwam vond ik het moeilijk dat ik mijn vrienden, die in het binnenland wonen, niet kon zien.

		Frequentie	Percentage	Geldige percentage	Cumulatief percentage
Geldig	Waar	33	66,0	67,3	67,3
	Niet waar	12	24,0	24,5	91,8
	Weet niet	4	8,0	8,2	100,0
	Totaal	49	98,0	100,0	
Gemist		1	2,0		
Totaal		50	100,0		

13.6 Toen ik in Paramaribo aankwam had ik genoeg geld om alles te bekostigen (studie, vervoer, opvang in het internaat, enz.).

		Frequentie	Percentage	Geldige percentage	Cumulatief percentage
Geldig	Waar	25	50,0	52,1	52,1
	Niet waar	13	26,0	27,1	79,2
	Weet niet	10	20,0	20,8	100,0
	Totaal	48	96,0	100,0	
Gemist		2	4,0		
Totaal		50	100,0		

13.7 Toen ik in Paramaribo aankwam had ik geen moeite om vriendschappen aan te gaan.

		Frequentie	Percentage	Geldige percentage	Cumulatief percentage
Geldig	Waar	22	44,0	46,8	46,8
	Niet waar	14	28,0	29,8	76,6
	Weet niet	11	22,0	23,4	100,0
	Totaal	47	94,0	100,0	
Gemist		3	6,0		
Totaal		50	100,0		

14. Zijn er problemen die u tegen gekomen bent toen u aankwam in Paramaribo.

		Frequentie	Percentage	Geldige percentage	Cumulatief percentage
Geldig		1	2,0	2,0	2,0
	N	1	2,0	2,0	4,0
	Ja	18	36,0	36,0	40,0
	Nee	30	60,0	60,0	100,0
	Totaal	50	100,0	100,0	

15. Zijn er problemen die u nu heeft, nu u al langer in Paramaribo bent.

		Frequentie	Percentage	Geldige percentage	Cumulatief percentage
Geldig		2	4,0	4,0	4,0
	Ja	18	36,0	36,0	40,0
	Nee	30	60,0	60,0	100,0
	Totaal	50	100,0	100,0	

BEGELEIDING IN HET INTERNAAT

16.1 Ik krijg goede huiswerkbegeleiding in het internaat.

		Frequentie	Percentage	Geldige percentage	Cumulatief percentage
Geldig	Erg mee eens	8	16,0	16,3	16,3
	Eens	24	48,0	49,0	65,3
	Geen mening	7	14,0	14,3	79,6
	Oneens	8	16,0	16,3	95,9
	Erg oneens	2	4,0	4,1	100,0
	Totaal	49	98,0	100,0	
Gemist		1	2,0		
Totaal		50	100,0		

16.2 Als ik ziek ben wordt er in het internaat goed voor mij gezorgd.

		Frequentie	Percentage	Geldige percentage	Cumulatief percentage
Geldig	Erg mee eens	5	10,0	10,4	10,4
	Eens	11	22,0	22,9	33,3
	Geen mening	12	24,0	25,0	58,3
	Oneens	15	30,0	31,2	89,6
	Erg oneens	5	10,0	10,4	100,0
	Totaal	48	96,0	100,0	
Gemist		2	4,0		
Totaal		50	100,0		

16.3 Als ik mijn vrienden en familie mis krijg ik de kans om hen makkelijk telefonisch te bereiken.

		Frequentie	Percentage	Geldige percentage	Cumulatief percentage
Geldig	Erg mee eens	5	10,0	10,4	10,4
	Eens	11	22,0	22,9	33,3
	Geen mening	12	24,0	25,0	58,3
	Oneens	15	30,0	31,2	89,6
	Erg oneens	5	10,0	10,4	100,0
	Totaal	48	96,0	100,0	
Gemist		2	4,0		
Totaal		50	100,0		

16.4 Als ik erg ziek ben, biedt het internaat de mogelijkheid voor mijn ouders om naar mij toe te komen.

		Frequentie	Percentage	Geldige percentage	Cumulatief percentage
Geldig	Erg mee eens	15	30,0	31,2	31,2
	Eens	15	30,0	31,2	62,5
	Geen mening	11	22,0	22,9	85,4
	Oneens	4	8,0	8,3	93,8
	Erg oneens	3	6,0	6,2	100,0
	Totaal	48	96,0	100,0	
Gemist		2	4,0		
Totaal		50	100,0		

16.5 Ik vind de begeleiders in het internaat aardig.

		Frequentie	Percentage	Geldige percentage	Cumulatief percentage
Geldig	Erg mee eens	10	20,0	20,8	20,8
	Eens	13	26,0	27,1	47,9
	Geen mening	15	30,0	31,2	79,2
	Oneens	4	8,0	8,3	87,5
	Erg oneens	6	12,0	12,5	100,0
	Totaal	48	96,0	100,0	
Gemist		2	4,0		
Totaal		50	100,0		

16.6 Ik vind de algemene begeleiding in het internaat goed.

		Frequentie	Percentage	Geldige percentage	Cumulatief percentage
Geldig	Erg mee eens	10	20,0	20,8	20,8
	Eens	13	26,0	27,1	47,9
	Geen mening	15	30,0	31,2	79,2
	Oneens	4	8,0	8,3	87,5
	Erg oneens	6	12,0	12,5	100,0
	Totaal	48	96,0	100,0	
Gemist		2	4,0		
Totaal		50	100,0		

17. Hoe is uw studie en het verblijf in het internaat bekostigd:

		Frequentie	Percentage	Geldige percentage	Cumulatief percentage
Geldig	Door ouders	39	78,0	79,6	79,6
	Door familie	4	8,0	8,2	87,8
	Door kennissen	1	2,0	2,0	89,8
	Anders	5	10,0	10,2	100,0
	Totaal	49	98,0	100,0	
Gemist		1	2,0		
Totaal		50	100,0		

18. *Ontbreekt*

19. Heeft u problemen met de begeleiding in het internaat

		Frequentie	Percentage	Geldige percentage	Cumulatief percentage
Geldig		1	2,0	2,0	2,0
	Ja	9	18,0	18,0	20,0
	Nee	40	80,0	80,0	100,0
	Totaal	50	100,0	100,0	

Bijlage 5 Antwoorden die gegeven zijn op de open vragen

Heeft u broers en/of zussen die ook in Paramaribo verblijven? Zo ja waar?

- *Internaten*
- *Goedenverwachting*
- *Nederland*
- *Nieuw Weergevondenweg*
- *Timmermanstraat*
- *Op het internaat*
- *Nieuw Weergevondenweg*
- *Timmermansstraat*
- *Op Hannaslus 5*
- *In een internaat*
- *In een internaat en thuis*
- *Geyersvlij*
- *Ze verblijven ook in het internaat en 1 woont thuis*
- *1 zusje bij mijn tante*
- *Nieuw Gevondenweg*
- *Bij mijn tante*
- *Ook in een internaat*
- *Flora*
- *Ook op het internaat*
- *Bij mijn tante*
- *Eigen woning*
- *Thuis bij onze vader*
- *Een paar zijn thuis en een paar in het internaat*
- *Mijn broer is hier in het internaat en mijn zus thuis*
- *In een internaat*
- *Zij verblijven ook op het internaat*
- *Zij verblijven in Tourtonne*
- *Menkendam*
- *Nieuw-Weer*
- *Ook op het internaat*

10. Anders namelijk:

- *Huisvesting*
- *Ze zijn hier in de stad opgegroeid*

11. Anders namelijk

- *Een meneer, hij is van Nederland*
- *Een meneer uit Nederland*
- *Pleegvader*
- *Tante, een vriendin van mijn moeder*
- *Door mijn zus*
- *Tante Marita*
- *Door een blanke heer in Nederland*
- *Door me grootoom, die ook hier heeft gezeten en gestudeerd*

Wat zijn de problemen die u tegen gekomen bent toen u aankwam in Paramaribo?

- *Huishoudelijke problemen*
- *Mijn moeder ging aan het werk en ik bleef bij mijn tante en ik vond het niet leuk wat mijn tante met me deed*
- *Ik was in grote problemen want mijn vader kon het internaat niet betalen voor 4 kinderen. Nu gaat het wel weer een beetje*
- *Toen ik bij mijn tante bleef vond ze dat ik nooit iets goed deed, maar haar dochter wel*

- *Drugsverslaafden die willen aanvallen onderweg naar school*
- *Ik kon geen dokterskaart maken en ik werd vaak ziek terwijl ik in het binnenland vrije ziektekosten had Ik had er even moeite mee dat ik in een internaat moest wonen*
- *Als eerste had ik problemen met de andere kinderen in het internaat, want ik kreeg vaak ruzie met ze en ik vond dat ik niet vrij kon zijn in het internaat*
- *Ja, want ik voelde me eenzaam en verlaten. De 1e keer heb ik mijn familie pas weer na een half jaar gezien. En mijn oma was toen in het binnenland overleden toen was ik op het internaat en mocht ik niet gaan begraven*
- *Ik was pas 12 jaar en ik moest het aanleren om bijna alles zelf te doen*
- *De eerste keer dat ik in de stad was gekomen moest ik huilen. In het internaat heb ik problemen met twee leidsters hoe ze tegen me praten, er heeft nog nooit iemand tegen me gepraat*
- *Tijdens het studeren*
- *Ik mocht van mijn familie niet uit gaan*
- *Dat ik een 'vriend' had*
- *Toen ik in de tweede klas zat, was ik bijna een maand in het ziekenhuis*
- *Vervoer, de bus betalen, daarvoor had ik nooit genoeg geld. Moest telkens mijn moeder opbellen voor wat geld of soms mijn vader*

Wat zijn de problemen die u nu heeft, nu u al langer in Paramaribo bent?

- *Moederliefde op het internaat (niet altijd)*
- *Ik kon niet alleen thuis blijven want ik ben bang om alleen thuis te blijven en er was niemand om met mij te blijven*
- *Mijn moeder moet nog aan het werk en in augustus als ik naar de 5e ga kom ik niet meer op het internaat wonen*
- *Mijn vader kan het internaat slechts niet op tijd betalen want hij werkt niet en onze verblijfplaats met weekend wordt moeilijk*
- *Dat toen ik thuis was, vond ik het leuker om in een internaat te komen wonen. Ik verlang elke dag naar mijn huis. Met moeite woon ik op het internaat*
- *Mijn problemen zijn dat mijn ouders me in een internaat hebben gezet om hier te wonen*
- *Ik moet hard werken om mijn studie te kunnen financieren. Ik heb nog steeds geen doktersverzekering. Moeilijkheden op het internaat die op je weg komen*
- *'s Middags naar school gaan*
- *Ik heb het probleem wat financieel betreft want ik moet 200 SRD kostgeld betalen waardoor het mijn moeder niet lukt om andere dingen voor mij te doen*
- *Ik moet om 18.30 eten, in het binnenland was dat niet zo, je kon eten wanneer je wil*
- *Sinds ik verhuisd ben naar een ander internaat is mijn zakgeld minder geworden. Omdat hier meer kostgeld wordt gevraagd dan waar ik was*
- *Ik ben geopereerd en soms doet het pijn*
- *Ik eet niet zo goed*
- *Geld heb ik nooit genoeg en de mensen roddelen gewoon over mij*
- *Nog steeds geld om de bus te betalen. Maar ja, probeer te overleven met wat ik krijg*

Als u bij vraag 16.6 hebt geantwoord dat u geen goede algemene begeleiding krijgt waarom vindt u dat?

- *Ik vind, dat als de kleintjes naar school gaan het niet goed is dat ze niet worden begeleid*
- *Soms gaat het goed, maar soms ook niet*
- *De dingen die ze hier koken en hier is het ook vies*
- *We hebben niemand in het internaat om huiswerkbegeleiding te geven, maar misschien straks weer*
- *Hier wordt niet goed op je gelet, je doet maar waar je zin in hebt als je maar niet brutaal bent tegen de leidsters. Men maakt zich helemaal niet druk als je wil studeren of niet, het belangrijkste is dat je de maandelijkse kosten op tijd betaald*
- *Soms discrimineren de tantes van het internaat en het eten is niet zo lekker*
- *Omdat ze ons geen goed eten geven, als ze eten gaan maken dan maken ze het met eieren van vorige week. Ze discrimineren*

Als u bij vraag 16.6 hebt geantwoord dat u wel goede algemene begeleiding krijgt waarom vindt u dat?

- *Omdat ze ons overhoren en helpen met onze studie*
- *Omdat ze goed voor ons doen en dat ze niet slecht zijn want als ze slecht zijn dan zou ik hier niet meer blijven*
- *Omdat ze lief zijn*
- *Omdat ze soms lief kunnen zijn*
- *Omdat ik de leidsters van het internaat een beetje streng vind. Ik vind dat een beetje strenge opvoeding in Paramaribo wel goed is*
- *Omdat als de een het niet mag, de ander het ook niet mag*
- *Omdat ik vind dat ze mij de gelegenheid geven om goed te studeren en ze stimuleren mij ook en als ik problemen heb kan ik altijd naar hen toe gaan*
- *Omdat ik soms met de leidsters over problemen kan praten. Ze leren je hoe je moet omgaan met mensen want dat was echt een probleem voor me toen ik pas op het internaat was*
- *Omdat ze moeite maken voor mij om alles wat eetbaar is aan mij te geven*
- *Omdat als je ergens naar toe wil gaan, je wel mag gaan*
- *Er is altijd eten voor mij en er is voldoende tijd om te studeren*
- *Omdat de tantes in het internaat hun best doen om op ons te letten, ik vind een paar van die tantes lief. Ik heb eigenlijk een lievelingstante*
- *Omdat sommige internaten het niet zo goed hebben als wij*
- *Men zegt het altijd als je iets verkeerd hebt gedaan en ze zeggen het je vaak op een beleefde manier*
- *Omdat ze me veel stimuleren*
- *Men probeert je te helpen met een paar dingen die je niet kan*
- *Omdat ze goed voor mij zorgen en ik krijg ook de kans om goed te studeren*
- *Omdat ik goede huiswerkbegeleiding in het internaat krijg*
- *Omdat je normen en waarden wordt bijgeleerd en alles is aan de tijd gebonden, een programma en discipline*
- *Omdat de begeleiders altijd gereed staan te begeleiden, stimuleren en tot je te praten om alles op alles te zetten, zodat je de studie snel af hebt*
- *Die mensen motiveren je zo om je studie niet op te geven*

17. Anders namelijk:

- *Pleegvader*
- *Pleegmoeder*
- *Tante, vriendin van mijn moeder*
- *Door een blanke heer in Nederland*

Wat heeft u op dit moment nodig van het internaat en waarom?

- *Afsluiting omdat bepaalde kinderen te veel worden beledigd door de zuster. Elke woensdag vroeg (4.30) opstaan om naar de kerk te gaan en het voedsel kan beter worden voorzien*
- *Ik heb gehoorzaamheid nodig*
- *Ik heb liefde en vreugde nodig want soms ben ik stout en dan worden ze boos*
- *Hulp, omdat het nodig is om ons te helpen*
- *Eten, omdat we geen groenten krijgen*
- *Ik heb nodig, gezond eten en goed beleg voor als ik naar school ga*
- *Ik vind dat er meer begeleidsters moeten komen want wanneer je een probleem met wiskunde hebt en nog andere vakken en als je hulp nodig hebt dan zeggen ze dat de meeste het niet weten*
- *Geld,omdat soms als ik menstrueer dan moet ik maandverband kopen*
- *Op dit moment wil ik vrijstelling, ik wil mijn telefoon hebben want die hebben ze in bezit genomen en we krijgen weinig aandacht*
- *Dat de kinderen minder geslagen moeten worden en de huisregels van het internaat*
- *Goede voeding vooral 's morgens voor dat we naar school gaan*
- *Mijn ouders omdat ik niet zonder hun kan leven, als ik niet in augustus weg ga dan ga ik van hier ontsnappen*
- *Om een paar jaren te blijven om goed te studeren zodat ik over kan gaan*

- *Geld want in het binnenland kon je zonder geld naar school gaan maar hier in Paramaribo als je geen geld hebt kan je niet naar school*
- *Niets, ik krijg al alles wat ik nodig heb in het internaat zoals eten en drinken*
- *Iemand om huiswerkbegeleiding te geven omdat een paar kinderen slecht zijn bij een paar vakken*
- *Renovatie en verbetering en ook wel steun op financieel gebied zodat het beter en mooier eruit kan zien. En met een goed gedrag en samenwerking van de leidsters zou het echt wel beter gaan*
- *Ik heb liefde, vrede en eenheid nodig omdat we onder een dak wonen en ik vind dat we kinderen van één Vader zijn*
- *Ik heb niets nodig van het internaat*
- *Wat ik nodig heb is een computer en een radio omdat als ik deze 2 apparaten heb kan ik mijn studie bevorderen want dan kan ik regelmatig naar het nieuws luisteren en kan ik zelf mijn werkstukken invoeren*
- *Ontspanning dat heb je zeker nodig want soms als je van school komt ben je zo gespannen van alles en voor wat vooral van de problemen die om je heen rond zwerven*
- *Ik wil dat we veel moeten sporten, b.v. als we een wedstrijd ergens hebben, dan kunnen we toch niet gaan want we hebben niet geoefend*
- *Ze moeten lekker koken en soms discrimineren ze omdat ik een boslandcreool ben en dat mag niet.*
- *Een wasmachine, omdat wanneer ik geen zin heb om mijn kleren met de hand te wassen ik er een andere oplossing voor heb*
- *Liefde van mijn internaatsgenoten omdat we hier niet samen met elkaar leven en trekken partij voor elkaar*
- *Het zou goed zijn als de leidsters er voor zorgen dat de pupillen geen last van elkaar hebben tijdens het studeren want tijdens de studie tijd zetten anderen hun muziek zo luid aan dat je, je niet goed kan concentreren*
- *Dat de mensen beter koken, want in het binnenland was het lekker maar hier niet*
- *Nog een tv omdat als die andere jongens voetbal willen kijken andere jongens andere dingen kunnen kijken*
- *We hebben een organisatie opgericht en ik ben een van de sportmannen ik wil dat jullie ons helpen met sportkleding zoals schoenen, kleren enz.*
- *Sleutels voor de kamerdeur omdat andere jongens zonder toestemming binnenkomen*
- *Dat ze gezond eten moeten koken*
- *Het internaat opknappen zoals de kamers en kasten enz.*
- *Gezond eten en rust, omdat ik van mening ben dat als je gezond eet en de rust krijgt die je nodig hebt je beter kunt denken en studeren*
- *Graag wil in een kamer wonen, ik was niet gewend met zoveel mensen in een kamer te wonen*
- *Geld want ik moet mijn studie bekostigen. Ik moet schoolboeken kopen*
- *Een goede begeleiding, omdat ik straks wanneer ik groot ben iets in de maatschappij kan worden*
- *Ik heb een radio nodig, omdat ik geen zin heb om aan sport te doen, dat moet ik een radio hebben om naar het nieuws te luisteren*
- *Dat ik huiswerkbegeleiding kan krijgen van mensen van mijn niveau zodat ik mijn verdere studie kan doen want ik heb af en toe wat problemen met mijn hoofdvakken*
- *Een studentenbestuur voor het organiseren van activiteiten in het internaat*
- *Mijn studie, om later verder in ontwikkeling te komen*

Heeft u problemen met de begeleiding in het internaat? Zo ja, welke

- *Kostgeld, waardoor de zuster me altijd beledigd en ik me niet meer zo thuis voel als eerst*
- *Ja, want die kinderen moeten begeleid worden naar school en weer naar huis en niet elke dag te laat naar school gaan*
- *Soms maken ze het te bont dat ik me niet meer aan de regels kan houden*
- *Vandaag zeggen ze dit, morgen zeggen ze dat*
- *Als ik de toilet schoon moet maken*
- *Bepaalde mensen worden voorgetrokken in het internaat waardoor ze anderen willen duperen en er ontstaat een ruzie, vijandigheid en ook wel racisme*
- *Ze moeten hier veranderen, soms is het leuk maar niet altijd.*

- *Ik heb problemen met twee leidsters in het internaat omdat ze niet weten hoe ze moeten praten met mensen*
- *Sinds ik hier ben heb ik niets verkeerd gedaan*
- *Ik ben ontevreden wat het voedsel betreft en wat studietijd betreft. We baden te vroeg en we gaan te laat naar bed*

Wat zou u graag anders willen zien op het internaat?

- *Veel veranderingen, vooral als het om voedsel gaat. Netjes koken, de hond niet meer in de keuken laten gaan en ook de poezen niet*
- *Dat ik goed kan leren*
- *Dat het anders wordt en dat als ik ze iets vraag ze niet boos worden en als ik vraag of ik mama mag bellen dat ze dan ook niet boos worden*
- *Dat er een tv boven gezet kan worden*
- *Voldoende begeleiding, voldoende en goed eten*
- *Het eten*
- *Je eigen telefoon*
- *Ik zou graag verandering willen zien op het internaat, vooral wat eten betreft*
- *Heel veel veranderingen namelijk; dat je geen kunstvlechten mag zetten, niet met de telefoon in het internaat, te vroeg opstaan om naar de kerk te gaan voor dat je naar school gaat*
- *Dat het vooruit mag gaan*
- *Al die leefstijlen van de mensen hier verwarren me*
- *Dat bepaalde kinderen hun manieren moeten veranderen*
- *Dat er nu strenger wordt gelet op je schoolprestatie en een beetje strenger opletten waar de kinderen gaan of met weekend gaan*
- *Dat ze elkaars spullen niet nemen*
- *Vrede en samenwerken.*
- *Dat leidsters zowel als de dames in vrede gaan leven zodat het beter kan gaan en samen zijn we sterk en ze kunnen ook wel betere kokkinnen uitzoeken om te koken zodat er beter eten is*
- *Ik wil graag verandering zien dat er geen ruzie meer wordt gemaakt en dat we samen leven en anderen helpen tijdens problemen*
- *Het moet op tijd schoongemaakt zijn*
- *Ik zou graag willen zien dat het internaat een verfbeurt krijgt want het uitzicht is helemaal niet prachtig en nieuwe bedden, want de meeste bedden zijn oud en dat brengt heel wat gevaar met zich mee*
- *Computerlokaal en het eten moet veranderen*
- *Een voetbalveld*
- *Ze het kostgeld aan het eind van de maand nemen maar je moet betalen voor het eind van de maand en als je het geld niet hebt dan wordt je naam op een bord gezet*
- *Goede manieren*
- *Ik wil op het internaat zien dat de kinderen met elkaar samen leven en elkaars manieren leren verdragen*
- *Het gebouw Melatie moet anders worden*
- *Dat de pupillen eenheid hebben. Want soms zitten ze echt negatief over anderen te praten en dat vind ik niet leuk*
- *Ik wil dat ze mensen met een diploma zoeken voor ons voor in het internaat*
- *Een gamekast*
- *Samenleving*
- *Zoveel dingen*
- *Ik wil graag leiders op het internaat die weten wat ze moeten doen*
- *Dat we in kamers moeten slapen*
- *Het gebouw is te open en de bedden zijn te klein*
- *Een zwembad*
- *Niets*
- *Dat de studenten die op het internaat wonen alleen hoge personen kunnen worden*
- *De leiding moet meer aandacht besteden aan ons*

- *Dat er een onderscheidt gemaakt moet worden tussen V.O.S. en V.O.J. studenten en dat we onze mening vrij kunnen uiten met een woordenwisseling met de begeleiding en dat de maaltijd beter en lekkerder klaargemaakt wordt*
- *Als er een verandering zou kunnen komen in onze maaltijd en een aparte studie ruimte voor de studenten van de middelbare scholen*

Bijlage 6 Interviews met de jongeren.

Christoforus Internaat Nr. 2

Nr. 2 is een meisje van 20 jaar oud, afkomstig uit Ligorio (Boven - Suriname rivier). Ze maakt een enthousiaste indruk en verteld mondig over haar leven. In 2004 raakte zij op 14 jarige leeftijd in verwachting van haar toenmalige vriend. Ze was hier van geschrokken maar wilde koste wat het kost haar kindje houden. Haar ouders waren in eerste instantie teleurgesteld in haar. Ze is de jongste dochter van haar moeder en komt uit een gezin met drie kinderen. Haar vader heeft buiten het gezin nog acht kinderen. Op 15 jarige leeftijd werd zij moeder van een zoon, de relatie met de biologische vader liep stuk. Ze vond dit erg moeilijk, de opvoeding viel haar zwaar en ze schakelde haar moeder en vader in. Haar moeder zorgde voor de verzorging van het kind en haar vader voor de financiële middelen.

Doordat haar ouders de zorg voor haar zoon op zich namen kon zij haar LBGO afronden. Haar opa heeft moeite gedaan voor haar, zodat zij in 2006 door haar vader naar Paramaribo gebracht kon worden om de MULO te gaan volgen. Ze werd ondergebracht in het Rebecca Scheltz Internaat. Ze vond dit erg moeilijk, ze miste haar moeder en zoontje ontzettend en kon haar draai in het Rebecca Scheltz Internaat moeilijk vinden. Haar eerste ervaringen in Paramaribo beschrijft zij als matig, het gemis van thuis en de culturele verschillen tussen Ligorio en Paramaribo waren lastig te overbruggen. Ze vond de schooltaal die in Paramaribo gesproken werd moeilijk en ze voelde zich eenzaam zonder haar familie en vrienden in Ligorio. Over de periode in het Rebecca Scheltz Internaat is zij niet enthousiast. Ze vond het moeilijk om zich aan te passen en lag regelmatig in conflict met de directeur van het internaat. Zij ervaart hem als een racistisch persoon, ze voelde zich ondergeschikt bij hem.

Algemene indruk:
In oktober 2007 heeft haar vader op haar verzoek haar over laten plaatsen naar het Christoforus Internaat. Haar halfbroers verblijven voor hun studie in Paramaribo in het huis van hun vader. Haar vader wil niet dat zij daar gaat wonen, hij vindt het geen goede omgeving voor een “meisje”. Ze vindt dit erg jammer, het liefst zou ze bij haar familie willen wonen. Het vervelendst vindt zij het slapen op een slaapzaal, graag zou zij een kamer willen hebben en deze delen met een aantal meisjes van het internaat. Over het algemeen is zij goed te spreken over het internaat, de begeleiding is goed en de verdere faciliteiten (douche/toilet, studieruimte, eetzaal, sportveld) zijn voldoende. Wel zou ze graag meer huiswerkbegeleiding krijgen van het internaat met name Engels en begeleiding in haar beroepskeuze zouden haar helpen. De studenten die uit Nederland komen (stagiaires) helpen de pupillen, maar weten ook niet altijd alles.

Als ik vraag wat zij graag anders zou willen zien binnen het internaat hoeft zij daar niet lang over na te denken. Graag zou zij zien dat er minder conflicten zijn tussen de meiden. Er zijn teveel meisjes op een te kleine ruimte. Het samen zijn ervaart zij als leuk, maar ruzies tussen de meiden vindt zij lastig. Als ik vraag of zij wel eens ruzie heeft gehad hier kijkt ze me een beetje terneergeslagen aan. Ze verteld dat zij erg last heeft van de andere meisjes in het internaat, zij weten via via dat ze een zoon van 5 jaar heeft en pesten haar hier mee. Het internaat is hiervan niet van op de hoogte gebracht, zodat zij niet weten dat ze een zoon heeft. Haar ouders zijn bang dat ze dan uit het internaat gezet zal worden en dit willen zij niet. Ze heeft haar moeder en zoontje in december 2008 voor het laatst gezien, zij kwamen naar Paramaribo toe. Hier was ze erg blij mee. Het allerliefst zou ze zelf voor haar kind willen zorgen en ze hoopt dit in de toekomst ook te kunnen gaan doen.

Financiën:
Ze vertelt, dat haar vader maandelijks naar Paramaribo komt voor zijn werk. Hij verblijft dan in zijn huis in Paramaribo. Hij komt ook dan het maandelijkse kostgeld afleveren aan het internaat. Ze krijgt van hem voldoende leefgeld, ze kan zichzelf hier goed van onderhouden en mag dan ook kleren voor zich zelf kopen. Haar vader onderhoudt ook haar moeder en zoontje, ze is hier blij mee.

Studie:
Ze zit in de derde klas van de MULO. In het eerste kwartaal van studiejaar 2008/2009 had zij vijf onvoldoendes. Het tweede kwartaal had ze beter haar best gedaan en drie onvoldoendes. Ze geeft aan, dat dit komt doordat ze meer stress heeft ervaren in het internaat het afgelopen jaar. Ze heeft moeite met het maken van haar huiswerk en mist hierin een stukje begeleiding van het internaat. Ze wordt gauw afgeleid door medestudenten op het internaat. Ze is niet tevreden over de manier waarop ze het afgelopen jaar heeft gepresteerd. Ze wil beter haar best gaan doen en zich meer inzetten voor haar studie. Ze hoopt uiteindelijk dan ook in Nederland te kunnen gaan studeren, ze wil douanebeambte worden.

Christoforus Internaat **Nr. 4 en 10**

Nr. 4 en 10 zijn broer en zus, afkomstig uit Moengo. Het meisje zit al anderhalf jaar in het internaat en haar broer zes maanden. Ze komen uit een gezin met vijf kinderen, ze hebben een oudere zus zij woont bij een tante in Paramaribo. Het meisje heeft een poosje in het internaat gezeten zonder haar broer en ze vond dat niet leuk. Ze miste haar familie. Beiden vinden het fijn dat ze nu wel bij elkaar in het internaat zitten. Dan hebben ze toch nog wel een beetje contact met iemand van de familie, maar nog steeds missen ze hun moeder en broertjes. Twee maanden terug hebben ze hun moeder en broertjes gezien, omdat er een begrafenis in de stad was. Normaal duurt het langer voordat ze elkaar zien. Hun zus woont bij hun tante omdat ze afgeschreven is, ze was meerdere malen brutaal tegen meneer Romalho geweest. Daar was hij niet van gediend. Het meisje vindt dit niet terecht, ze vond dat haar zus nog een kans had verdiend. De jongen vond dit wel terecht, ze had niet brutaal moeten doen. Beiden vertellen dat het niet vaak voorkomt dat iemand afgeschreven wordt. Het is echt alleen als je geen goed gedrag laat zien of als je in verwachting bent.

Ze vonden het anders dan ze gewend waren toen ze van hun dorp naar Paramaribo kwamen. Ze moeten in het internaat vroeger uit hun bed. Ze moeten zich aan de regels houden en hebben een structuur waarin ze moeten werken, ze vinden dat niet fijn. Inmiddels zijn ze er een beetje aan gewend. Het slapen tussen de middag is ook anders dan ze gewend zijn. Vooral de jongen heeft hier meer moeite mee. Toen hij nog in Moengo woonde sliep hij ’s middags vier uur. Nou mag hij maar twee uur slapen en dan moet hij studeren. Hij vindt het slapen te weinig en merkt dat hij wel wat sneller moe is dan voorheen. Hij went er steeds meer aan, maar zou het liefst nog wel vier uur slapen.

Algemene indruk:
Het meisje geeft aan dat er over het algemeen weinig privacy is. Dit onder andere omdat ze met zoveel meiden op één zaal slapen. Je hebt dan niet je eigen plek en ruimte om even terug te trekken. Dit mist ze wel heel erg. Ze mist ook vooral het televisie kijken. De jongen geeft aan dat de algemene indruk goed is. Hij heeft het naar zijn zin op het internaat. De jongeren slapen allemaal op twee grote zalen. Voor de jongens is dat minder een probleem dan voor de meisjes. Bij de meisjes onderling wordt heel veel geroddeld. Ze denken allebei dat als de meiden met minder op een kamer zouden zitten dat er dan minder geroddeld zou worden. Douches zijn er wel genoeg, de jongeren moet wel wachten tot ze kunnen douchen maar dat wachten is niet zo lang. Beiden geven aan dat ze geen relatie hebben. Opvallend hierin is dat het meisje op haar enquête heeft aangestreept dat ze wel een relatie heeft. We besluiten haar hier niet verder mee te confronteren aangezien haar broer erbij zit. De regels in het internaat zijn dat alleen studenten die op de middelbare school zitten een relatie mogen hebben en dat hun vriend of vriendin op bezoek mag komen. MULO studenten zijn nog te jong om een relatie te hebben.

Het grote verschil tussen de jongens en de meisjes in het internaat is volgens hen dat de meisjes strakker gehouden worden. Dit om te voorkomen dat de jongens en meisjes bij elkaar komen. Ze willen voorkomen dat er onderlinge relaties ontstaan. Het liefst zou het meisje veranderen dat er niet één grote slaapzaal is maar dat er kamers zijn met maximaal 2 studenten. De jongen zou de studie-uren willen veranderen. Hij zou meer studie-uren willen hebben en dan ook de ruimte willen hebben om elkaar te helpen. Dit is soms makkelijker dan dat de stagiaires helpen.

Financiën:
De ouders kunnen voor beiden het kostgeld betalen, ze werken allebei. Wel is er vaak te weinig busgeld. De jongen gaat met de bus naar school en heeft regelmatig geen geld om de bus te betalen. Hij moet dan zijn moeder bellen om te vragen of zij geld kan overmaken zodat hij weer met de bus kan. De jongen vindt dit vervelend om te doen en zou willen dat hij zelf meer leefgeld tot zijn beschikking had. Het meisje gaat lopend naar school dus heeft hier geen problemen mee.

Studie:
De huiswerkbegeleiding van de stagiaires die in het internaat zijn vindt het meisje goed alleen vindt ze het soms lastig als de stagiaires het huiswerk ook niet snappen. De jongen vindt het ook goed maar vertelt wel dat de stagiaires niet altijd kunnen helpen, omdat ze het niet begrijpen of de stof zelf nog nooit hebben gehad. Wat dat betreft zou het beter zijn als er Surinaamse studenten zouden komen om te helpen. Die hebben dezelfde stof al gehad.

Christoforus Internaat **Nr. 7**

Nr.7 is een jongen van 19 jaar oud, afkomstig uit Kaja. Hij komt uit een gezin van vijf kinderen. Hij ziet zijn tante, broer en zus één keer per week, dan komen zij hem opzoeken in het internaat. Hij verblijft nu twee jaar in het Christoforus Internaat. Hij heeft eerst bij zijn tante gewoond, omdat daar te weinig ruimte was om goed te kunnen studeren is hij naar een internaat verhuisd. Hier kan hij zich goed focussen op zijn studie. In de vier jaar dat hij in Paramaribo woont is hij twee keer terug naar Kaja geweest. Wat hij vooral mist in het internaat is het eten van thuis. Hij vindt het eten op het internaat niet zo lekker. Hij mist zijn ouders, op het internaat heeft hij wel eens ruzie en dat had hij thuis nooit.

In het begin moest hij wennen aan het leven in het internaat. Hij vond het niet leuk en miste zijn ouders. Hij had weinig contact met andere jongens van het internaat. Nu is hij meer gewend en vindt het steeds leuker. Hij heeft eigenlijk geen vrienden op het internaat en dit mist hij soms wel. Nu heeft hij meer tijd voor zijn studie en hoeft hij geen tijd te besteden aan de andere jongens.

Algemene indruk:
De algemene indruk van het internaat vindt hij goed. Hij vindt dat er goede regels zijn. Wat wel jammer is dat onder de studietijd veel jongens praten. Hij wil graag dat ze stil zijn anders kan hij zich niet goed concentreren, de controle hierop kan beter. Hij vindt het niet erg dat het één grote slaapzaal is, hij hoeft dan niet bang te zijn want er liggen meer jongeren. Hij heeft geen last van de andere jongeren die bij hem op de zaal liggen. Hij vindt het niet fijn dat de meisjes onderling bekvechten en roddelen. De sfeer wordt er volgens hem door verpest. Een regel waar hij het niet mee eens is, is dat hij als hij terug komt van school niet mag baden voordat hij gaat rusten. De meisjes mogen dit wel, de jongens mogen dit alleen als ze gym hebben gehad. Hij geeft aan dat de leiders in het internaat goed streng zijn, dat vindt hij fijn. Hij zou het internaat graag verbouwen en zorgen dat het internaat er mooier uit ziet. Hij zou ook graag meer computerlessen hebben.

Financiën:
Zijn ouders kunnen het kostgeld voor het internaat betalen. Hij is de enige in het gezin die naar een internaat gaat dus daarom is het niet moeilijk om te betalen. Hij heeft geen busgeld nodig want hij kan lopend naar school.

Studie:
Na de MULO wil hij graag naar het VWO. Hij moet daarvoor goed studeren en hij doet hiervoor erg zijn best. Hij staat elke dag om 5.30 uur op om zijn taken te doen en zich klaar te maken voor school. Als hij nog tijd over heeft gaat hij nog bezig met zijn schoolwerk. Zodra hij thuis komt dan volgt hij het gewone programma zoals dat op het internaat geldt. ’s Avonds maakt hij gebruik van de extra studietijd, hij zit dan elke avond tot 23.30 uur te studeren. Hij vertelt dat als hij al eerder klaar is met studeren dat hij dan voor zich uit zit te dromen over wat hij later wil worden. Hij weet het nog niet precies. Misschien arts maar misschien ook wel iets met economie. Hij vindt het leuk om op het internaat te studeren. Hij doet dat soms samen met andere jongens uit het internaat. Op de vraag of hij nog wat wil zeggen wat er niet gevraagd is vertelt hij dat hij de beste leerling van het internaat is en daar is hij erg trots op!

Christoforus Internaat **Nr. 8**

Nr. 8 is een jongen van 19 jaar oud, afkomstig uit Nieuw-Lombé. Hij is in Paramaribo geboren. Zijn grootmoeder heeft hem meegenomen naar Nieuw-Lombé, zodat zijn moeder kon doorstuderen. Op de basisschool haalde hij regelmatig kattenkwaad uit en was niet serieus met zijn schoolwerk bezig. Hij had de verkeerde vrienden. Zijn grootvader heeft hem vijf jaar geleden naar het internaat gestuurd om verder te studeren.

Algemene indruk:
Hij heeft een relatie met een ander meisje in het internaat, de begeleiding let hier goed op. De begeleiders houden in de gaten of de jongeren niet teveel contact hebben, omdat het studeren eronder kan leiden. Als de studie achteruit gaat worden de ouders geïnformeerd. De jongens in het internaat houden zich niet aan de studietijden, ze zijn niet serieus bezig met hun studie. Er zijn de laatste jaren veel meer jongeren bijgekomen, het is nu een stuk drukker in het internaat. Zaken gaan niet democratisch, je mag als jongere niet met ideeën komen. Wat de begeleiding zegt daar moet je je aan houden. Het eten in het internaat is niet altijd goed, het lijkt alsof de begeleiding geen zin heeft om goed te koken. Hij zou graag dingen anders willen zien omtrent het studeren, de lagere klassen zouden niet in dezelfde ruimte moeten studeren als de hogere klassen. Het geeft veel onrust. Bij de jongens is er een goede samenwerking. De meisjes hebben onderling meer problemen zoals racisme hierdoor is er geen eenheid en dit is van invloed op de leerprestaties van de jongeren

Financiën:
Hij heeft geen financiële problemen, zijn familie betaald het kostgeld voor het internaat.

Studie:
Hij zit in het tweede leerjaar van het VWO. Zijn studieresultaten zijn dit schooljaar achteruit gegaan, hoe dit komt weet hij ook niet. Alle jongeren in het internaat lopen hier tegenaan. De stagiaires die huiswerkbegeleiding in het internaat geven kunnen hem niet helpen. Hij studeert VWO en de stagiaires hebben een lagere opleiding. Hij vindt dit erg jammer.

Siswa Tama Internaat **Nr. 11**

Nr. 11 is een meisje van 20 jaar oud, afkomstig uit Stoelmanseiland. Op veertien jarige leeftijd raakte ze in verwachting van haar toenmalige vriend, haar moeder was geschokt. Haar moeder heeft haar in deze periode gesteund, de relatie met de biologische vader van haar kind is toen verbroken. Na de geboorte van haar dochter is zij door haar moeder naar familie in Paramaribo gestuurd. Haar moeder zorgt voor haar nu zes jarige dochter. In het begin was alles vreemd in Paramaribo, in het dorp was ze veel vrijer dan in de stad. Ze voelde zich eenzaam en verlaten. Bij aankomst in Paramaribo bleek al snel dat ze niet bij haar familie kon blijven. Er is toen voor haar geregeld dat ze in het Maria Internaat kon wonen. Haar moeder heeft dit voor haar geregeld. Hier heeft ze zes jaar gewoond, vorig jaar heeft zij besloten zich over te laten plaatsen naar het Siswa Tama Internaat. Ze was niet tevreden over de voeding en begeleiding in het Maria Internaat.

Algemene indruk:
Ze leeft en studeert zelfstandig, de begeleiding in het internaat bemoeit zich niet met het schoolwerk van de jongeren. Ze moeten zelf hun problemen oplossen. De jongeren stelen elkaars kleren van de waslijn, hier wordt niet goed opgelet door het internaat. Als je ziek bent kijkt de begeleiding niet naar je om, de jongeren moeten zelf een dokter regelen. Dit vindt ze heel erg. Ze geeft aan dat de begeleiding in het internaat onvriendelijk is, er wordt veel geschreeuwd naar de jongeren. Ze heeft geen goede band met de begeleidsters van het internaat. Ze zou graag zien dat er computers beschikbaar worden gesteld voor de jongeren. Het eten in het in het internaat zou meer moeten variëren, het is veel hetzelfde.

Financiën:
Haar moeder betaald haar kostgeld, het kostgeld is vrij hoog. Daardoor kan haar moeder haar niet helpen met leefgeld en andere spullen.

Studie:
Ze zit in de derde klas van het LBGO. Ze doet goed haar best op school en haalt dit schooljaar goede cijfers. Ze mist goede huiswerkbegeleiding in het internaat.

Siswa Tama Internaat **Nr. 14**

Nr. 14 is een meisje van 17 jaar oud, afkomstig uit Brokopondo. Ze is de oudste uit een gezin van vier kinderen. Ze ziet haar ouders één keer in de maand, zij komen dan van Brokopondo om haar te bezoeken. Haar broertjes en zusjes ziet ze alleen in de grote vakantie. Ze vindt het erg leuk om haar broertjes en zusjes weer te zien. In de verlofweekenden gaat ze naar familie in Paramaribo, haar ouders zijn daar dan ook. Ze woont nu drie jaar in het internaat, in het begin moest ze erg wennen aan het leven in het internaat.

Algemene indruk:
Ze moet zich aan regels in het internaat houden en dat was ze niet gewend. Ze is van huis uit meer vrijheid gewend. Eén van de regels waar ze bijvoorbeeld heel erg aan moest wennen is dat ze alleen tussen 17.30 en 18.00 uur naar de winkel mag gaan. Dan is het namelijk “vrije tijd” en dan mag je met toestemming van de begeleiding naar de winkel. Dit vindt ze lastig want ze wil ook wel eens op en ander tijdstip en dit mag niet. Wat ze ook heel vervelend vindt is dat de begeleidsters schreeuwen. Als ze iemand nodig hebben schreeuwen ze haar naam over het hele terrein. Het meisje vindt dit niet leuk en reageert dan vaak ook niet. Ze wil best gehoorzamen maar niet als ze naar haar gaan lopen schreeuwen. Ze heeft liever dat ze haar gewoon komen ophalen van haar kamer. Om 18.30 uur wordt er gegeten in het internaat, ze vindt dit te vroeg.

De begeleiding in het internaat vindt ze niet goed, ze voelt zich zo, omdat ze een Marron is. Als ze iets vraagt aan de begeleidsters krijgt ze geen antwoord, maar als een Javaanse jongere een vraag stelt dat krijgt zij wel een antwoord. Een ander voorbeeld is dat aan tafel vaak benadrukt wordt dat ze uit het bos komen, er wordt dan tegen hen gezegd dat ze zich als bosnegers gedragen. Ze vindt dit heel erg vervelend omdat zij er ook niets aan kan doen dat ze van Marron komaf is. Als een jongere ziek is moet er iemand van de familieleden komen om haar naar de dokter te brengen. Zelfs in de avonduren, de begeleidsters willen dit namelijk niet doen. Ze vinden dat het de verantwoordelijkheid van de familie is. Voor familie is het vaak lastig om te komen want ze kunnen niet zomaar vanuit het binnenland naar Paramaribo.

De sfeer tussen de jongeren onderling is leuk en gezellig. Ze heeft veel kennissen in het internaat, maar geen echte vriendinnen.

Ze zou graag zien dat het eten in het internaat gaat veranderen, het is nu niet lekker. Ze zou willen dat er wat meer verschil in zat en dat het lekkerder klaargemaakt werd.

Ze wil graag televisie kijken want nu mag dat niet. Vooral het nieuws zou ze graag willen zien. De begeleidsters moeten niet meer discrimineren! Het kostgeld moet niet meer voor het eind van de maand betaald worden want dan kunnen haar ouders het niet op tijd betalen en dat vindt ze vervelend.

Financiën:
Haar ouders betalen het kostgeld vaak te laat. Dit komt omdat ze aan het einde van de maand hun loon krijgen en het kostgeld daarvoor betaald moet worden. Ze verteld dat de directrice je boos aankijkt als je het geld nog niet betaald hebt en als je wel betaald hebt dan lacht ze naar je. Ook wordt je naam op een bord geschreven als je nog niet betaalt, dat vindt ze niet leuk.

Studie:
Ze zit op dit moment in de 4^{e} klas van de MULO. Na de MULO wil ze graag weg uit dit internaat. Ze wil dan naar een ander internaat of helemaal niet meer op een internaat wonen. Op school gaat het goed, ze vindt het leuk om te studeren. In het internaat is er genoeg tijd om te studeren. Meestal zit ze op haar kamer huiswerk te maken en soms in de grote zaal. Er is geen huiswerkbegeleiding maar ze heeft dit tot nu toe ook nog niet echt nodig gehad, ze mist het niet echt. Later wil ze leerkracht worden.

Siswa Tama Internaat **Nr. 15**

Nr. 15 is een meisje van 19 jaar oud, afkomstig uit het dorp Tampoeripa. Ze komt uit een gezin van vijf kinderen. Ze heeft eerst bij haar tante in Paramaribo gewoond. Haar tante wilde dat zij naar een internaat zou gaan. Haar moeder en oudste broer hebben contact opgenomen met de directrice van het internaat. Samen hebben zij ervoor gezorgd dat ze naar het Siswa Tama Internaat kon komen. Vooral de eerste maanden in Paramaribo miste zij haar moeder heel erg, ze belde elke dag naar haar ouders. Nu belt ze zo'n drie keer per week naar haar ouders. In het verlofweekend gaat zij naar haar tante, ze vindt het nu leuk om in de stad te wonen. Ze heeft het bij haar tante naar haar zin, het gaat goed. In de grote vakantie gaat zij naar haar ouders in Tampoeripa.

Algemene indruk:
Ze heeft het naar haar zin in Paramaribo, het is heel anders dan in haar dorp. Inmiddels is zij gewend aan het leven in de stad. Ze vindt het lastig, dat als je het kostgeld niet op tijd kunt betalen dat er in het internaat met een bord wordt gewerkt. Op dit bord staan de namen van de meisjes die een achterstand met betaling van het kostgeld hebben.

Ze zou graag zien dat er meer wordt gekeken naar de wensen van de meisjes omtrent het eten. De ingrediënten zijn niet altijd vers en dit vind ze heel erg. Ze mist het eten uit Tampoeripa, ze zou in het internaat meer invloed willen hebben in het tot stand komen van het wekelijkse menu. Ze mist in het internaat een stukje begeleiding, onderling wordt er tussen de meisjes gediscrimineerd (verschillende afkomsten). Hier wordt door het internaat niks aan gedaan. Het is voor haar moeilijk om hiermee om te gaan. Er zouden meer begeleidsters aanwezig moeten zijn om dit in de gaten te kunnen houden.

Financiën:
Haar ouders bekostigen haar studie, het kostgeld en het leefgeld.

Studie:
Ze zit in de derde klas van het LBGO. Het gaat redelijk met haar studie. Ze zegt dat ze niet moet kijken naar de leerprestaties van haar vrienden en concentreert zich op haar eigen studie. Het internaat biedt goede huiswerkbegeleiding. Ze zou graag gebruik willen maken van computers op het internaat. Als ze moeite heeft met het maken van haar huiswerk dan vraagt ze om hulp bij de begeleiders.

Siswa Tama Internaat **Nr. 18**

Nr. 18 is een meisje van 17 jaar oud, afkomstig uit Biroedormatoe. Ze verblijft nu zes maanden in het Siswa Tama Internaat. Ze komt uit een éénoudergezin van tien kinderen (tussen de 5 en 26 jaar), ze heeft geen contact meer met haar vader. Ze vindt dit moeilijk en probeert ook wel contact te maken, maar dit wil hij niet. Ze heeft momenteel weinig contact met haar moeder, de laatste keer is twee maanden geleden geweest. Het contact met haar moeder is puur telefonisch. Ze mist haar familie, als ze verdrietig is gaat ze naar de begeleidsters van het internaat of de meiden in haar kamer. Onderling spreken ze hier over. In de verlofweekenden en de (grote) vakanties verblijft zij bij haar tante in Paramaribo. Andere broers en zussen verblijven ook bij deze tante, zij zijn ouder en hoeven van hun moeder niet in een internaat te wonen. Ze vindt dit lastig, maar begrijpt ook dat ze nog te jong is om buiten het internaat te wonen. Ze respecteert de keuze van haar moeder.

Algemene indruk:
De opvang in het internaat is geregeld door haar moeder en de directrice van het internaat. Toen zij aankwam in Paramaribo had zij moeite met het verschil tussen Biroedormatoe en Paramaribo met name het eten vindt zij heel anders. Ook het aanpassen aan de leefomstandigheden in het internaat waren moeilijk, het duurde enkele weken voor ze zich op haar gemak voelde. Een paar vriendinnen uit haar dorp verblijven in andere internaten in Paramaribo, ze heeft hier weinig contact mee maar als ze elkaar zien is het goed. Ze slaapt in het internaat met meerdere meisjes op één kamer, dit vindt zij erg leuk. Het contact onderling is prima, ze zijn vriendinnen geworden. De faciliteiten in het internaat zijn goed, ze zegt dat ze weet dat het in andere internaten niet altijd zo goed geregeld is als in Siswa Tama. De school waarop zij zit is een goede school, alleen in Paramaribo is veel meer racisme dan ze had verwacht. Doordat er studenten en docenten zijn met verschillende afkomsten worden sommige studenten voorgetrokken. Dit vindt zij niet goed en had dit in Biroedormatoe nog nooit meegemaakt. In het internaat zou zij graag zien dat er meerdere computers beschikbaar waren voor de studenten. Ze geeft aan dit nodig te hebben voor haar studie en nu afhankelijk te zijn van een internetcafé. Ze mist ook een huisdokter in het internaat, in Biroedormatoe was er altijd een beschikbaar. Hier moeten de meisjes soms een dag wachten, dit vindt zij heel erg. Op de vraag wat zou je anders willen zien antwoord zij; het eten. Ze vindt dat er te weinig variatie in het eten is, ze zou graag zien dat er werd gekeken naar de afkomst van de meisjes en dat er meer verschillende gerechten worden klaargemaakt door de zusters. Ze mist het eten van haar moeder. Het internaat heeft een bord bij de receptie hangen met daarop de namen van de meisjes die een achterstand hebben met het betalen van hun kostgeld. Dit vindt zij niet goed en de meisjes schamen zich hiervoor. Als ik vraag wat ze nog graag zou willen doen zegt ze; ik zou graag in Paramaribo op zwemles gaan.

Financiën:
Ze heeft niet altijd genoeg geld om zich te voorzien in haar levensonderhoud. Haar vriendinnen lenen geld aan elkaar en zo komen zij de maand door. Ze weet niet wie haar kostgeld bekostigd, ze verteld dat haar naam ook op het bord heeft gestaan. Ze vindt dit heel erg. Ze geeft aan hier zelf niets aan te kunnen veranderen. Ze voelt zich vernederd door het internaat. Op zulke momenten bidt ze tot God.

Studie:
Ze zit in de derde klas van het LBGO. Haar schoolprestaties gaan dit schooljaar goed. Bij het studeren wordt ze wel snel afgeleid door medestudenten en heeft zij te weinig tijd om te studeren. Graag zou ze zien dat er meer tijd wordt gemaakt door het internaat om te studeren. Ze heeft soms moeite met het maken van haar huiswerk, daarom besteed zij er nu meer tijd aan en gaat het goed.

Siswa Tama Internaat **Nr. 19**

Nr. 19 is een meisje van 15 jaar oud, afkomstig uit Tjalikondre. Tijdens het weekendverlof gaat ze naar haar zus, zij woont in een ander internaat in Paramaribo. Haar moeder woont in Tjalikondre. Ze zit vanaf haar twaalfde jaar in een internaat, in het begin vond ze dit erg moeilijk omdat ze haar moeder miste. Daarnaast moest ze leren om dingen zelfstandig te doen en dat vond ze lastig. In de 4 jaar dat ze op een internaat woont is ze twee keer naar het binnenland geweest. Het is te duur om vaker heen te gaan, dit vindt ze moeilijk want ze mist haar moeder. Gelukkig belt ze regelmatig met haar moeder.

Ze woont sinds januari 2009 op het Siswa Tama Internaat, daarvoor heeft ze in het Maria Internaat gewoond. Ze wilde daar niet meer wonen, de begeleiding daar was niet fijn. Ze mocht geen eigen mening hebben en ze kon 's avonds niet studeren. Vorig jaar is er een onderzoek geweest hoe de jongeren het vonden op het internaat. Ze had haar mening gegeven en toen vonden de begeleidsters het niet goed. Ze vonden dat ze niet hun mening zou mogen hebben, toen ze wilde antwoorden mocht dat niet. Dit vond ze heel raar en vervelend, daarom is ze weggegaan. Het Siswa Tama Internaat is daarnaast ook dichter bij haar school.

Algemene indruk:
In het Siswa Tama Internaat vindt ze het beter dan op het Maria Internaat. De meeste begeleidsters hier vindt ze leuk, behalve één. Deze schreeuwt heel veel en ze is wat "hekserig". Ze vindt het niet fijn als de begeleiding naar haar schreeuwt. Het Siswa Tama Internaat is vrijer dan het Maria internaat en dat vindt ze heel fijn. Ze mag meer haar eigen gang gaan en is meer op zichzelf aangewezen.

De jongeren op het internaat vindt ze apart en gesloten. Dat was op het Maria Internaat beter. Toen ze hier net kwam schonk niemand aandacht aan haar en keken ze allemaal op haar neer. De sfeer onderling is ook niet fijn, er is veel ruzie en geroddel. Ze was blij dat haar oude kamergenote ook mee ging naar het internaat, nu zitten ze weer bij elkaar op de kamer en er was dus wel iemand die ze al kende.

Tijdens studietijd vindt ze het vervelend dat sommige jongeren luide muziek draaien. Ze hebben dan een nieuwe cd gekocht, en zetten hem zo luid en vaak aan dat iedereen hoort dat ze iets nieuws hebben. Dit vindt ze heel vervelend omdat ze zich dan niet kan concentreren. Ze maakt haar huiswerk altijd op haar kamer. Ze vindt dat ze begeleidsters daar meer zicht op moeten hebben en dat ze er ook wat van moeten zeggen. Het moet namelijk stil zijn in de studietijd. Het liefst zou ze met haar zus in een huisje in de stad wonen. Dan kan ze samen met haar zus haar eigen gang gaan en hoeft ze zich niet aan regels van het internaat te houden. Na de MULO wil ze niet meer in een internaat wonen.

Er wordt gestolen in het internaat, als je je kleren gewassen hebt en je hangt je kleren te drogen in de droogkamer worden daar soms ze kleren weggehaald. Haar kamergenote heeft dit een keer gehad en heeft toen haar kleren niet meer terug gekregen. De begeleidsters doen hier niets aan, het enige dat ze vragen is of iemand het gedaan heeft en iedereen ontkent dan natuurlijk.

Financiën:
Haar vader betaalt het kostgeld van het internaat. Omdat hij ook het kostgeld voor haar zus moet betalen kan hij alleen 250 SRD per maand betalen. Het kostgeld in het Siswa Tama Internaat is duurder dan in het Maria internaat dus ze krijgt minder leefgeld. Dit vindt ze wel lastig want nu moet ze meer opletten wat ze kan uitgeven want ze moet ook dingen voor school e.d. betalen.

Studie:
Ze zit op de MULO. Er is hier minder huiswerkbegeleiding en dat vind ze jammer, ze heeft dat namelijk wel nodig. Ze hoopt dat er snel huiswerkbegeleiding komt. Als ze afgestudeerd is wil ze samen met haar zus een perceel kopen en haar moeder naar Paramaribo halen.

Rebecca Scheltz Internaat **Nr. 20**

Nr. 20 is een meisje van 15 jaar oud. Ze is de oudste van vier kinderen, één zusje woont bij een tante, de andere bij haar oma. Haar ouders zijn gescheiden, ze heeft soms contact met haar biologische vader. Haar moeder heeft haar naar het internaat gebracht zodat zij een vrijer leven heeft met haar nieuwe man. Ze heeft aangegeven liever thuis te wonen, maar dit wil haar moeder niet. Ze voelt zich niet serieus genomen door haar moeder en stiefvader. Ze mag bij haar biologische vader komen wonen als ze haar best op school blijft doen dit schooljaar.

Algemene indruk:
Ze wil graag weg uit het internaat omdat zij het onhygiënisch vindt. Ze heeft dit aangegeven bij de begeleiding, maar hier wordt niet naar geluisterd. Ze kan het goed vinden met de ander jongeren in het internaat. Ze is tevreden met de begeleiding van het internaat als de jongeren ziek zijn, ze mag dan contact opnemen met haar ouders. Ze vindt het jammer dat de begeleidsters niet naar de jongeren luisteren, ze trekken bepaalde groepjes jongeren voor. Dit zou niet mogen gebeuren, zo ontstaan er meningsverschillen.

Financiën:
Haar ouders betalen het kostgeld aan het internaat, ze krijgt leefgeld van haar vader.

Studie:
Ze zit op de MULO en ze doet erg haar best op school. Ze hoopt dat, als haar vader dit ziet, ze bij hem mag komen wonen. Ze mist goede huiswerkbegeleiding in het internaat, daar is nu niemand voor.

Rebecca Scheltz Internaat **Nr. 22**

Nr. 22 is een meisje van 17 jaar, afkomstig uit Albina. Ze komt uit een gezin van zes kinderen, het hele gezin woont in Albina. Haar ouders hebben ervoor gezorgd dat zij naar Paramaribo kon gaan om verder te studeren. Ze verblijft nu vijf maanden in het Rebecca Scheltz internaat. Ze zit in de eerste klas van het SPI (VOS). Ze heeft het in de eerste periode in Paramaribo erg moeilijk gehad, ze miste haar familie. Haar ouders komen twee keer per maand naar Paramaribo en zoeken haar dan op. Als ze verdrietig is huilt ze uit bij haar moeder, ze zoekt ook steun bij een vriendin uit Albina die in een ander internaat in Paramaribo verblijft. In de verlofweekenden gaat ze naar haar tante in Paramaribo, ze voelt zich daar thuis. In de grote vakantie gaat ze naar haar ouders in Albina.

Algemene indruk:
Toen zij aankwam in Paramaribo was de cultuurshock niet heel groot, ze vertelt dat de faciliteiten in Paramaribo ook in Albina zijn. Ze heeft dit niet als “anders” ervaren. Wel moest zij wennen aan het leven op straat in Paramaribo, ze voelt zich niet overal veilig. Het liefst begeeft zij zich met meerdere personen op straat, naar school, naar de winkel. Paramaribo is ook een stuk groter, dit was wennen. Het leven in het internaat is heel anders dan bij haar familie, ze moest zich aanpassen aan de regels van het internaat en de andere meisjes. Ze vindt het niet erg om haar kamer te delen met drie andere meisjes, ze leven als zusjes in het internaat. Ze heeft vriendinnen gemaakt in het internaat en is hier blij mee. In andere kamers is soms ook ruzie tussen de meisjes, in haar kamer gelukkig niet. Ze vindt de begeleiding van het internaat een beetje streng. Ze zegt dat een strenge opvoeding in Paramaribo goed is, want kinderen liegen en zeggen niet altijd eerlijk waar zij in het weekend naar toe gaan. Ze zou willen dat de begeleiding hier beter op zou letten. Het eten in het internaat vindt ze niet altijd goed. Graag zou ze zien dat er meer werd overlegd met de meisjes, ze vindt dat het eten niet op smaak is en dat hier meer aandacht aan besteed mag worden.

Financiën:
Haar ouders bekostigen haar studie en het kostgeld voor het internaat. Ze krijgt maandelijks 200 SRD van haar vader aan leefgeld. In de eerste maanden ging dit snel op, nu weet ze hoe ze goed met haar geld moet omgaan en redt ze het tot het einde van de maand. Wel geeft ze aan geld nodig te hebben voor het busvervoer naar haar school, bij gebrek aan financiële middelen loopt zij naar school.

Studie:
Ze zit in de eerste klas van het VOS. Ze is zeer tevreden over haar schoolprestaties en de school waarop ze zit. Ze wil graag leerkracht worden en haar school begeleid haar hierin. Ze geeft aan dat het internaat haar voldoende tijd geeft om het huiswerk te maken. Ze vindt wel dat de begeleiding van het internaat beter moet kijken of de meisjes hun huiswerk ook maken, ze vindt de controle hierin niet goed. Ze heeft zelf soms moeite met het maken van haar huiswerk, haar school begeleidt haar hierin, het internaat niet.

Rebecca Scheltz Internaat **Nr. 23**

Nr. 23 is meisje van 14 jaar oud, afkomstig uit Albina. Haar moeder heeft vier kinderen, drie jongens en één meisje. Haar broertje van 12 jaar woont in een ander internaat in Paramaribo. Haar andere twee broertjes wonen niet bij haar moeder, ze komt namelijk laat thuis van haar werk. Haar vader woont samen met een andere vrouw en heeft met haar een zoontje van 9 maanden oud. Haar vader ziet ze niet zo vaak.

Op haar twaalfde jaar is zij naar Paramaribo gekomen in een ander internaat, daar behandelden ze haar slecht. Het eten was niet lekker en ze sloegen de kinderen. Ze wilde graag over geplaatst worden en omdat ze goed haar best had gedaan mocht dit van haar moeder. Ze vindt het moeilijk om in een internaat te wonen, ze mist haar moeder wel heel erg. Gelukkig belt ze elke dag met haar moeder en stiefvader. Soms belt ze haar biologische vader op. Eén keer in de twee weken gaat ze naar haar moeder in Albina, ze wordt dan met de auto opgehaald. Ze ziet haar broertjes niet altijd, maar ze mag ze bezoeken wanneer zij dat wil. Ze is er al een tijdje niet geweest, dit vindt ze jammer en wil binnenkort weer een keer naar ze toe gaan. Haar vrienden ziet ze als ze naar haar moeder gaat, dan spreekt ze met hen af. Ze mist haar vriendinnen wel maar ze ziet ze gelukkig regelmatig.

Algemene indruk:
De begeleiders vindt ze aardig, ze doen niet moeilijk en zijn vrij met de jongeren. Ze maakt ook af en toe een praatje met de begeleiding. Ze vindt de begeleiding goed omdat ze de regels bij iedereen hetzelfde houden, als de ene jongere iets niet mag dan mag de ander dit ook niet. Ze vindt het erg gezellig in het internaat en heeft plezier met de andere jongeren. Ze slaapt beneden met zeven jongeren op één kamer, boven slapen ze met vier jongeren op één kamer maar er was niet genoeg ruimte dus is er beneden een kamer gemaakt. Ze vindt het gezellig om met meerdere jongeren op één kamer te slapen, soms is het ook lastig als er ruzie gemaakt wordt. Ze maken vooral ruzie als iemand de kamer niet wil vegen, dit moet om de beurt gedaan worden. Dit vindt ze dan vervelend. Ze zou graag veranderd willen zien dat er maximaal twee meiden op één kamer zitten. Als er teveel jongeren op één kamer wonen, zorgt dit voor teveel ruzie.

Het leukst vindt ze het spelen, slapen, eten en vooral het babbelen met de andere jongeren. Daar houdt ze heel erg van. Het vervelendst vindt ze dat ze met zoveel jongeren op één kamer zitten.

Financiën:
Haar moeder betaalt het kostgeld. Ze kan dit goed doen want ze verkoopt maaltijden.

Studie:
Ze zit in de zesde klas van de lagere school. Vorig jaar heeft ze de zesde klas over moeten doen, dit schooljaar gaat ze het wel halen want ze heeft een betere cijferlijst. Op dit moment is er geen huiswerkbegeleiding in het internaat, ze mist het niet. Vroeger was er wel huiswerkbegeleiding, gegeven door een Surinaamse student, daar heeft ze veel steun aan gehad. Door de huiswerkbegeleiding heeft ze hogere cijfers gehaald en snapt ze bepaalde vakken die ze op school heeft beter. Ze hoopt dat er binnenkort weer iemand anders komt voor de huiswerkbegeleiding want het was erg handig.

Rebecca Scheltz Internaat **Nr. 25**

Nr. 25 is een meisje van 17 jaar, afkomstig uit Nieuw-Aurora. Ze komt uit een gezin van 12 kinderen (tussen de 12 -39 jaar). Haar broer van 20 jaar verblijft momenteel in het een ander internaat in Paramaribo. Eerst woonde hij in het Zaailand Internaat, daar werd van hem gestolen en hij heeft zich vervolgens laten overplaatsen. Haar vader komt soms naar Paramaribo toe, de laatste keer was in december 2008.

Algemene indruk:
Via een vriendin van haar moeder is ze in het Rebecca Scheltz Internaat terecht gekomen. Ze woont er nu 4 jaar en 3 maanden. Toen ze in Paramaribo aankwam vond ze het moeilijk om zich aan te passen aan het leven in het internaat. Ze voelde zich eenzaam zonder haar familie. Buiten het internaat heeft zij op zaterdagmiddag jeugdclub van de kerk, ze hecht hier waarde aan. Ook kent zij haar “pleegmoeder” via de jeugdclub, van haar krijgt ze veel steun.

Ze draagt niet de naam van haar vader en kan daarom geen dokterskaart aan laten aanmaken. Hierdoor is zij niet verzekerd, als ze ziek is kan ze niet naar een dokter gaan. Dit vindt zij heel erg.

Bepaalde meisjes worden voorgetrokken in het internaat, meestal degene die op tijd het kostgeld betalen. Ze vindt dit heel erg, onderling ontstaat er ruzie en de samenwerking tussen de leiders verloopt niet goed. Ze vertelt dat er niet goed op de meisjes wordt gelet door de leiders, ze mogen doen wat ze zelf willen. Als je maar niet brutaal bent tegen de leiders, ze maken zich niet druk als je wilt studeren of iets anders wilt doen. Het belangrijkste is dat je het kostgeld op tijd betaald. Er is geen huiswerkbegeleiding in het internaat en tijdens de studietijd wordt er niet opgelet of er wel echt huiswerk wordt gemaakt. Dit vindt ze niet goed. Graag zou ze zien dat er andere kokkinnen worden aangenomen, zodat het eten beter wordt.

Financiën:
Haar ouders betalen haar kostgeld voor het internaat. Zelf werkt zij in de melkfabriek op de zaterdag om haar studie te bekostigen en voor haar leefgeld. Ze vindt het zwaar om naast haar leven in het internaat en studie te werken. Ze zegt dat ze geen andere keus heeft, soms helpt haar “pleegmoeder” uit de kerk (EBG) haar financieel als zij hierom vraagt. Dit vindt ze erg fijn.

Studie:
Ze zit in de eerste klas van het VOS. Ze is niet tevreden met haar leerprestaties. Ze zal dit schooljaar ook moeten overdoen, ze had de school onderschat. Ze is ingeschreven op deze school door de inspectie, tegen haar wil. Ze wil graag naar een andere school, dit gaat haar vader volgend schooljaar regelen, hier is zij erg blij mee. Ze is niet tevreden over haar school, het lijkt alsof de school geen regels heeft en het gebouw is toe aan renovatie. In het internaat zelf is geen huiswerkbegeleiding aanwezig, ze zou dit wel graag zien zodat er beter controle is op wie zijn huiswerk maakt en wie niet. Zelf heeft ze vaak moeite met het maken van haar huiswerk en zou graag huiswerkbegeleiding uit het internaat ontvangen.

Maria Internaat **Nr. 28**

Nr. 28 is een meisje van 18 jaar oud, afkomstig uit Foetoenakaba. Haar ouders hebben elf kinderen. Ze heeft één broer, hij woont in het Zaailand Internaat. Samen met twee zusjes woont zij in het Maria Internaat. Haar vader heeft bij een andere vrouw nog een zoon, maar hier is geen contact meer mee. Ze heeft eerst bij haar oom in Paramaribo gewoond, toen deze overleed is zij bij haar zusjes in het internaat komen wonen Ze woont nu twee jaar en vijf maanden in het internaat.

Ze vindt het verblijf in het internaat minder leuk. Ze heeft het gevoel dat de begeleidsters het internaat willen gaan sluiten. Dit ziet ze aan de relatie die de begeleidsters met de jongeren hebben, vroeger was er vanuit de begeleidsters meer moederliefde. Dit mist ze nu wel.

Algemene indruk:
Waarschijnlijk woont ze na de paasvakantie niet meer in het internaat. Haar vader is achter met het betalen van het kostgeld, hierdoor worden de meisjes waarschijnlijk afgeschreven. Dit komt doordat ze in het weekend in de moestuin in Saramacan moesten werken. Normaal wordt het werk dan onder verdeeld tussen de meisjes. De zuster had vijf meisjes werk gegeven en aan de anderen, waaronder zij en haar zusjes nog niet. De begeleidster vroeg wie wat wilde gaan doen. Dit waren ze niet gewend en daarom zeiden ze niets. De zuster vond dat ze lui waren dat ze niet wilden werken. Ze moesten naar huis gaan, naar bed en kregen geen eten. Ze hadden de zuster later nog gevraagd of ze hun werk wilde geven maar de zuster negeerde ze en wilde dat niet meer doen. Toen ze thuis waren gingen ze naar hun kamer. Toen het eten er was liet de zuster ze halen maar ze kwamen niet want ze mochten niet eten. Later heeft de zuster ze geroepen en gezegd dat ze al heel veel geduld had gehad met dat hun vader achter was met betalen, haar vader moest gaan betalen. Omdat ze niet wilden werken en omdat vader achter was met betalen worden ze afgeschreven. Waarschijnlijk gaan ze bij familie wonen.

Wat ze moeilijk vindt nu ze in Paramaribo woont, is dat haar vrienden in het binnenland wonen. Ze heeft weinig contact met hen. Met de andere meisjes in het internaat heeft ze niet echt contact.

Wat ze heel graag zou willen veranderen is dat ze niet zo vaak naar de kerk hoeven te gaan. Elke woensdag om 4:30 uur het bed uit omdat ze naar de kerk moeten. Donderdag moeten ze van 18:00 t/m 19:00 uur naar de kerk. De eerste vrijdag en eerste zaterdag van de maand gaan ze ook naar de kerk. Natuurlijk ook elke zondag, dit vindt ze niet fijn. Alleen zondag is een kerkdag.

Financiën:
Voorheen werd het kostgeld betaald door haar vader, maar hij kan dit momenteel niet bekostigen. Hij heeft geen werk maar wel vier kinderen die in een internaat wonen. Hij loopt heel erg achter met het betalen van het kostgeld. Zakgeld krijgt ze niet omdat haar vader dat niet kan betalen. Als ze geld nodig heeft vraagt ze dat aan haar vriendinnen.

Studie:
Ze zit in het 4^{e} jaar van de MULO. Op school gaat het niet zo goed, ze heeft het eerste kwartaal niet goed gewerkt. Nu doet ze wel weer haar best, het lukt alleen nog niet zo goed. Ze heeft geen moeite met de schooltaal die in Paramaribo gesproken wordt. Thuis in het binnenland spraken ze altijd Nederlands.

Maria Internaat **Nr. 33**

Nr. 33 is een meisje van 15 jaar oud, afkomstig uit het dorp Jaw Jaw. Ze komt uit een gezin van zes kinderen. Als enige van het gezin woont zij in Paramaribo, toen zij 13 jaar oud was is zij naar het Maria Internaat verhuisd. In de vakanties gaat ze naar haar familie in Jaw Jaw, ze vindt dit erg leuk omdat ze dan haar zussen en broertje weer kan zien. In de verlofweekenden gaat ze naar een vriendin van school, ze heeft haar een keer ontmoet toen ze bij haar tante was en sindsdien zijn ze vriendinnen. Deze tante heeft samen met haar ouders het verblijf in het internaat geregeld.

Ze vond het erg moeilijk om naar het internaat te verhuizen. Ze miste haar familie en moest zich in het begin aanpassen aan het leven in het internaat. Vooral het eten was ze niet gewend. Ze zou nu niet meer terug willen naar haar dorp, omdat ze wil doorstuderen tot verpleegster.

Algemene indruk:
De begeleidsters in het internaat vindt ze niet aardig, ze doen soms boos en schreeuwen naar de jongeren. Ze lopen niet naar je toe maar schreeuwen door de gang je naam, dit vindt ze erg vervelend.
De huiswerkbegeleiding die in het internaat wordt gegeven door juffrouw Blinker vindt ze goed. De juffrouw is aardig maar de zuster schreeuwt het meest. Ze vindt het stom van de zusters dat ze geen valse vlechten mogen zetten en dat ze geen mobiele telefoons mogen gebruiken. Een mobiele telefoon heeft ze soms wel nodig om met haar ouders te kunnen bellen, maar dit mag niet. Ze weet niet waarom ze het niet mag. Wat ze ook graag zou willen veranderen is dat de meisjes valse vlechten mogen zetten, want die wil ze heel graag.

Financiën:
Haar vader betaalt het verblijf in het internaat. Meestal kan hij dit wel op tijd betalen maar niet altijd. Als ze voor zichzelf niet genoeg geld heeft vraagt ze dat aan haar vriendin, zij geeft het haar dan.

Studie:
Ze zit in de tweede klas van het LBGO. Studeren vindt ze leuk, ze doet het graag en doet ook haar best. Later wil ze verpleegster worden dus ze moet nog doorstuderen maar dat vindt ze niet erg. De Nederlandse taal vindt ze wel lastig, ze was het wel gewend op haar school in het binnenland, maar ze vindt het nog steeds moeilijk.

Maria Internaat **Nr. 34**

Nr. 34 is een meisje van 16 jaar oud, afkomstig uit Kajana. Ze komt uit een éénoudergezin van vijf kinderen, zij is de jongste van het gezin. De kinderen hebben geen contact met hun vader. Haar oudere zus woont in Para met haar man en twee kinderen. Haar drie broers werken in Paramaribo. Ze heeft het meeste contact met haar broers. In 2006 is zij samen met drie andere meisjes uit haar dorp door een Nederlandse man (leerkracht van beroep) naar het Maria Internaat gebracht.

Algemene Indruk
Toen zij net in Paramaribo woonde miste zij haar moeder heel erg, de Nederlandse man die haar naar Paramaribo heeft gebracht ziet zij als haar pleegvader. Haar pleegvader heeft geregeld dat ze in Paramaribo haar studie kon volgen (MULO) en fungeert als een soort voogd als ze in Paramaribo is. Het is voorgekomen dat ze bij een conflict betrokken is geraakt, toen heeft de zuster haar pleegvader gebeld en die is met haar komen praten. Ze vond dit niet leuk, maar begrijpt dat het goed was dat hij kwam. In Paramaribo heeft zij verder niemand die voor haar zorgt. Ze is blij dat ze naar het Maria Internaat kon gaan, ze ziet het als een kans om verder te komen en later haar moeder te helpen. Ze vond de schooltaal in Paramaribo zeer moeilijk, zij kon nauwelijks Nederlands en heeft dit moeten leren. Haar pleegvader heeft haar hierbij geholpen, hij kwam naar het internaat om haar en de drie andere meisjes bijles te geven en te ondersteunen met hun huiswerk. Ze belt haar moeder één keer per maand, ze zou het liefst vaker willen maar dat kan niet. In de verlofweekenden gaat zij naar haar oom. Hij heeft een groot gezin met kleine kinderen. Ze vindt het niet altijd leuk om naar hem toe te gaan. In de grote vakantie gaat ze naar haar moeder in Kajana, dit vindt ze erg leuk. Ze mist in het internaat het meest het baden in de rivier en het eten thuis.
Ze vindt het eten niet altijd lekker in het internaat, ze geeft aan dat er vaak hetzelfde wordt gegeten of eten van de vorige dag wordt opgewarmd. Dit is zij niet gewend van huis uit en vindt dit heel erg moeilijk.
Ze wil haar mobiele telefoon gebruiken in het internaat (dit mag niet), dan zou ze vaker contact kunnen houden met haar moeder en familie.

Financiën:
Haar pleegvader betaalt haar studie, het kostgeld en het leefgeld. De reis die zij jaarlijks in de grote vakantie maakt naar Kajana (per boot of vliegtuig) bekostigt hij. Ze is hier blij mee. Als ze meer leefgeld nodig heeft vraagt ze dit aan haar broers.

Studie:
Ze zit in de tweede klas van de MULO. Ze heeft het naar haar zin op school, ze doet haar best en haalt goede cijfers. Haar pleegvader heeft haar veel geholpen tijdens het eerste jaar in Paramaribo, nu vindt zij Nederlands spreken minder moeilijk. Ze zou graag zien dat er meer begeleiding in het internaat zou komen om te helpen met het huiswerk. Niet alle zusters kunnen goed helpen en daardoor snapt zij Engels en Spaans minder goed.

Maria Internaat **Nr. 35**

Nr. 35 is een meisje van 14 jaar oud, afkomstig uit Kajana. Ze is de jongste dochter van haar ouders en komt uit een gezin van 9 kinderen (14-37 jaar). Ze heeft twee broers en één zus in Paramaribo wonen. Tijdens haar weekendverlof gaat zij naar haar zus toe, haar zus heeft nog vijf kinderen. Ze vindt het erg leuk om naar haar zus toe te gaan, ze voelt zich daar thuis en haar zus kookt lekker eten. Haar broers werken in Paramaribo, ze heeft minder contact met hun. Tijdens de grote vakantie gaat zij naar haar ouders in Kajana, hier kijkt zij naar uit. Ze is door een Nederlandse man (docent) naar Paramaribo gebracht, net als drie andere meisjes uit haar dorp. Ze woont nu drie jaar in het Maria internaat.

Algemene indruk:
In het begin vond ze het moeilijk zich aan te passen aan het leven in de stad, ze voelde zich eenzaam zonder haar familie. Ze was gewend om zich te baden in de rivier, sprak de schooltaal niet. In Kajana sprak zij alleen Nederlands met toeristen die naar het dorp kwamen. De Nederlandse man (pleegvader) heeft haar geholpen met haar studie, hij bezocht het internaat regelmatig en hielp de vier meisjes met hun Nederlands en hun huiswerk. Hier is zij erg blij mee. Ze vindt het leven met de andere meisje in het internaat leuk. Ze wil in Paramaribo blijven wonen als zij haar studie heeft afgerond, ze heeft het er nu naar haar zin. Ze heeft in het internaat geleerd om “zachtjes” te spreken, bij haar ouders thuis schreeuwde ze veel. Dit mocht niet in het internaat. Ze zou graag zien dat er in het internaat meer aandacht aan het eten werd besteed, ze vindt het eten niet altijd lekker. Ze mist het eten van haar moeder. Ook zou zij graag gebruik willen maken van haar mobiele telefoon, dan zou ze vaker contact kunnen opnemen met haar ouders/familie, maar dit mag niet.

Financiën:
Haar pleegvader bekostigt haar studie, het kostgeld en het leefgeld. De reis die zij jaarlijks in de grote vakantie maakt naar Kajana (per boot of vliegtuig) bekostigt hij. Als zij leefgeld nodig heeft vraagt zij dit aan een vriendin in het internaat. Ze heeft niet altijd genoeg geld om rond te komen dit is moeilijk. Soms krijgt ze extra geld van haar broers.

Studie:
Ze zit in de eerste klas van het LBGO. Het gaat goed met haar studie, ze haalt goede cijfers. Ze heeft wel moeite met wiskunde, de zusters van het internaat helpen haar met haar huiswerk als ze dat vraagt. Door de taalbarrière vindt ze de vakken Nederlands en Engels moeilijk.

Maria Internaat **Nr. 36**

Nr. 36 is een meisje van 16 jaar oud, afkomstig uit Foetoenakaba. Ze heeft een oudere en jongere zus die ook in het Maria Internaat wonen. Ze heeft een broertje die in het internaat Zaailand woont. In het binnenland heeft ze nog zeven zusjes die bij haar ouders wonen. Ze vindt het leuk en gezellig dat twee zusjes ook in het internaat wonen, ze vindt het ook wel eens lastig omdat ze soms ruzie maken. Ze woont nu twee-en- een- half- jaar in het internaat samen met haar oudste zus, een jonger zusje is later gekomen. Haar zusje woonde eerst bij een oom, die is overleden en daarom woont ze nu in het internaat.

Ze vond het moeilijk om van huis weg te gaan, ze miste haar ouders en zusjes heel erg. Ze voelde het alsof ze ze moest verlaten, daar moest ze in het begin heel erg aan wennen. Waar ze ook aan moest wennen was het eten en dat de kinderen anders waren en dat er zoveel waren. In de grote vakanties gaat ze naar haar ouders in het binnenland. Dan ziet ze haar zusjes ook weer allemaal, dit vindt ze heel erg leuk. De verlofweekenden gaat ze naar haar pleegmoeder. Deze vrouw hebben ze met een campagne, die elke paasvakantie in hun dorp is, ontmoet. De vrouw raakte aan de praat met haar vader en vertelde dat zij de meiden wel op wilde vangen in de weekenden en vakanties. Ze vindt het een hele aardige en lieve vrouw.

Ze heeft ook vriendinnen vanuit het binnenland die in Paramaribo wonen, die hoeft ze dus niet echt te missen. Deze vriendinnen ziet ze soms in de stad, want zodra ze in Paramaribo aankwamen zijn ze haar vergeten. Gelukkig heeft ze wel veel vriendinnen op school waar ze veel lol mee heeft. Ze wordt in het internaat gediscrimineerd door andere meisjes, de meisjes die haar discrimineren zijn Aucaners. Het is een andere stam van de Marron. Ze vertelt verder, dat ze discrimineren door te zeggen dat ze niet goed kunnen praten, dat ze niet mooi zijn en dat ze niet kunnen studeren. Meestal doet ze niets en negeert ze het gewoon. Dit is soms wel moeilijk en dan doet ze haar best om niets te doen. Ze wordt er soms wel agressief van.

Deze paasvakantie weet ze niet wat ze gaat doen want de zuster van het internaat zegt dat ze afgeschreven zijn. Alleen weet ze dat niet zeker. Dit is omdat ze in de moestuin moesten werken in het weekend. Zuster verdeelde normaal het werk en dat had ze nu niet gedaan. Vijf jongeren wisten niet wat ze moesten doen, daarom deden ze maar niets. De zuster zei tegen ze dat ze niet wilden werken en dat ze al genoeg van hen gepikt had, omdat hun vader met kostgeld betalen achter loopt. De zuster vond dat ze hun vader maar moesten bellen zodat hij zijn dochters op kon halen en dat ze afgeschreven zouden worden. Haar zus en zusje zaten hier ook bij. Het meisje vertelt dat haar vader het probeert te rekken tot de grote vakantie en dat ze daarna naar een ander internaat of naar familie gaan.

Algemene indruk:
Ze vindt de begeleidsters slecht. Als ze boos zijn op de kinderen grijpen ze de kinderen, slaan ze met de vuist of met een stok. Dit doen ze bij iedereen. Als je het tegen je ouders zegt en de ouders vragen er na bij de begeleiding dan zeggen ze dat het niet waar is. Je mag naar de begeleidsters je mening niet uiten, je mag niet zeggen wat je wel en niet goed vindt. Je krijgt ook niet de gelegenheid om wat te zeggen tegen de begeleidsters want dan moet je eerst hen uit laten praten voordat je zelf wat mag zeggen. Vorig jaar moest iedereen een brief naar de begeleidsters schrijven over het internaat, wat je wel en niet goed vond. Ze vonden het niet goed wat sommige geschreven hadden en zeiden tegen hen dat als ze het er niet mee eens waren ze dan hun biezen maar moesten pakken. Als je je mening geeft in de groep of iets dergelijks dan vind de begeleiding dat niet goed en ze maken je dan te schande.

Het gebruik van een telefoon mag niet meer, vroeger mocht dit nog wel. Als je vraagt of je je telefoon mag gebruiken om je ouders te bellen dan mag dit niet. Zelfs als je ziek bent mag je niet bellen.

Wat ze ook niet goed vindt is dat de kleintjes alleen naar school moeten lopen. Er loopt niemand met ze mee en de jongsten zijn vijf jaar. Laatst heeft één van de kinderen een aanrijding gehad en die ligt nog steeds in het ziekenhuis. Dit zou niet gebeurt zijn als één van de begeleidsters naar school mee zou lopen.

Wat ze graag zou veranderen is dat het eten lekkerder wordt en dat er een andere aanpak zal komen op het internaat. Ze moeten proberen de kinderen beter te begrijpen. Ze vertelt als laatste dat ze echt hun telefoon moeten hebben want als ze een probleem is kunnen ze niet bellen.

Financiën:
Het kostgeld werd betaald door haar vader maar die kan dit momenteel niet bekostigen. Hij heeft geen werk maar wel vier kinderen die in een internaat wonen. Hij loopt heel erg achter met het betalen van het kostgeld. De begeleiding zegt vaak tegen de jongeren dat hun vader niet betaald en dat hij dat wel moet doen omdat ze niet eindeloos voor hun kosten kan zorgen. Zakgeld krijgt ze ook niet omdat haar vader dat niet kan betalen. Als ze geld nodig heeft vraagt ze dat aan haar pleegmoeder of aan haar vriendinnen.

Zaailand Internaat **Nr. 41**

Nr. 41 is een jongen van 18 jaar oud, afkomstig uit Ballingsoela. Hij komt uit een gezin van zes kinderen (13-21 jaar). In augustus 2008 is hij naar Paramaribo verhuisd, hij heeft eerst bij zijn oom gewoond. Deze woonde ver van zijn huidige school, dagelijks moest hij meerdere bussen nemen. Hij heeft samen met zijn familie besloten dat hij naar het Zaailand Internaat kon gaan. Hij woont er nu zes maanden. Hij is het enige kind van zijn ouders die in Paramaribo verblijft met de kans om verder te studeren. In het maandelijkse weekendverlof gaat hij naar zijn oom, dit vindt hij fijn. Soms blijft hij in het internaat om te studeren. Om de maand komt één van zijn ouders naar Paramaribo, zijn vader is ook op bezoek geweest in het internaat, dit vond hij erg leuk. Toen kon zijn vader zien waar hij woonde. Zijn moeder heeft hij al een paar maanden niet gezien, hij hoopt dat ze hem snel kan gaan opzoeken. Hij mist haar. Vooral in het begin miste hij zijn ouders en familie enorm, hij moest vaak huilen. Nu is hij het gewend en vindt het leven in de stad fijn.

Algemene indruk:
Hij heeft geleerd om rustiger te worden, in Ballingsoela was hij “woelig”. Hij maakte veel lawaai en was druk. Hij vindt het goed dat hij zich heeft aangepast aan het leven in het internaat. Zo kan hij zich ontwikkelen, ook heeft hij geleerd om te werken op de computer. Hij is hier heel erg blij mee, zo kan hij zich verder ontwikkelen. Dit had hij niet in Ballingsoela kunnen doen. In zijn vrije tijd speelt hij voetbal in het internaat met de andere jongens, dit vindt hij geweldig. Hij zou graag een groter en mooier voetbalveld willen hebben, zo kunnen de jongens beter trainen.

Hij mist het wandelen in de natuur, het varen op de rivier en het zwemmen. Hij zou graag in de grote vakantie terug gaan naar zijn ouders, dit is nog niet zeker omdat het zijn ouders veel geld kost. Hij vindt het moeilijk dat sommige leidster in het internaat schreeuwen tegen de jongens, dit is hij niet gewend van huis uit. Hij zou graag willen zien dat er aan de jongens zou worden gevraagd hoeveel ze zouden willen eten, de leidsters scheppen zelf op. De ene keer krijgen ze teveel eten, de andere keer te weinig. Hij vindt dit niet goed, het zou in overleg moeten gaan.

Financiën:
Zijn vader bekostigt zijn studie, het kostgeld en het leefgeld. Hij krijgt 125 SRD aan leefgeld per maand, dit is niet veel geld maar het is voor hem genoeg.

Studie:
Hij zit in de derde klas van het LBGO. Het gaat goed met zijn studie, hij doet zijn best omdat zijn ouders hem deze kans hebben gegeven. Het internaat biedt hem voldoende tijd om zijn huiswerk te maken, ook komen er soms creoolse studenten helpen met de vakken Nederlands, Engels en wiskunde.
Dit vindt hij erg goed. De creoolse studenten komen misschien één keer per week. Hij zou willen zien dat ook de leidsters in het internaat de jongens beter zouden kunnen helpen met hun huiswerk. Vaak begrijpen zij de stof niet en kunnen zij de jongens niet verder helpen met hun huiswerk. Dit frustreert hem.

Zaailand Internaat **Nr. 42**

Nr. 42 is een jongen van 15 jaar oud, hij is afkomstig uit Sanzamaca. Samen met zijn moeder en zusjes woont hij al 12 jaar in Paramaribo. Hij woonde eerst bij zijn moeder en zusjes in huis, maar is naar het internaat verhuisd om te studeren. In het internaat had hij meer mogelijkheden om te studeren.
Zijn moeder en zusjes ziet hij ongeveer om de week. Zijn vader werkt en woont in Frans Guyana. Zijn vader komt maandelijks naar Paramaribo, hij ziet zijn vader aan het eind van elke maand. Met zijn moeder en zusjes spreekt hij geen Nederlands, dan spreekt hij zijn moedertaal. Hij vindt het niet lastig om Nederlands te praten hij is al langer in Paramaribo en is het nu wel gewend

Hij vindt het wonen op het internaat matig. Hij mist zijn moeder soms. Het spelen en voetballen, vindt hij wel leuk. Wat hij niet leuk vindt is als de andere jongens ruzie zoeken met elkaar. Op het internaat heeft hij twee echte vrienden, hij kan wel opschieten met de andere jongens in het internaat maar dat zijn niet echt zijn vrienden.

Algemene indruk:
De begeleidsters op het internaat vindt hij niet allemaal even aardig. Degene die niet hij niet aardig vindt praten volgens hem te ruw met de jongens.

De sport die hij het liefst doet is gamen op de pc. Dat kan hij alleen niet in het internaat doen, daarom doet hij het vaak op zijn telefoon. Voetballen doet hij ook wel eens maar niet vaak. Hij zou graag willen zien dat er in het internaat nog een televisie bij komt, als de televisie aanstaat wordt er door anderen bepaald wat er gekeken wordt. Als er nog een televisie bij komt dan hoeven ze niet alleen voetbal te kijken.

Financiën:
Zijn ouders betalen zijn kostgeld, dit kunnen ze goed betalen. Verder krijgt hij voldoende leefgeld van zijn ouders en heeft daarom geen problemen met geld.

Studie:
Hij vindt het leuk op school, doet goed zijn best en gaat volgens eigen zeggen natuurlijk over. Hij vindt dat hij niet altijd genoeg studietijd krijgt van het internaat, met name als hij moet leren voor een schriftelijke overhoring of een repetitie. In de studietijd wordt hij ook wel eens afgeleid door de jongens die tijdens de studietijd schreeuwen. Hij zou later graag astronaut willen worden.

Zaailand Internaat **Nr. 43**

Nr. 43 is een jongen van 19 jaar oud, afkomstig uit Brownsweg. Zijn moeder heeft nog zes kinderen, deze wonen bij zijn tante. Zijn vader is overleden. Hij woont nu één jaar in het internaat. In de vakanties ziet hij zijn moeder en ook zijn broertjes en zusjes. Tijdens zijn verblijf in het internaat mist hij zijn familie, zijn oma mist hij het meest. Hij vindt het leuk om in het internaat te wonen. Hij is hier voor zijn ontwikkeling en hij studeert elke dag. In het binnenland had hij hier geen tijd voor en speelde hij met zijn vriendjes, nu heeft hij meer tijd voor zijn studie. Toen hij in het binnenland woonde is hij geopereerd aan zijn buik. Hij mag niet vertellen waarom hij is geopereerd. Als het regent dan heeft hij wel pijn maar het gaat wel redelijk.

Algemene indruk:
Hij vindt de begeleidsters in het internaat leuk. Ze geven prima les en zorgen goed voor de jongeren. Hij vindt ze niet heel erg aardig omdat als ze geen huiswerk hebben om te maken, gaan ze vragen waarom niet.

Als hij ziek is wordt er niet voor hem gezorgd, hij gaat dan terug naar Brownsweg omdat hij daar ingeschreven staat. Wat het meest veranderd moet worden is het basketbal- en voetbalveld, dit zodat de jongens goed kunnen basketballen en voetballen. Hij vindt dat de jongens strenger aangepakt moeten worden, ze doen verkeerde dingen in het internaat zoals stoeien en vechten. Ze moeten studeren en voetballen, geen andere dingen.

In het internaat is er een organisatie opgericht voor de studenten. Hij is één van de sportmannen. Hij noteert de namen van de jongens die in de selectie zitten. Tijdens een wedstrijd zorgt hij voor eten en drinken. Hij vindt het erg leuk om dit te regelen. Zelf voetbalt hij ook en dit vindt hij leuk om te doen. Hij heeft veel vrienden in het internaat en vindt het leuk om met de jongens om te gaan.

Financiën:
Zijn moeder betaalt het kostgeld. Zij kan dit bekostigen doordat zij zelfgebakken brood verkoopt.

Studie:
Later wil deze jongen architect worden. Hij tekent en studeert graag. Zijn studieresultaten zijn goed en hij doet goed zijn best op school. Hij zit nu in de 4^{e} klas van het LBGO en daarna gaat hij naar de LTS.

Zaailand Internaat **Nr. 44**

Nr. 44 is een jongen van 16 jaar oud, afkomstig uit Kajapati. Zijn moeder heeft vier kinderen, van zijn vader weet hij het niet. Zijn ouders wonen niet meer bij elkaar. Op 14 jarige leeftijd is hij naar Paramaribo gekomen en heeft hij eerst één jaar bij zijn oudere zus in Paramaribo gewoond. Zijn vader heeft de opvang in het Zaailand Internaat geregeld. Zijn moeder en broertjes ziet hij alleen in de vakanties, dit vindt hij erg leuk. Als hij ze lang niet ziet dan mist hij ze. In de verlofweekenden gaat hij naar zijn zus. Dit gaat goed en hij vindt het ook gezellig om bij haar te zijn. Doordeweeks gaat hij ook wel eens bij haar op bezoek.

Het Nederlands spreken vindt hij soms nog moeilijk, omdat hij het niet gewend is. In het binnenland sprak hij alleen Nederlands op school, thuis spraken ze een andere taal. Nu gaat het redelijk, hij vindt het soms nog lastig. Het wennen in het internaat vond hij niet moeilijk, hiervoor heeft hij al één jaar bij zijn zus gewoond en is hierdoor het leven in de stad gewend. Hij vindt het leuk om in het internaat te wonen, omdat hij elke middag kan voetballen. Hij heeft nooit ruzie andere jongeren in het internaat, hij vindt eigenlijk iedereen aardig, het zijn vrienden geworden. De overgang van dorp naar stad vond hij niet erg en groot. Hij is in de stad om te studeren en als hij in het binnenland is in de grote vakantie kan hij echt genieten.

Algemene indruk:
Hij vindt de begeleiding aardig. De begeleiding in het internaat helpt hem goed met studeren. Ze geven duidelijk aan hoe de jongens zich moeten gedragen. Sporten in het internaat vindt hij heel erg leuk om te doen, hij voetbalt elke dag met zijn vrienden. Wat hij het liefst veranderd zou willen zien in het internaat zijn de bedden, ze slapen oncomfortabel. Het eten in het internaat is niet altijd lekker, er moet beter en gezonder gekookt worden door de begeleiding.

Financiën:
Zijn vader betaald het kostgeld. Aan het einde van de maand is zijn vader in Paramaribo en betaalt hij het kostgeld aan het internaat en geeft hem leefgeld.

Studie:
Hij wil later dokter worden. Daarvoor moet hij eerst naar de Natin en daarna naar de universiteit. Hij moet nog lang studeren, maar ziet dit wel zitten. Er was huiswerkbegeleiding in het internaat aanwezig, hier maakte hij gebruik van.

Zaailand Internaat **Nr. 50**

Nr. 50 is een jongen van 19 jaar oud, afkomstig uit Botopasie. Hij is de jongste zoon uit een gezin van vier kinderen (19-30 jaar). Hij is de enige zoon van zijn vader. Toen hij 13 jaar oud was is hij bij zijn zus en haar gezin in Paramaribo gaan wonen. Op zijn 14e jaar wilde hij naar het Saron Internaat, hier was een wachtlijst. Toen is hij is het Zaailand Internaat terecht gekomen. Hij woont nu 6 jaar in het Zaailand Internaat. Op het moment dat hij hoorde dat hij naar Paramaribo kon gaan was hij heel erg blij, het is een kans die hij heeft gekregen van zijn ouders. Tijdens het maandelijkse weekendverlof gaat hij naar zijn zus, elke zaterdag gaat hij zijn kleren bij haar wassen. Hij vindt het fijn dat hij een familielid zo dicht in de buurt heeft wonen. Het meest mist hij het leven in de natuur en het zien van zijn ouders en familie. Hij is één keer in de grote vakantie naar zijn ouders in Botopasie geweest, dit was een fijne tijd. Zijn vader komt drie keer per jaar naar Paramaribo, hij brengt een enkele keer een bezoek aan het internaat.

Algemene indruk:
Toen hij naar Paramaribo kwam had hij moeite met de schooltaal, hij heeft Nederlands geleerd op zijn school in Paramaribo en van zijn zus. Hij miste zijn familie in Botopasie enorm, nu is hij het gewend om zijn ouders en familie een langere tijd niet te zien. Hij zou op het internaat graag willen zien dat er meer aandacht aan het eten wordt besteed, hij vindt dat één klein brood tijdens het ontbijt en avondeten te weinig is. Soms koopt hij extra brood voor zichzelf. Hij zou gezonder willen eten, meer groenten en fruit. Hij mist begeleiding in het internaat, hij wil leiders op het internaat zien die weten wat ze moeten doen. Dat ze weten hoe ze met de jongeren om moeten gaan en dat ze hiervoor een opleiding hebben gevolgd. Hij vindt dat er te weinig geschoolde leidsters aanwezig zijn op het internaat. Twee leidsters op 80 jongens is te weinig, ze houden onvoldoende toezicht op wat er gebeurt met de jongens. Ze gaan hun eigen gang.

Financiën:
Zijn vader betaald zijn studie, het kostgeld en het leefgeld. Het leefgeld is genoeg om van rond te komen. Hij doet zijn best op school en in het internaat omdat zijn ouders het allemaal bekostigen en hij ze niet teleur wil stellen.

Studie:
Hij zit in de vijfde klas van de HAVO. Hij heeft dit schooljaar niet het gewenste resultaat bereikt wat hij zou willen, hij heeft moeite met de vakken; Nederlands, Engels, economie II en wiskunde. Er is voldoende tijd om te studeren, maar hij zou willen dat er meer rust op het internaat zou zijn. Hierdoor zou hij zich beter kunnen concentreren op zijn huiswerk en gaan zijn schoolprestaties vooruit.

Bijlage 7 Interviewvragen begeleiders

Wat is uw naam, opleiding en functie

Hoelang bent u hier al werkzaam?

Kunt u de dagindeling aangeven?

Zijn er vaste bezoekregels?

Hoeveel wordt er aan de ouders als financiële bijdrage gevraagd? En wordt dit in de regel ook betaald?

Wordt er per jongere een begeleidingsplan opgesteld? Zo ja, wie er is verantwoordelijk voor de uitvoering hiervan?

Hoe vindt u het om te werken volgens zo'n begeleidingsplan?

Wat vindt u van de begeleiding die het internaat biedt aan deze jongeren?

Wat zou u hierin anders willen zien? En wat zou uw bijdrage hierin kunnen zijn?

Hoe vindt u het om te werken met Marronjongeren?

Hoe verloopt de communicatie tussen u en de Marronjongeren?

Waar loopt u tegen aan in het werk met Marronjongeren?

Wat merkt u, in uw begeleiding aan de jongeren, aan de cultuurschok die zij ondergaan? En maakt dit het lastiger om met deze jongeren te werken?

Wat is voor u het verschil tussen het werken met Marronjongeren en jongeren die uit de stad Paramaribo komen?

Waar ligt uw voorkeur en waarom?

Vindt u dat u genoeg tijd hebt voor het begeleiden van de jongeren?

Vindt u dat er genoeg middelen en financiële mogelijkheden zijn om deze jongeren te begeleiden?

Wat volgens u het grootste probleem van de Marronjongeren die naar de stad komen?

Zijn er zaken die niet aan bod gekomen zijn en die u toch zou willen bespreken?

Bijlage 8 Uitwerking interviews begeleiders

Interview Maria internaat.

Mevrouw Blinker en Zuster Celine.

Mevrouw Blinker en Zuster Celine werken beiden op het internaat. Zuster Celine is de directrice. Ze is een kloosterlinge en werkt vanaf 1952 in het internaat. Vanaf 1962 is ze de directrice. Mevrouw Blinker werkt nu 11 jaar op het internaat. Zij heeft MBO- agogisch- werk gedaan.

De dagindeling van het internaat is als volgt:
Op woensdag om 05.00 uur opstaan, om 06.00 uur begint dan de kerk.
05.30 uur opstaan, baden, collectief eten, brood ophalen en naar school.
07.30 - 08.00 uur Naar school
12.30 - 13.00 uur Terug uit school
13.15 uur Warme middagmaaltijd.
14.00 uur Corvée en Rusten
15.00 uur Verplichte studietijd in het studielokaal: er zijn 2 groepen
17.00 uur Vrije tijd op het erf
18.00 uur Baden
19.00 uur Avondmaaltijd
Rest van de avond vrije besteding, tv, soms studeren

Het internaat vangt op dit moment 40 jongeren op. Voorgaande jaren hadden ze er meer maar omdat het internaat overgedragen zal worden naar een andere zuster werd er besloten om nu minder jongeren aan te nemen. Zo zal de overdracht makkelijker kunnen verlopen.

Het internaat heeft een bezoekregeling. Als ouders in de stad zijn mogen ouders altijd langs komen, ze mogen zelfs hun kind een nachtje meenemen en dan de volgende dag weer terug brengen. De laatste vrijdag van de maand is een verplicht weekend naar huis. De jongeren moeten een weekendadres hebben waar ze het verplichte weekend kunnen doorbrengen. Als het dringend is mogen jongeren te allen tijde naar huis. Ouders zullen dit eerst moeten overleggen met de zuster. In de grote vakantie gaan de jongeren naar huis. Het internaat gaat dan niet dicht want er zijn altijd wel een paar jongeren die niet naar huis kunnen. Meestal zijn dit er zes of zeven.

In het eten in het internaat zit variatie. Er wordt geen rekening gehouden met de herkomst van de dames. Wat ze niet lekker vinden moeten ze toch proberen op te eten.

De plaatsing in het internaat wordt vaak door onderwijzers geregeld. Bij het kennismakingsgesprek moeten ouders wel aanwezig zijn. Zij zorgen dat hun kinderen naar Paramaribo komen, dan moeten ze ook de verantwoordelijkheid dragen.

Het kostgeld moet door de ouders persoonlijk gebracht worden. Zo zien de ouders hun kinderen ook en leert de zuster de ouders kennen. Soms kan het kostgeld niet betaald worden omdat de oogst bijvoorbeeld is mislukt, het internaat zal dan blijven ondersteunen en jongeren worden niet uitgezet. Dan zouden ze namelijk op straat komen en dat zou de zuster niet willen. Ze helpen ook bij de dagelijkse onderhoudingen. Als jongeren bijvoorbeeld geen geld meer hebben voor tandpasta of zeep.

Het internaat wordt gefinancierd door het klooster waar de zuster deel van uit maakt. Regelmatig zijn er ook donaties van voedsel voor de jongeren. Mensen komen dat dan gewoon langsbrengen. Verder zijn er verschillende mensen die ons ook door middel van geld steunen.
In het internaat zijn wel middelen voor scholing. Zo heeft mevrouw Blinker haar opleiding gedaan en tegelijkertijd werkte ze in het internaat. Ze kon op die manier haar stages halen en opdrachten maken met verschillende jongeren.

Er zijn niet voldoende middelen in het internaat om optimaal te functioneren. Er zal bijvoorbeeld een renovatie moeten zijn van het gebouw. Hier krijgen ze van verschillende kanten wel geld voor maar ze hebben nog niet genoeg.

Recreatie is er voor de dames in ruime mate aanwezig. Er is een speeltuin, basketbalveld en er is een tuinbouwproject in Saramacan. Hier halen ze ook hun groente regelmatig vandaan en wat over is verkopen ze, zo krijgen ze ook wat extra geld binnen.

Aan de hand van gesprekken leren ze de dames beter kennen. In die gesprekken maken ze de jongeren ook wegwijs in het internaat en in de stad. Wat mag wel en wat mag niet. De jongeren praten dan ook sneller over de herkomst. Zo ontstaan er gesprekken over hoe het met de jongeren gaat. De één is sneller gewend dan de ander. Er komen steeds vaker jongeren uit de stad naar het internaat. Het zijn dan jongeren die niet meer thuis kunnen wonen in verband met seksueel misbruik, mishandeling enz. Hoe ze daar mee omgaan is verschillend. Mevrouw Blinker vertelt dat ze begrip voor de situatie toont. Soms is het lastig om mee om te gaan. De hulp wordt in principe gedaan door de begeleidsters en zusters. Als het teveel voor hen wordt dan wordt er professionele hulp ingeschakeld. Zuster Celine verteld dat ouders vaak niet eerlijk zijn. Als ze er in het internaat achter komen dat een kind bijvoorbeeld seksueel misbruikt is dan vindt er een gesprek plaats op het internaat met de ouders. Ouders zijn vaak bang dat als een kind iets meegemaakt heeft, ze niet worden toegelaten op het internaat. Daarom zeggen ouders tegen hun kinderen dat ze niets mogen vertellen. Meestal wordt het wel gesignaleerd door het gedrag. Hoe dat is, is per kind verschillend. Soms hebben ze bijvoorbeeld weinig begrip van zaken. Niet dat er een taalbarrière hebben maar dat ze hun hoofd en aandacht er niet bij hebben. Sommige simpele dingen weten ze dan niet. Er wordt in het internaat niet helemaal onderzoek naar gedaan, maar er worden wel gesprekken gehouden ter begeleiding. De jongeren geven op hun eigen manier aan als er iets is. Dit moet je wel kunnen signaleren.

De jongeren in het internaat hebben geen apart begeleidingsplan. Ze hebben wel een intakeverslag in hun map zitten, hier staat met name in waar ze vandaan komen, wat hun karakter is, schoolprestaties enz. Per individu worden er wel gesprekken gevoerd. Als hier meer uitkomt dan zal er ook meer begeleiding zijn. Er zal dan ook contact opgenomen worden met de ouders.

Het werken met Marronjongeren is verschillend. Er is niet echt heel veel verschil met andere culturen. In het internaat zijn veel Marronjongeren. Je moet ze vooral meer wegwijs maken in het verschil tussen het wonen in het dorp en het wonen in de stad. Een voorbeeld hiervan is de manier van praten. Veel dames zijn gewend te schreeuwen naar elkaar, als ze dat hier op school doen dan is dat niet netjes. Elke groep heeft een eigen mentaliteit, het gaat erom die te respecteren en op die manier te begeleiden vindt mevrouw Blinker.

Na jaren in het internaat zijn de jongeren leuke, lieve beschaafde jongeren geworden. Vaak willen ze niet terug naar het dorp van herkomst. Ze verwesteren steeds meer. In het internaat worden ze wel gewezen op hun herkomst.
Er zijn maar enkelen die het niet redden in het internaat en terug gaan naar het dorp. Jongeren worden niet snel afgeschreven door gedrag. Er kan erg veel door de beugel in het internaat volgens zuster Celine.

De dames mogen geen bezoek hebben van hun vriend op het internaat. Als ze een vriend hebben dan vindt er een gesprek plaats met de ouders. Die geven aan hoe het verder moet. Als die zeggen dat de jongere verder moet studeren en haar vriend maar moet wachten dan zal dit ook gebeuren. Diploma is vaak belangrijker voor ouders en de jongeren. Het bezoeken van hun vriend vindt vaak plaats in het laatste weekend van de maand als ze verlof hebben. Het komt natuurlijk wel eens voor dat de begeleidsters en zusters er achteraf achter komen dat de jongere een vriend hadden. Er is een duidelijke afstemming met de ouders over vriendjes. Eerlijkheid hierin vinden ze belangrijk en die is er ook. De keuze is ook vaak van de jongere zelf. Er zijn wel eens gevallen voorgekomen van jongeren die zwanger zijn geraakt of al waren en een kind in het binnenland hebben of een abortus hebben gehad. Ook hierin is openheid en eerlijkheid belangrijk vindt mevrouw Blinker. Als je zwanger bent dan wordt je direct afgeschreven in het internaat.

Het gaat in het internaat om de studie. Daarvoor zijn ze naar Paramaribo gekomen en daarvoor zitten ze in het internaat. Het grootste probleem bij aankomst is vaak dat ze samen moeten werken met andere culturen. Dit is voor sommigen erg lastig. Een ander probleem is de taal. De jongeren moeten Nederlands spreken in het internaat, soms zeggen ze wel wat in hun eigen taal maar het mag officieel niet.

Christoforus Internaat

Meneer Romalho

Meneer Romalho is de directeur van het Christoforus Internaat. Dit is hij al 13 jaar. Hiervoor is hij 18 jaar leerkracht Engels geweest op de MULO.

De dagindeling op het Christoforus internaat ziet er als volgt uit:

04.45 uur	Broodwagen arriveert
05.00 uur	Het deel dat om 7 uur naar school moet wordt gewekt. Deze jongeren hebben geen gezamenlijk ontbijt. Ze gaan baden en doen hun taken, pakken hun brood.0
05.30uur	De rest wordt gewekt en moet baden en hun corveetaken doen
06.00-06.15 uur	Vertrek naar school voor degenen die om 7.00 op school moeten zijn
06.15uur	Gezamenlijk ontbijt.
06.30	Ontbijt afgelopen, verder klaarmaken en corveetaken verder doen.
07.15 uur	Iedereen is vertrokken naar school. Er is bijna iedere dag wel iemand ziek. Deze blijft dan thuis.
12.30 uur	Jongeren druppelen binnen. Rond deze tijd gaan degenen die er zijn aan tafel. Dan is het middageten. Dit is een rijstmaaltijd. Deze is niet collectief.
14.00 uur	90% van de jongeren is binnen en heeft gegeten.
14.00 uur	Middagrust → Deze is verplicht! Iedereen moet op zijn bed liggen. Muziek mag en literatuur lezen mag ook. Verder mag niets, als je niet stil bent krijg je straf
15.45uur	Wordt iedereen gewekt.
16.00 uur	Studietijd. Iedereen moet dan beneden achter de tafel zitten.
17.00 uur	Recreatie → Voetbal en basketbal voor de jongens, de meiden lopen meer rond
18.00 uur	Middag corveetaak of baden
19.00 uur	Collectieve broodmaaltijd.
19.15 uur	Pauze
20.00 uur	Studietijd. Stilte en rust!
21.45 uur	Dag eindigen met gebed.
21.45 uur	Pauze, klaarmaken voor de volgende dag, nachtrust.
22.15 uur	Deel die gaat slapen gaan naar bed, rest mag doorgaan met studeren.
23.30 uur	Iedereen slapen.

De begeleiders zijn mensen die in het onderwijs hebben gewerkt en net gepensioneerd zijn. Zij hebben genoeg vrije tijd, ervaring, geen problemen met kinderen. Zij moeten wel een sociaal gevoel hebben voor de doelgroep. Ze krijgen wel een vergoeding voor het werk maar ze krijgen geen loon.

In het internaat zijn vaste bezoekregelingen. Elke dag mag er tussen 17.00 en 18.00 uur bezoek komen. Buiten deze tijd mogen ze heel kort ontvangen worden maar niet voor langere periode. Het gebeurt elke dag wel dat er mensen naar het bezoekuur komen.
Om de week is er een verplicht weekendverlof. Alle jongeren moeten bij aankomst een goed weekendadres hebben. Vanuit het weekendadres moet er contact worden gehouden met het internaat. Het weekendverlof is vaak bij familie in de stad of omgeving. Als ze het weekend op het internaat zijn is er een minder strak programma en hebben de jongeren meer vrije tijd. In de grote vakantie is het internaat leeg. Iedereen moet dan weg zijn gedurende de 6 weken van de grote vakantie. Van half augustus tot eind september.

Jongeren mogen wel een relatie hebben maar dat mag eigenlijk pas op de leeftijd van 17-18 jaar. Daarvoor zijn ze nog te jong om een relatie te hebben.
Als er een jongere is die een relatie heeft komt het team bij elkaar om dit te bespreken. Volgens meneer Romalho behoeven relaties aandacht van het team. Er zal dan ook een gesprek met de jongere komen. Onderlinge relaties worden afgeraden, maar het is niet te voorkomen. Vriendjes of vriendinnetjes mogen op bezoek komen maar geen flirt- of vrijpartijen in de buurt van het internaat en ze moeten het netjes houden als

ze er zijn. Ze mogen niet elke dag komen. De jongeren mogen het altijd vertellen aan de begeleiding. Dit doen ze ook wel eens maar niet vaak.

In het internaat geldt een strenge controle, strakke discipline en de schoolprestaties worden goed gevolgd. Als recreatie is er een computerafdeling en mogelijkheid tot judo, voetbal of basketbal. De stagiaires geven computerles.

De financiële bijdrage van de ouders is 180 SRD per maand per jongere. Dit wordt kostgeld genoemd. Verdere financiën krijgt het internaat via donaties. Dit wordt gedaan door ex-Christoforuspupillen. Als jongeren hun kostgeld niet kunnen betalen dan betalen zij dit. Het verschilt per keer hoeveel er gegeven wordt, als er meer nodig is dan komt er vaak ook wel meer.
Ze krijgen ook een vaste bijdrage van de fraters. Zij besturen het internaat. Er is een stichting vrienden van Christoforus. Zij geven per jaar een donatie. Naast dit alles zijn er ook donaties van verschillende mensen en instanties. Dit is bestemd voor materiaal zoals computers, bedden, tafels, stoelen enz.

In het internaat is er een beleid vanuit het bestuur. Meneer Romalho moet verantwoording afleggen aan het bestuur voor de uitvoering. Deze is namelijk eindverantwoordelijke.

De begeleiding in het internaat vindt meneer Romalho goed. Maar het is beperkt tot het toezien van de uitvoering van het programma. Er is niet veel begeleiding op persoonlijk gebied. ’s Avonds worden er mededelingen gedaan en worden de knelpunten besproken met de jongeren. De surveillanten hebben wel een algemeen overzicht maar weten niet hoe het met de jongeren persoonlijk gaat. Voor de individuele begeleiding zorgt meneer Romalho meer. Stagiaires die er zijn, beperken zich tot huiswerkbegeleiding en computerlessen. Zij bemoeien zich ook niet met de jongeren apart. Als eindverantwoordelijke vindt hij, dat de samenwerking met stagiaires anders zou kunnen. Het is pas sinds een paar jaar dat er zoveel stagiaires zijn. Hij zou daar graag meer gebruik van willen maken maar moet dan wel meer ervaring hebben met of ze meer voor hem zou kunnen doen en zo ja, wat dat dan is. Daarnaast zou hij meer individuele begeleiding willen. Sommige jongeren krijgen dit meer omdat ze er om vragen maar hij zou graag willen zien dat hij meer zou kunnen betekenen in de sociale begeleiding. De focus moet wat hem betreft niet alleen liggen op het volgen van het programma maar ook hoe het met de jongeren gaat. Het is al iets vooruit gegaan want de jongeren hadden nooit een persoonlijk dossier en dat hebben ze nu wel. De schoolbegeleiding zou ook wel beter opgepakt kunnen worden. Hij heeft nu 6 stagiaires en het liefst zou hij alle stagiaires mentorjongeren geven. Zodat iedereen een paar heeft om op te letten.

De communicatie tussen de jongeren en stagiaires gaat steeds beter. In het begin verliep het contact nogal stroef maar de jongeren moesten vooral wennen. Nu loopt het steeds beter, ze zijn nu inmiddels gewend aan het feit dat er stagiaires zijn. Daarnaast worden jongeren altijd voorbereid als er nieuwe mensen komen.

Meneer Romalho heeft zelf 10 jaar in het internaat gewoond en is dus van jongst af aan al gewend aan het wonen met Marronjongeren. Voordat hij directeur werd is hij surveillant geweest. Hij heeft daarnaast ook al les gegeven aan Marronjongeren dus hij is bekend met de cultuur en met het werken met de jongeren. Ook de andere begeleiders hebben in het onderwijs gewerkt of ze werken er nog. Er is dus ervaring met het werken met Marronjongeren. De begeleiders worden voor dat ze bij het internaat komen werken ook geïnstrueerd over het werken met deze doelgroep.
Marron is een confronterend volk. Je ziet wat ze vinden en denken. Ze houden niet snel iets voor je verborgen en spreken alles uit. Ze zijn brutaler en duidelijker in emoties. Maar je kunt ook altijd op ze rekenen. In tegenstelling tot de inheemsen. Zij zijn schuwer, gereserveerder en moeilijker te doorgronden.
Meneer Romalho heeft geen voorkeur in het werken met Marronjongeren of inheemsen. Hij vindt dat je ze moet laten zien wie je bent. Hij probeert de jongeren zelf een oplossing te laten bedenken. Op deze manier probeert hij dichter bij ze te staan. Hij probeert altijd een beetje de vaderrol/vriendrol te hebben. Soms moet hij ook de strenge opvoeder zijn. Daar is hij flexibel in, dat heeft hij in de tijd geleerd. Hij weet nu bij wie hij, hoe moet zijn en wie wat nodig heeft. Hij heeft regelmatig confrontaties met de jongeren, dit heeft hij vaak in de rol van de strenge opvoeder. Het is ook per jongere verschillend hoe je ze aan moet pakken, streng, hard, zacht. Wie moet er geschorst worden en wie heeft meer rek nodig om te sporen. Hij schrijft weinig jongeren af. Dit probeert hij altijd zo lang mogelijk te rekken maar soms is het niet anders. Dan kan het gewoon niet langer.

Als een meisje zwanger is wordt ze direct afgeschreven omdat dat niet in het internaat kan. Meisjes proberen het vaak te ontkennen maar uiteindelijk wordt het toch wel duidelijk.

Het grootste probleem tussen de overgang van stad en dorp is de aanpassing. Jongeren hebben tijd nodig om te wennen aan het leven in het internaat. De leefstijl is heel anders, ze moeten aan tafel eten en manieren hebben aan tafel. Dit vinden veel jongeren lastig. Daarom is de discipline strak. De jongeren moeten leren rekening te houden met de groep. Vaak hebben ze van oktober tot december nodig om aan te passen.

Je moet in het werk met jongeren stevig in je schoenen staan. Je moet de groep aankunnen. Je moet de kunst verstaan en dat leer je met de tijd.

Interview met begeleidster van Siswa Tama.

Mevrouw Kasanwidjo

De naam van de begeleidster is Livea Kasanwidjo. Ze is van oorsprong onderwijzeres en geeft les naast dat ze werkt bij het internaat. Ze heeft hier van 1983 tot 1989 gewerkt en is er toen een poosje tussen uitgeweest. In 1994 is ze weer begonnen met werken bij het internaat en doet dit tot op heden.

Siswa Tama betekent: Goede Leerling.

Het dagprogramma van Siswa Tama is als volgt:

06.00 uur	De jongeren worden gewekt, mogen brood en thee halen, bedden opmaken, corveetaken doen, baden en naar school gaan.
07.00 uur	Alle jongeren zijn naar school
13.00 uur	De jongeren komen thuis en er is het middagmaal
14.00 uur	Verplichte rust
16.00 uur	Wakker worden en studietijd
17.30 uur	Vrije tijd, bezoekuur
18.30 uur	1e Groep avondeten
19.00 uur	Avondzegen
19.15 uur	2e Groep avondeten
20.00 uur	Rustig in huis

Het corvee bestaat uit; afwassen, keuken, vegen enz. Het eten voor ’s ochtends en ’s avonds wordt door de corveegroep geregeld. ’s Middags zijn er kokkinnen die voor het eten zorgen.Bij het klaarmaken van het eten wordt er wel rekening gehouden met wat jongeren wel of niet lekker vinden, maar er wordt geen rekening gehouden met de afkomst.

Elke dag mag er bezoek ontvangen worden. De bezoektijden zijn van maandag tot en met zaterdag tussen 17.30 en 18.30 uur. Op zondag is het bezoekuur van 10.30 - 12.00 uur en van 16.00 – 18.15 uur. Als er familie uit het binnenland op een ander tijdstip komt dan wordt die alsnog toegelaten.

Recreatiemogelijkheden zijn er in het internaat. Ze hebben verschillende sportmaterialen en het internaat doet ook mee aan het jaarlijkse internatentoernooi. In het verleden deden meer dames mee, het is dus wel wat achteruit gegaan maar er zijn nog wel genoeg dames die mee doen.

Een relatie hebben mag. Liever niet onder de MULO dames want die zijn nog te jong, maar de ouders hebben hier vaak verschillende opvattingen over. Als ze al een vriend hebben voordat ze hier komen dan wordt dat verteld. De jongen kan dan ook meekomen voor de kennismaking. Als ze een vriend krijgen gedurende de tijd dat ze op het internaat zitten dan wordt het ook verteld en anders als het gesignaleerd wordt dan komt er een gesprek over. De begeleidsters maken dan ook graag kennis met de jongen. Openheid hierin zien ze graag en vinden ze ook goed om te hebben. De jongeren mogen ook naar de stad gaan om hun vriend te zien.

De begeleidsters worden door de jongeren tantes genoemd om de afstand te overbruggen. Voor de jongeren is dit ook fijner op het moment dat ze aankomen in het internaat.

Op het internaat wordt geen begeleidingsplan opgesteld. Er is geen individuele begeleiding. Eigenlijk zou die er volgens mevrouw Kasanwidjo wel moeten zijn in de vorm van bijvoorbeeld een maatschappelijk werkster of een psycholoog. Op dit moment zijn er nog geen noemenswaardige situaties voorgekomen die problemen opgeleverd hebben, maar dit kan natuurlijk nog wel voorkomen. Ze zou graag zien dat er dan iemand is die dan de begeleiding op zich kan nemen. Iemand die er meer verstand van heeft.

De ouders kunnen over het algemeen het kostgeld wel betalen. Als ze dat niet kunnen wordt de naam, van de jongere die achterloopt, op het bord geschreven. Mevrouw Kasanwidjo bemoeit zich verder niet met de financiële zaken en weet ook niet wat daar de bedoeling van is.
Jongeren worden niet afgeschreven als ze geen kostgeld betalen maar het internaat draait wel op het kostgeld. Als de jongeren achterlopen, zal er op het kantoor over gepraat worden. Mevrouw Kasanwidjo vindt wel dat de jongeren niet verantwoordelijk gesteld moeten worden maar de ouders, de jongeren kunnen er namelijk niets aan doen. Ouders brengen vaak het geld zelf of ze geven het aan hun kinderen mee.

Iedere jongere in het internaat heeft een andere begeleiding nodig. Je moet weten hoe je ze moet benaderen. Als je ze een andere aanpak geeft dan ze nodig hebben dan kunnen ze gekrenkt worden en dat is niet de bedoeling. Marronjongeren zijn uitbundig en expressief, dat mag op zijn tijd maar niet te lang, want dan is het storend voor de rest. Het begeleiden van Marronjongeren is meer een positieve manier van benaderen. De begeleiding moet meer per persoon. Ze kijken per individu en niet per groep. Elke jongere heeft zijn eigen manier van aanpak. Zelfs ook onder de Marronjongeren. In de begeleiding wordt geborgenheid geschept. Ze missen hun familie en als je ze dan geborgenheid schept dan biedt dit ook meer kansen in de begeleiding.
Wat mevrouw Kasanwidjo anders in de begeleiding zou willen zien is dat de begeleidsters meer vaardigheden hebben. Er zijn op dit moment gelukkig nog geen grote problemen geweest maar als dat er wel is, wil ze wel weten wat ze moet doen. Ze wil graag meer weten over spreekvaardigheden, probleemhantering, gedragsbenadering en weten waar ze op moet letten om bepaalde dingen te weten te komen.

Het werken met Marronjongeren vindt mevrouw Kasanwidjo leuk. Meestal heeft ze heel positief contact met de jongeren. Soms zit er wel een gesloten meisje tussen, ze probeert ze dan op een positieve manier te benaderen. Ze heeft ook gesprekken met de jongeren over leuke dingen. Er zijn stille jongeren die ook in de klas heel stil zijn en zelfstandig werken e.d. Ze vindt dat de focus soms meer moet zijn op meiden die zwak zijn, zodat zij ook de kans hebben om hun verhaal kwijt te kunnen. Waar ze tegenaan loopt is dat Marronjongeren drukker zijn. Ze probeert in haar begeleiding wel aan te geven wanneer het wel en niet mag, maar dit is voor de dames soms best lastig.

Van de overgang van het dorp naar de stad merkt mevrouw Kasanwidjo niet veel. Wel van het aanpassen in kleding en taal. Hier moeten de dames ook regelmatig op aangesproken worden. Er is in het internaat ook groepsvorming. Groepjes hebben steun aan elkaar en helpen elkaar met het wennen aan het internaat. Soms is de groepsvorming ook negatief en maken de groepen onderling ruzie. Als dit gebeurd dan wordt er gepraat met de groepen. Ze proberen dan onderling te bemiddelen.

Het verschil tussen Marronjongeren en jongeren die uit Paramaribo komen is dat Marronjongeren meer bezig zijn met aandacht krijgen en praten over het binnenland. Ze hebben meer aansturing op hun gedrag nodig, bijvoorbeeld over hun manier van praten. De begeleidsters proberen zoveel mogelijk het gedrag te spiegelen en hoe hun gedrag over komt. Zo proberen ze duidelijk te maken welk gedrag wel en niet goed is.

Wat betreft middelen en financiële mogelijkheden is er eigenlijk niet genoeg. Er zou er een cyberplaats moeten zijn in het internaat maar daar is op dit moment geen geld voor. Er zijn ook niet genoeg krachten in het internaat. In een kinderhuis moet er 1 begeleider op 10 kinderen zijn. In Siswa Tama is dat niet, ze zijn ouder en dus zelfstandiger. Daarom is het ook niet nodig. Mevrouw Kasanwidjo zou graag willen zien dat elke tante wel een groep toegewezen krijgt. Zodat elke jongere weet bij wie ze moeten zijn. Nu zijn alle begeleidsters er voor iedereen en dat is voor de jongeren soms lastig.

Het grootste probleem, voor de jongeren die van het dorp naar de stad komen, is dat ze moeten leren hoe het leven in de stad is. Gevaren die in de stad zijn. Elke jaar is daarom een voorlichting voor de dames. De begeleidsters nemen dan de nieuwe jongeren mee naar die voorlichting. Daar wordt van alles verteld over kleding, maar ook over de jongens in de stad en andere gevaren zoals drugs. Mevrouw Kasanwidjo vindt dit een heel goed initiatief want voor de jongeren is zoiets heel belangrijk.

Rebecca Scheltz internaat

Meneer Veldbloem

Meneer Veldbloem is de directeur van het internaat. Hij heeft veel verschillende opleidingen gedaan waaronder de L.B.G.O, een opleiding algemene ontwikkeling en een christelijke opleiding. Hij is al 17 jaar werkzaam in het internaat.

De indeling van de dag is als volgt:

05.00 uur	De zuster maakt het brood klaar samen met twee andere meisjes.
05.30 uur	Iedereen wordt gewekt en maakt zich klaar voor school
06.00 uur	De MBO studenten gaan naar school
07.00 uur	De andere studenten gaan naar school.
13.00-13.30 uur	Gezamenlijke maaltijd
14.00 uur	Rusten en 2 meisje corvee
14.30 uur	Rust!!!
16.00-16.15 uur	Studeren, middagcorvee bad en douche
18.00 uur	Vrije tijd. (slagbal, babbelen enz.)
19.00 uur	Baden en avondmaaltijd
19.45-20.00 uur	Avondsluiting
20.00 uur	Corvee, tv kijken, studeren naar bed
23.00 uur	Iedereen naar bed!

Vrijdag en zaterdag mogen de jongeren later naar bed en hoeven ze niet zoveel te studeren.
Zaterdag en zondag wordt er door de jongeren gekookt. Dit doet één kamer voor het hele internaat.
Bezoekdagen zijn op dinsdag, donderdag en zondag. Als ouders uit het binnenland komen mogen ze altijd binnenkomen. Behalve na 19.00 uur. Recreatie gebeurt wel op het internaat, ze spelen wel eens slagbal maar verder niet heel veel. Ze doen wel mee aan het toernooi voor de internaten.

Financiën:
Ouders kunnen het kostgeld niet altijd betalen, ook al willen ze het wel heel graag, soms hebben ze gewoon niet genoeg geld. Een jongere wordt dan niet afgeschreven. Meneer Veldbloem probeert dan voor de jongere een sponsor te zoeken. Maar dan moet de jongere wel echt laten zien dat zij het wil en dat ze haar best doet! Meneer Veldbloem laat de ouders wel altijd een heel klein deel betalen. Dit omdat hij vindt dat ze verantwoordelijk zijn voor hun kind en dat ze niet zomaar hun kind in het internaat kunnen stoppen en er vervolgens niet meer naar om zien. Ze laten al snel hun kinderen aan hun lot over.

De Evangelische Broeder Gemeente betaalt maandelijks een bepaald bedrag en het salaris. De begeleiders krijgen een volledig salaris en vrij dokter. Voor de kosten van renovatie moeten ze zelf zorgen, ze schrijven verschillende fondsen aan en werven ook geld vanuit Nederland. Hij heeft als begeleidsters Zuster Tine, die in het internaat woont en is elke dag aanwezig. Zuster Martha komt elke middag naar het internaat toe. Naast deze twee zusters heeft hij twee kokkinnen en één schoonmaakster.

Het studeren gebeurt in de studiezaal of in de televisiezaal. Soms komt er iemand, die zelf lesgeeft, huiswerkbegeleiding geven. De MBO studenten letten op de jongere meiden. De leerprestaties zijn afgelopen schooljaar minder geworden. Dit wijdt dhr.Veldbloem aan de situatie van het land. Als de ouders niet het kostgeld betalen dan gaan de jongeren zich er zorgen over maken. Hij wijt het ook aan slechte vrienden. Dhr.Veldbloem probeert de jongeren wel te beschermen tegen slechte vrienden maar hij kan het niet altijd voorkomen.

Meneer Veldbloem organiseert elk jaar een aantal lezingen voor de jongeren. Ze mogen zelf een onderwerp kiezen waar ze graag wat over wil horen, daarnaast kiest hij ook onderwerpen die hij belangrijk vindt.

Voorbeelden van deze lezingen zijn; Samenleven in het internaat, de gevaren van smsen, hoe kies je je partner, hoe moet je studeren.

Het eerste jaar dat een meisje in het internaat zit heeft ze het moeilijk. Dit wordt dan ook zichtbaar in de schoolprestaties. De begeleiding probeert zoveel mogelijk over dingen te praten. Bijvoorbeeld kleding, ze mogen niet in Panjies lopen. Dit doen ze toch regelmatig wel, hier worden ze dan wel op aan gesproken. Het grootste probleem is volgens meneer Veldbloem de taal. Ze mogen van hem dan ook alleen maar Nederlands praten waar hij bij is. Op school in de pauzes praten ze altijd wel hun moedertaal nog, het is moeilijk om ze het helemaal niet te laten praten want onderling gebeurt het toch wel. In het internaat ziet hij ook wel wat dingen terug van afgoderij. Dit zijn ze uit het binnenland gewend en nemen ze mee naar het internaat. Er zijn ook meisjes die niet willen trouwen, in het binnenland is het namelijk vrij normaal dat een man meerdere vrouwen mag hebben en dat willen ze niet, dus willen ze helemaal niet trouwen.

De heer Veldbloem organiseert elk jaar twee of drie ouderochtenden. Alle ouders krijgen dan een uitnodiging en worden ook verzocht om te komen. Hij gaat dan met de ouders praten over het leven in het internaat. Over hoe de jongeren het doen en wat hij graag veranderd zou willen zien. Lang niet alle ouders reageren, maar er is een vaste groep van ongeveer dertig ouders die wel komen. Er zijn ook altijd mensen die niet kunnen maar wel wat van zich laten horen. Hij heeft ook wel eens jaren gehad dat er een oudercommissie was, deze hielp dan met het werven van fondsen voor het internaat.

De onderlinge sfeer in het internaat is vaak wel goed. In het internaat maken de jongeren wel ruzie maar als ze buiten het internaat zijn, zijn ze zussen en nemen het voor elkaar op. Er is op het internaat altijd wel iemand die ingrijpt, zoals Zuster Tine en er zijn vier meisjes die subleidsters zijn. Elk kwartaal zijn dit vier anderen.
De heer Veldbloem gaat één keer per jaar met de jongeren een week weg. Dit is in de grote vakantieperiode. Ze hebben dan een weekje lekker vrij en allerlei activiteiten.

Wanneer een jongere binnenkomt, is er een inschrijfformulier dat ingevuld moet worden door de ouders. Hierop staat allerlei informatie van de jongere. Voordat de jongere naar het internaat komt moet ze een doktersverklaring hebben dat ze niet in verwachting is. Als een meisje in verwachting is wordt ze niet aangenomen.
Als ze tijdens het verblijf in het internaat in verwachting raakt dan wordt er na gegaan wie de vader is. Er volgt dan een gesprek met de jongere en ook de vriend en de ouders. De jongere wordt dan wel afgeschreven. Als ze namelijk in het internaat zou blijven zou ze de dupe worden van plagerijen. Als ze bevallen zijn wil Veldbloem wel een school voor ze zoeken maar ze kan dan niet terug komen naar het internaat
Als een meisje zich aanmeldt en ze heeft al een kind in het binnenland dan kan ze een kans krijgen wanneer ze echt voor haar toekomst gaat, maar dan moet ze er wel eerlijk over zijn! Dhr.Veldbloem houdt erg van eerlijkheid en wil dat alles open besproken wordt.

Het werken met Marronjongeren vindt meneer Veldbloem soms moeilijk. Het gedrag van de jongeren is het moeilijkst. Sommige jongeren zijn heel erg ondankbaar. Ze vragen dhr.Veldbloem regelmatig om geld. Als het er is dan is het goed, maar als hij geen geld heeft dan worden ze boos. Er zijn gelukkig ook jongeren die wel heel erg dankbaar, zij zijn blij met de kansen die ze krijgen en ze werken hard. Ze zijn gehoorzaam, hebben eerbied en zijn goed te corrigeren. Er is tussen de jongeren onderling wel een verschil. Dit vindt hij soms wel eens lastig maar inmiddels is hij het al wel gewend. Redelijk veel ouders zijn betrokken bij hun kind en beseffen dat het hun kind is dat in het internaat woont. Ze nodigen hem dan ook regelmatig uit om in de grote vakantie periode een week te verblijven in het dorp. Hij heeft het één keer gedaan, maar doet het nu niet meer.

Dhr.Veldbloem zou graag meer begeleiding voor de jongeren hebben. Meer vrouwen omdat zij beter voorlichting kunnen geven aan de meiden.
De begeleidsters komen via de Evangelische Broeder Gemeente. Vroeger waren er geen eisen voor, nu wel. De begeleidster moeten liefde hebben voor het vak. Het liefst ook ervaring, maar vooral met liefde bereik je veel, volgens dhr.Veldbloem.

Wat meneer Veldbloem graag veranderd zou willen zien is:

- De keuken, deze is onder de badkamer geplaatst. Hij zou deze graag willen verplaatsten
- De kamers zou hij groter willen zien. Wel vier jongeren in een kamer dat laten, maar meer ruimte voor de jongeren
- Dat vaders beter voor hun kinderen zorgen, dat ze ook betrokken zijn bij de opvang van hun kinderen
- Meer sport en spel mogelijkheden. Nu is er slagbal en basketbal maar hij zou willen dat er een mogelijkheid was dat ze leren breien of leren naaien zodat ze hun eigen kleren kunnen maken en kleren kunnen maken voor anderen, dat ze daar wat geld mee kunnen verdienen.
- Het gebouw opknappen, schilderen, beneden betegelen.

Hij wil nog zeggen dat ouders de uiteindelijke verantwoordelijkheid voor hun kind hebben. Ze moeten op tijd betalen en informatie opvragen over hun kind. Volgens dhr.Veldbloem ontbreekt dit er regelmatig aan. Ongeveer twintig van de ouders bellen regelmatig of komen langs, de rest laat weinig van zich horen. Dhr.Veldbloem vindt dat ze hun kinderen alleen naar het internaat moeten sturen als het echt moet. Als het niet nodig is, moet je het je kind ook niet aandoen.
Ouders moeten echt op tijd betalen! Marronouders willen niet betalen en daarom gaan de kinderen de verkeerde kant op. Ook laten ze vaak een schuld achter op het internaat. Kinderen komen na de paasvakantie dan niet terug op het internaat en laten de schuld die ze hebben gewoon achter.

Zaailand Internaat

Mevrouw Sluisdom

Mevrouw Sluisdom is de directrice van het zaailand internaat. Ze is eerst 18 jaar werkzaam geweest op de administratie van het internaat, sinds één jaar is ze de directrice.
De opleidingen die ze heeft gedaan zijn; ULO, MULO, Surnumerairs, V.A.A.O., I.O.S.A. De laatste 3 zijn opleidingen voor ambtenaar. Verder heeft ze nog verschillende trainingen gedaan, allemaal in het teken van leidinggeven en sociale omgang met jongeren.
Als administratieve kracht had zij niet veel bevoegdheden, maar door haar inzet en opleidingen die ze gedaan heeft kreeg ze die steeds meer. Ze ging verschillende vergaderingen bijwonen. Toen de vorige directrice weg ging heeft zij er op aangedrongen dat mevrouw Sluisdom de nieuwe directrice zou worden.

Het dagprogramma van het internaat is als volgt:

05.00 uur	Opstaan, bed op maken, baden
05.45 uur	Ontbijt
06.00 uur	Naar school
07.00 uur	Iedereen is naar school
13.30 uur	Warme maaltijd
14.00 uur	Verplichte rusttijd
16.15 uur	Verplichte recreatietijd
18.00 uur	Baden
18.30 uur	Avondeten
19.00 uur	Verplichte studietijd (19.30 het journaal kijken)
21.45 uur	Melk/ Naar bed
22.30 uur	Lichten uit en slapen

Eén keer in de maand is er een verplicht verlofweekend. De jongeren moeten dan naar een weekendadres. Als ze willen mogen ze wel vaker, maar er zijn ook jongens die vragen of ze toch in het verplichte weekend mogen blijven, zodat ze beter kunnen leren en huiswerk kunnen maken. Mevrouw Sluisdom staat dit dan eigenlijk altijd wel toe.

In het internaat zitten tachtig jongens. Zaailand is een jongensinternaat dat gefinancierd wordt door de overheid. De Marrons zijn nu ruim in de meerderheid. Ongeveer 90 % van de jongens is van Marron komaf. Vroeger woonden er ook wel Hindoestanen en Javanen maar nu niet meer. Het vermoeden is dat die niet meer op het internaat wonen omdat ze niet tussen de Marrons willen wonen. Marronjongeren hebben een slechte naam, ze zijn crimineel, stelen onderling. In het internaat gebeurt dit ook, maar nu zijn dat niet alleen Marronjongeren. Het is een algemeen probleem in het internaat. Het is wel overwegend Marron. Het is alleen niet te achterhalen wie het gedaan heeft.

Het kostgeld voor het internaat bedraagt 125 SRD per maand en daarbij jaarlijkse inschrijfkosten van 100 SRD. Het kostgeld wordt over het algemeen wel betaald. Soms moet mevrouw Sluisdom er achteraan. Als ze niet betalen mogen ze niet terug komen in het internaat. Zodra ze weer betaald hebben zijn ze weer welkom.

Recreatiemogelijkheden zijn er wel op het internaat. De jongeren kunnen elke dag sporten, ze voetballen elke dag en de ze kunnen ook basketballen. Mevrouw Sluisdom organiseert ook educatieve dagtochten voor de jongeren. Ze hebben ook meegedaan aan het internatentoernooi. Vier jongens hebben gewonnen met zwemmen. Ze heeft gezien dat de jongeren het leuk vinden dus wil misschien ook nog één keer per maand gaan zwemmen met de jongeren.

De directrice heeft vaak contact met de ouders. Ze belt ze dan of gaat bezoek. Ze gaat ongeveer 1 á 2 keer per jaar op bezoek. Ze gaat dan bij verschillende ouders langs. Dit om ook te kijken hoe het in het dorp van afkomst is en waar de jongere vandaan komt. Dit kan alleen als de dienstauto vrij is, dit jaar is ze nog niet geweest maar ze is wel van plan te gaan.

Iedere jongere heeft een eigen dossier. Deze wordt nauwkeurig bijgehouden. Hierin staan de algemene gegevens van de jongere, het intakeverslag maar ook de schoolresultaten e.d.

Het werken met Marronjongeren vindt mevr. Sluisdom normaal. Ze doet het al 19 jaar. Ze is er wel in gegroeid. Het is richten en op het rechte pad brengen volgens haar. Er zit wel degelijk een verschil in inheemsen en Marronjongeren. Inheemsen zijn schuwer en terughoudender, Javanen zijn rustig en Marrons moet je achteraan zitten en veel herhalen. Elke keer weer opnieuw moet je ze ergens op aanspreken.

Het grote verschil tussen dorp en stad is dat jongeren die uit de stad komen het Nederlands al van jongst af aan leren. Ze hebben dit dus als voordeel als ze naar school gaan. Ze moeten wel leren om verdraagzaam te zijn naar de jongeren uit het binnenland. Jongeren uit het binnenland moeten wennen en zich aanpassen aan het leven in de stad. Er zijn andere gewoonten en daar moeten ze mee om leren gaan. Meestal kost dit wel even tijd maar op den duur gaat het steeds beter.

De leidsters in het internaat hebben allemaal een jeugdopleiding van een jaar gevolgd. Ze hebben daar geleerd hoe ze met jongeren om moeten gaan. Mevrouw Sluisdom zou het liefst meer begeleidsters hebben. Er staan nu twee begeleidsters op een dag en als er één uitvalt staat de ander nog maar alleen. Ze zou graag personeel willen die met de jongeren om kunnen gaan. En het liefst ook met opleiding. Ze heeft wel aangegeven dat ze meer personeel zou willen maar er is geen geld voor. Ze blijft er regelmatig om vragen.

De begeleidsters helpen de jongeren met het verwerken van hun cultuurshock. Het zijn vaak gewoonten waar ze aan moeten wennen. Zo hebben jongens het liefst geen vrouw die nog menstrueert en in de keuken staan. Dit is in het dorp van herkomst verboden en dat zijn ze dus zo gewend. Als er dan een jongere vrouw in de keuken staat dan maken ze zich daar zorgen over. Mevrouw Sluisdom stimuleert de jongens om zoveel mogelijk Nederlands te praten. Ze benoemt dan ook dat de jongens met hun moedertaal niet veel verder komen. Met Nederlands moeten ze het doen.
Het eten moeten de jongeren ook aan wennen. Ze zijn gewend veel zout te eten, strooien over het eten dan ook vaak nog extra zout.

Volgens mevr. Sluisdom is het grootste probleem in de stad dat de jongeren geen opvang hebben en daarom naar het internaat gaan.

Er zijn lang niet altijd genoeg middelen. Het internaat heeft altijd geld nodig. Jongens vernielen vaak dingen in het internaat. Mevr. Sluisdom moet jaarlijks een begroting maken en deze laten zien aan het ministerie. Ze moeten roeien met de riemen die ze hebben zegt mevrouw Sluisdom. Het gebouw moet gerenoveerd worden. Er zijn nieuwe deuren in gekomen, maar die zijn uit Nederland gekomen en kunnen niet tegen het vochtige weer van Suriname, dus er moeten weer nieuwe komen.

Jongeren worden pas afgeschreven als ze het heel erg bont hebben gemaakt. Als een jongere geen respect heeft voor de leidsters en erg brutaal is, en als hier geen verandering in gezien wordt dan wordt hij afgeschreven. Maar dit gebeurt helemaal niet vaak. Er is een keer een ruzie geweest tussen twee jongens, één jongen pakte toen een machete. Mevr. Sluisdom heeft de politie erbij geroepen maar de jongens zijn niet afgeschreven. Ze hebben wel een schorsing gehad maar mochten daarna gewoon terug komen. Als de jongeren de fout in gaan dan wordt er gepraat. Mevr. Sluisdom vindt dat de jongeren een kans verdienen, ze moeten naar school, daarom zullen ze niet snel afgeschreven worden.

Als mevr. Sluisdom iets mocht veranderen dan zou ze graag meer personeel willen en goed materiaal en geld om alles te renoveren.

Bijlage 9 Interview met Salomon Emanuels

Wat is uw naam?
Salomon Emanuels

Welke opleiding heeft u genoten?
Ik heb Culturele Antropologie gestudeerd in Nijmegen. Daarvoor heb ik een onderwijzersopleiding gehad op mbo niveau en daarna verschillende cursussen.

Welk jaar bent u afgestudeerd als antropoloog?
1988

Wat is uw functie? Zowel op de universiteit als bij stichting Equalance.
Ik ben parttime docent op de Anton de Kom Universiteit. Bij Equalance ben ik de directeur.

Dat combineert u met elkaar?
Ja, de functie op de universiteit is vaak 2 á 3 uurtjes in de week dus dat kan nog wel.

Welke vakken geeft u?
Culturele antropologie en cultuur & ontwikkeling.

Hoelang bent u al werkzaam op de universiteit?
5 jaar

Wat is uw leeftijd?
Ik ben nu 57

Wat is uw afkomst:
Ik reken mezelf tot wat we in Suriname noemen Marrons. Maar ik ben gewoon een Afro-Surinamer.

Uit welk dorp komt u?
Ik kom uit Santigron. Dat is een dorp vlakbij Paramaribo in het district Wannica.

Bent u daar ook geboren?
Ik ben daar geboren en opgegroeid tot mijn 14e. Toen ben ik naar Paramaribo gegaan voor verdere scholing.

U bent in het Christoforus internaat terecht gekomen, kunt u daar wat meer over vertellen?
Ik zat in Santigron op de lagere school, en als je ongeveer 12 jaar oud was kon je naar de MULO gaan. Dan moest je naar Paramaribo, ik had geen opvang, geen familie die in de stad woonde. Toen ben ik eigenlijk door tussenkomst van een leerkracht op die school, hebben ze voor mij een plek gevonden op een internaat, het heette nog geen Christoforus, het was een veel kleiner internaat van de fraters van Tilburg. Daar ben ik eerst terecht gekomen en toen het Christoforus Internaat open ging, eind 1966, ben ik als een van de eerste jongens in het internaat terecht gekomen. De eerste groep was een groep van 16 jongens die daar ongeveer een jaar hebben gezeten en toen kwam de rest erbij en werd het een gemengde situatie. Daar heb ik 2,5 jaar gezeten en toen ben ik op 17 jarige leeftijd weggegaan omdat ik het eerste deel van mijn onderwijzersopleiding had afgerond en de directrice vond dat ze mij daar niet langer kon hebben omdat ik en opstoker zou zijn. Maar ik weet niet wat ze daar mee bedoelde, voor mijn gevoel deed ik niets verkeerd. Ik ben toen weggegaan.

Vrijwillig?
Ja, ik ben in feite afgeschreven, mij werd gezegd dat ik verzocht werd om weg te gaan. Ik ben weg gegaan en ben gaan werken en tegelijkertijd heb ik geprobeerd verder door te studeren. Ik woonde hier in Paramaribo bij een neef van mij. Zo is mijn leven eigenlijk voortgegaan met werken en studeren. Op een gegeven moment ben ik volledig gaan werken als onderwijzer, dat heb ik ongeveer 10 jaar gedaan op verschillende lagere scholen. In

Paramaribo, maar ik ben begonnen in Santigron, mijn geboortedorp, toen naar Paramaribo, daar vandaan naar Nickerie, toen weer terug naar Santigron.

Hoe vond u het om van Santigron naar Paramaribo te komen?
Santigron is dicht bij, ik kwam niet vaak maar wel zo af en toe naar de Paramaribo, met mijn grootouders of met andere mensen, hele korte bezoekjes brengen of op hoogtij dagen. Het was voor dus mij eigenlijk niet zo vreemd, maar het was toch wel indrukwekkend. In die zin dat je wist dat het permanent zou kunnen zijn, beseffende dat ik alleen maar terug zou kunnen gaan in de vakantie of misschien als iemand komt te overlijden, een directe familielid. Ik weet niet of ik het aan kan om zo lang weg te blijven, dat was mijn enige zorg maar daar kwam ik al gauw overheen.

Wat heeft u daarbij geholpen?
Ik heb altijd uit vrije wil de keuze gemaakt om ergens heen te gaan. Wat voor omstandigheden zich dan ook maar voor mogen doen, ik heb de keuze gemaakt, en net zo makkelijk als ik de keuze heb gemaakt om te gaan, net zo makkelijk kan ik ook beslissen om weer terug te gaan. Ik zie niet in dat ik daar problemen mee zou moeten hebben wanneer ik zeg; en nou wil ik naar mijn dorp en dat ik mijn spullen pak, geld verdien en de bus pak en de boot en ik daar een week ben en ik kom weer terug. Ik kon altijd die beslissing maken, omdat ik mij mentaal daar op had georiënteerd, oké ik ga, maar als ik terug wil komen, dan kom ik terug.

Bent u ooit terug gegaan?
Vaak genoeg, terwijl ik in Christoforus zat, ging ik terug in de vakantie of als er een familielid was overleden. Ik deed er alles aan om terug te gaan. In het internaat was een systeem dat je je zakgeld op kon sparen en ik liet mijn zakgeld altijd staan, met de bedoeling van zodra ik wil, moet ik kunnen gaan. Daarmee heb ik kunnen gaan.

Hoe heeft u het ervaren om in het internaat te leven?
In het internaat werd zelfstandigheid geleerd, je moest zelf je kleren wassen, er werd voor ons gekookt doordeweeks, maar in het weekend moesten we het zelf doen. Er was een soort roulatie systeem. De ene week twee jongens, de volgende week twee anderen. Twee koken, twee anderen doen de afwas, je moest stofzuigen, allerlei huishoudelijke taken moest je doen. Ik kon dat prima omdat ik van huis uit altijd vrij zelfstandig ben opgevoed. Ik ben opgevoed door mijn grootouders en er werd mij altijd gezegd, doe dit, doe dat. In die zin was ik heel conservatief. Ik volgde elke aanwijzing. Dat soort dingen had ik dus al meegekregen van huis uit.
Het was natuurlijk een andere omgeving, je moest nieuwe vrienden maken. Maar ook dat ging mij eigenlijk goed af. Ik had altijd vriendjes, samen studeren, samen lol trappen. Tot vandaag nog hebben we contact met elkaar. Nee, ik moet niet zeggen dat het moeilijke tijden waren. Zo kan ik het niet noemen.

Uw ervaring met begeleiding?
In het begin hadden wij de fraters. Zij waren strikt. Verplichte rust op de zondag, naar de kerk. ’s Ochtends bij het opstaan knielen voor je bed, bidden, het onze vader en een weesgroet. ’s Avonds voor je gaat slapen gezamenlijk in de zaal eerst nog een paar gebeden en dan gaat iedereen naar boven en gaat het licht uit. Dat soort dingen. Maar ik vond het niet erg. Het was alleen maar goed voor je.
Toen het internaat het Christoforus internaat werd, bestond de directie uit Surinamers. Een meneer en een mevrouw. Die meneer was een heel aardige man, hij was leraar op de St. Paulus Mulo school. Maar die vrouw was een heks. Heel arrogant, zij keek neer op mensen. Daar heb ik inderdaad een paar keer ruzie mee gehad. Ze kwam aan de vrijheid van het individu en dat vond ik niet eerlijk. Daar heb ik een keer flinke ruzie mee gehad. En door haar toedoen ben ik weg gegaan, zij heeft gezorgd dat ik moest weggaan.

Hoe was dat voor u?
Ik vond het niet eerlijk. Want je wordt aangekeken als degene die de boel opjut, allerlei onplezierige dingen deed, terwijl dat helemaal niet zo was. Ik was het niet eens met bepaalde met bedoelingen en dat heb ik kenbaar gemaakt. Andere jongens hebben dat opgepakt.
Kijk we kregen ’s morgen als ontbijt een Chinees puntbrood van een dubbeltje. Dus twee van de kleine die je tegenwoordig hebt. De dames konden dat vaak niet op, of ze aten de helft en lieten de rest op hun bord liggen, dat is een aantal keren gebeurd en de directrice vond dat ze vermorsten. Dus heeft ze van de een op de andere

dag zo besloten dat we een kleine kregen, we kwamen op een ochtend aan tafel en het waren van die kleine broodjes. Dat at ik niet, dat wilde ik niet eten. Ik weigerde.
Als die meisjes één broodje willen eten, dan gaan ze dat eten maar je gaat niet wat de meisjes vermorsen gebruiken om de jongens te duperen. Ik wil het niet, en dat heb ik tegen de jongens gezegd, jongens we moeten dit niet eten, want als we het gaan eten gaat die vrouw door met dit soort dingen. Ik keek rond en iedereen zei ik ga het niet doen. Sommigen aten het wel. Daar kwam het van want iedereen heeft het brood laten liggen en we zijn naar school gegaan. Toen we terug kwamen was die vrouw boos. En vroeg wie heeft dit veroorzaakt, jij? Kom hier wat heb je gedaan? Ik heb gezegd, dat willen we niet eten mevrouw. We moesten afwassen. Maar dat wilde ik niet want we hebben nog niet gegeten. Ze bleef zeggen dat we moesten afwassen, maar ik wilde niet afwassen omdat we nog niet gegeten hadden. Ze was echt boos op mij en de andere jongens, maar vooral op mij. Het liep allemaal uit op een staking. Van de 5 jongens zijn er 3 weggestuurd en weggegaan. Ik moest eerst ook wel maar de directeur heeft er voor gezorgd dat ik kon blijven. Één jongen is uiteindelijk nog terug gekomen. Ik mocht blijven tot dat ik mijn diploma voor onderwijzer had, daarna ben ik weggegaan.

Heeft u nog contact gehad met het internaat?
Ja, ik ben wel terug gegaan om af en toe op bezoek te gaan. Ik had daar vriendjes, of ik kende mensen uit mijn eigen dorp die daar nog waren. Soms in het weekend op vrijdag of zondag. Ik heb zoveel mogelijk geprobeerd die vrouw te ontwijken. Ik kende de tijdstippen waarop die vrouw weg was. Ik ging alleen als ze er niet was maar de man wel. Het was geen probleem, ik zat een hele poos met die man te praten en op het moment dat zij terugkwam ging ik weg. Dat wist die man ook wel. Nadat ik mijn eigen dingen ging doen en mijn vriendjes en kennissen waren ook weg, ben ik niet meer terug gegaan.

Als we kijken naar de dag van vandaag, Marronjongeren die vanuit hun dorp naar de stad komen? Wat is uw ervaring daarmee?
Nou ik kom wel regelmatig mensen tegen die kinderen hebben die van het binnenland naar Paramaribo zijn gekomen. Ik begrijp uit hun woorden dat het moeilijk voor hen is, dat het moeilijk is omdat ze niet genoeg geld hebben. Mensen hebben niet het geld om alle kosten te dekken, om dat allemaal te betalen en kleding enzovoort. Dus dat hebben ze nu wel wat moeilijker dan in mijn tijd. Daarnaast is er een ander verschil, in mijn tijd waren de tegenstellingen en de grenzen tussen de stedelingen en de Marrons waren veel scherper. Er werd echt op je neer gekeken. Nu is dat minder. Daardoor kunnen jongeren zich makkelijker inpassen in de stedelijke omgeving. Als je over straat liep werden er echt dingen tegen je geroepen, je werd uitgescholden voor dom en andere dingen. Dat was ongeveer 30 jaar terug. Nu is dat beter en veel minder. Ik denk dat dit voor jongeren wel makkelijker is geworden. Financieel economisch misschien wat lastiger, maar in sociaal opzicht, de plek vinden in de stedelijke omgeving zal denk ik wel wat makkelijker gaan.

Speelt u een rol in de opvang van Marronjongeren die naar Paramaribo komen?
Niet direct, mensen die mij kennen vragen mij wel eens om advies. Informatie over internaten, waar er open plekken zijn. Als ik het weet geef ik die informatie door maar ik heb niet een directe rol daarin.

Wat denkt u dat Marronjongeren nodig hebben om optimaal te functioneren in Paramaribo?
Ik wil het opsplitsen in het materiële en het mentaal/geestelijke/sociale functioneren.
Ik denk dat, als Marronjongeren vanuit het binnenland naar Paramaribo komen en willen overleven, ze in de eerste plaats een sterke wil nodig hebben. Daarnaast moet je weten wat je wil. Ik wil dit of dat en ik ga ervoor! Als je hier komt en je weet dat je tegenslagen gaat krijgen, en je denkt tegenslagen, ik ga dat allemaal overwinnen. Als je dat hebt is het een hele stap. Daarnaast is het belangrijk om een netwerk te hebben, al zijn het geen directe familieleden, dat gaat functioneren als een soort vangnet voor jou. Dat als het moeilijk wordt dat je ergens op terug kunt vallen. Al is het een vriend, iemand die komt uit je eigen dorp, bij wie je terecht kan voor informatie en adviezen. Dat is erg belangrijk. Daarnaast heb je uiteraard geld nodig. Maar er zullen weinig mensen zijn die jou geld gaan toestoppen. Ze hebben het vaak niet. Dus vanuit je netwerk kun je gaan werken aan geld. Zelf geld verdienen. Dat is het verschil tussen Surinaamse studenten en Nederlandse studente. Een Nederlandse student wil niet elke dag zijn of haar hand ophouden bij pa en ma. Als ze wat krijgen zullen ze het niet weigeren maar ze gaan niet bedelen bij hun ouders. Ze beginnen met een baantje zoeken. Surinaamse studenten doen een beroep op oom, tante, neef of nicht. Je bedelt de hele familie rond, om te kunnen eten of

te kunnen studeren. Als je naar Paramaribo komt dan kun je proberen via dat netwerk klusjes doen waardoor je geld kan verdienen.
Als je dat geld verdiend hebt, ga het dan niet direct uitgeven aan uitstapjes en allerlei leuke dingen. Natuurlijk moet je ook wel uitgeven aan leuke dingen, maar zet ook wat aan de kant. Veel studenten hebben daar problemen mee.
Om hun studie af te maken moeten ze volledig gaan werken en stoppen met hun studie. Na een paar jaren als ze weer wat adem hebben kunnen ze hun studie weer op te pakken. Om na zolang werken weer te gaan studeren is vaak heel lastig.

Hoe heeft u dat zelf ervaren?
Ik heb gewerkt en gestudeerd. Ik ben naar Nederland gegaan en heb altijd gewerkt naast mijn studie. Het was best zwaar om te combineren. Maar ik wist waar ik het voor deed. Als ik het geld eenmaal had, dan kocht ik een biertje en was trots op mezelf. Ik had er hard voor gewerkt en ik kon weer verder. Het was niet altijd makkelijk.

Wanneer bent u naar Nederland gegaan? En wat heeft u er toe gemotiveerd?
Ik was 26 toen ik naar Nederland ging. Ik heb in mijn jaren Suriname veel Nederlandse vrienden gehad. Ik heb veel met hen gepraat over maatschappij, maatschappelijke verschijnselen, politiek enz. Het verschil tussen Suriname en Nederland. Mijn belangstelling was toen gewekt, mede daardoor, voor de maatschappelijke verschijnselen. Ik zocht naar een manier om te studeren. Ik wilde kennis vergaren op dat gebied. Ik wilde door nieuwsgierigheid en interesse daar verder mee gaan. Mijn keuze was sociologie of culturele antropologie. Na veel redeneren heb ik sociologie laten vallen en is het culturele antropologie geworden. Dat kon ik hier in Suriname niet studeren, toen heb ik het besluit genomen om naar Nederland te gaan. Ik wilde in eerste instantie eigenlijk niet naar Nederland gaan omdat er zoveel Nederlanders waren die naar Suriname gingen. Het was ongeveer vlak na de onafhankelijkheid, 1976/1977. Ik wilde niet in dat rijtje thuis horen. Uiteindelijk is het toch Nederland geworden, omdat het makkelijker was. Het grote bezwaar voor mij was dat ik geen familie in Nederland had. Ik kon niet bij hen terecht. Behalve mijn eigen persoonlijke kijk op dat soort dingen, was mijn grootste bezwaar vooral het probleem van opvang. Waar kon ik worden opgevangen, ik wilde niemand tot last zijn. Één van mijn Nederlandse vrienden zei dat ik me niet druk moest maken omdat ik wel bij zijn familie terecht kon. Dat heeft hij voor mij geregeld. Zo is dat gegaan. De familie van die vriend hebben mij opgevangen. Dat was heel goed. In het begin waren het wel harde tijden omdat er een regeling bestond voor Surinamers die naar Nederland kwamen. Als je werk had dan kon je blijven, kreeg je een verblijfsvergunning en kon je zelfs een Nederlands paspoort krijgen. Als je niets zou vinden moest je terug keren. Dat was echt een stressvolle periode. Ik moest zorgen dat ik een baan zou vinden en ik was bezig met inschrijvingen op de universiteiten. Ik moest wachten tot ik een melding kreeg, vroeg me af of mijn inschrijving geregeld zou zijn. Ik moest zorgen dat voor de periode verlopen was ik ingeschreven was. Ik had zorgen over hoe het zou gaan als ik ingeschreven was maar ik geen werk zou hebben, hoe zou ik het allemaal bekostigen. Dat waren allemaal vragen. Uiteindelijk is alles goed gegaan. Precies op het goede moment. Een dag voordat mijn verblijfsvergunning verliep kreeg ik een baan. Drie dagen daarna kreeg ik een brief dat ik werd toegelaten voor de studie.

Waar denkt u dat de kracht van Marronjongeren ligt?
Ik denk dat de kracht ligt in het kunnen overleven onder moeilijke omstandigheden. Dat kunnen ze in het binnenland en dat maakt hen fysiek ook heel sterk. Mentaal ook. Mensen die heel veel rare, nare situaties moeten doorstaan worden op den duur hard. Soms te hard. Maar ik denk dat daar een stuk van hun kracht in zit. Dat ze zich in Paramaribo onder de moeilijke omstandigheden kunnen handhaven. Dat hebben ze in het binnenland geleerd.

Is dat soms te hard dan hun valkuil?
Ja, omdat ze dan vervolgens denken, niemand kan me wat. Doordat je dat soort ervaringen hebt meegemaakt is dat gewoon geworden. De laatste jaren zijn er steeds meer Marrons naar Paramaribo gekomen. Ze hebben allemaal de houding van; niemand kan me wat. Daarmee moeten ze wel oppassen want ze maken zich er niet geliefd mee. Als ze doen wat ze willen en zich van niemand wat aantrekken dan krijgen ze alleen maar weerstand van andere mensen.

Wat ziet u van de Marroncultuur terug op de universiteit?
Over het algemeen zijn de studenten minder zelfstandig vergeleken met Nederlandse studenten. Dit is ook zo bij Marronjongeren. Over het algemeen kiezen ze ook onderwerpen die direct te maken hebben met hun eigen Marronafkomst. Ik kan dat begrijpen, ze weten weinig van hun eigen cultuur. Wanneer ze gaan studeren worden ze geconfronteerd met een aantal verschijnselen en ze willen dat weten van de groep.
Dus dan pakken ze onderwerpen waar ze daarin verder kunnen gaan. Ik zie dat ze gedreven zijn, ze doen hard hun best de eindstreep te halen. De meesten slagen er wel in, maar het is nooit gemakkelijk omdat ze het mentale, financiële en sociale nog lang niet altijd in orde hebben. Ze gaan voor het studeren, of ze verwaarlozen het en focussen zicht slechts op één van die dingen. Ze focussen zich op het geld en het sociale netwerk laten ze voor wat het is. Dan zie je dat het moeilijk voor ze is zodra er een tegenslag komt. Over het algemeen doen ze het goed.

Wat is het percentage dat het haalt?
Op de universiteit zit dat ongeveer in de buurt van de 80%.

Heeft u in de 5 jaar dat u op de universiteit zit, daar ook verschuiving in gezien?
Landelijk zijn er veel vrouwen die zijn gaan studeren. Daardoor veel meer in de sociale sector. Het gros zit bij sociologie en onderwijskunde.

Wat denkt u dat de reden is van de tendens van de vrouwen?
Stukje bewustwording. De moeders van de huidige studenten, dat zijn de vrouwen die in de jaren ’70 met hun mannen van het binnenland naar Paramaribo kwamen en die hebben geleerd dat onderwijs belangrijk is voor kinderen, en zijn die kinderen gaan stimuleren. Ook het feit dat er in het binnenland veel boodschappers zijn geweest met de boodschap; Doe je eigen ding. Zelfredzaamheid en dat soort dingen. Dat hebben ze opgepakt en dat vertaalt zich in dat de meisjes ook naar school gaan.

Wat vindt u daarvan?
Goed

Hoe is dat voor u als docent, hoe ervaart u dat?
Ik vind het scheef voor de maatschappij, ik vind dat het niet erg gezond is dat er alleen maar vrouwen zijn. Voor de afspiegeling en de dynamiek in de maatschappij vind ik dat ook jongens mee moeten. Het is niet goed als het alleen maar mannen zijn maar het is ook niet goed als het alleen maar vrouwen zijn.

Wat is volgens u de voornaamste reden dat jongeren, die in het binnenland de test wel hebben gehaald, niet naar Paramaribo komen?
Elk schooljaar heeft een deel van de kinderen die in het binnenland blijven de toets gehaald. Het is gewoon het gebrek. De ouders wonen daar, niet in de stad. Als het kind de toets heeft gehaald en naar Paramaribo moet betekent dat, dat het hele gezin moeten verhuizen. Die mensen hebben geen huis en onderdak, ze hebben geen werk. Daarnaast is er geen middelbare school daar. Dus de mensen moeten wel hier naar toe komen maar hebben het geld niet, hebben de verblijfplaats niet. Daarom kiezen ze er voor om daar te blijven. Een enkeling ontsnapt, maar de rest blijft daar. Als je toevallig familie hebt in de stad kun je daar heen, maar als je dat niet hebt blijf je gevangen in de cirkel van naar school gaan, maar er is geen mogelijkheid om verder te leren. Je wil wel maar het kan niet, straks is je broertje aan de beurt en je zusje en dan is jouw beurt voorbij.

Wat zou er met de jongeren moeten gebeuren die niet uit de situatie weg kunnen?
Scholen, middelbare scholen moeten naar het binnenland gebracht worden. Ze komen naar de stad voor de scholen. Zet dan de middelbare scholen daar neer. Dat is de oplossing. De overheid is laks geweest. Onderwijs kan niet genoeg geld kosten. Het is duur, het is moeilijk om te regelen.
Een school bouwen in het binnenland hoeft niet meer te kosten dan een school in Paramaribo, het houtmateriaal komt uit het binnenland. Je moet het vervoeren, hier in de stad verzagen tot bouwmateriaal. De vervoerskosten hoef je niet te betalen, want het hout kan je terplekke verzagen. Zand voor stenen en grind hebben de mensen in de rivieren. Het enige wat ze niet hebben is cement, zeeplaten en spijkers dat moet je naar ze toebrengen. Maar voor de rest kun je het daar doen.

Als je kijkt naar docenten:
Mensen voelen zich niet veilig in het binnenland, insecten, misschien overvallen of zelfs verkrachtingen. De woningen zijn slecht. Daarnaast speelt er een sociaal probleem van leerkrachten. Zowel mannen als vrouwen die er heen gaan kunnen soms niet met hun handen afblijven van de plaatselijke vrouwen en mannen. Leerkrachten die er heen gaan en de vrouwen daar lastig vallen door de mannen van hun af te pikken. De vrouwen slaan je in elkaar, zijn ze dan slecht? Nee, dat zijn ze niet, jij moet met je handen van hen afblijven. Omgekeerd, de mannen daar, als jij daar komt als leerkracht heb je geen rust. Ze moeten van je afblijven. Je bent daar om les te geven. Als je daar een man leuk vindt dan zeg je het. Die factoren werken op elkaar in zodat het onderwijs daar problematisch blijft.

Wat zou de eerste stap zijn naar onderwijs in de binnenlanden?
Begin alvast de gebouwen neer te zetten, begin alvast de veiligheidssituatie aan te pakken. Laat die mensen in die gebieden begrijpen dat je daar bent om les te geven. Dat de mannen en vrouwen inderdaad behoeften hebben aan genegenheid maar dat de leerkracht aangeeft wanneer die dat nodig heeft en dat ze dat niet op een presenteerblaadje moeten geven. Want daardoor komen ze aan de individuele vrijheid. Voor hen ligt het anders. Leer ze ook dat er mensen zijn met andere waarden en normen.
Daarnaast is het ook van belang dat er op de onderwijzers opleiding wordt gewerkt aan het beeld van het binnenland. Dat het geen verschrikkelijke plaats is, dat als je er heen gaat je alleen maar problemen krijgt. Laten ze daar veel meer stages gaan lopen. Laat ze zien hoe het daar is om te leven. Desnoods geef ze een stimuleringspremie. Als je in Nederland ontwikkelingswerk gaat doen krijg je daar een premie voor, er zijn regels daar voor. Stel er een bepaalde vergoeding tegenover. Het is goed als ze een tijdje in het binnenland gaan werken. Deze tendens is zich nu al aan het ontwikkelen. De overheid stimuleert het niet maar sommige mensen hebben het al ontdekt dat het zo gek nog niet is. Ze gaan voor 3 jaar naar het binnenland, gaan daar werken. Ze sparen het geld en kopen een huis als ze terug komen. Het is nu al gaande, en dat is goed.

Wat is volgens u het grootste verschil tussen wonen in het binnenland en wonen in Paramaribo? Cultureel en sociaal gezien
Als je in het binnenland woont heb je te maken met je directe verwanten. Alles draait om je verwanten. Over alles wat je daar doet leg je eigenlijk verantwoording af naar je directe familie. Je bent solidair naar hen.
In de stad heb je te maken met betrekkelijke vreemdelingen, vrienden, buren en collega's op het werk. Dat is anders. In het dorp wist je precies wat je kon zeggen. Je moet nu de mensen leren begrijpen.
Bijvoorbeeld, als je in de stad bent en er is een feest en het eten staat op tafel. Als iemand zegt je mag opscheppen, dan kan je denken dat je zoveel mag opscheppen als je wil, maar als je in de rij staat en je kijkt naar de mensen voor je dan zul je zien dat de mensen bescheiden eerst proeven en kijken en daarna weer beetje opscheppen. In het binnenland ben je dat niet gewend. Je krijgt een flink bord vol met van alles er op en je gaat eten. Dat soort dingen zijn anders hier in de stad.
Vele gewoontes vallen nu wel mee, omdat je steeds meer producten uit het binnenland ook in de stad hebt. Maar je kunt niet altijd de producten krijgen die je in het binnenland had. Dat betekent bijvoorbeeld dat je langzamerhand je menu gaat aanpassen. Zo kan je hebben dat je een bepaald gerecht hebt waarin je een bepaalde grondstof zou stoppen, maar hier in de stad heb je die grondstof niet, dan ga je op zoek naar iets wat er op lijkt en dan stop je dat erin. Het is iets anders, het lijkt erop, maar het is niet hetzelfde als dat je gewend was. Dat zijn dingen die ik merk bij mensen als ze praten over het leven in het binnenland en het leven hier. Ze hebben het vaak over de dingen die ze niet kunnen krijgen. Ze hebben het ook over het wonen, in het dorp woon je dicht bij elkaar maar als je in de stad komt dan woon je ver bij elkaar vandaag. De een woont in Noord en de ander in Zuid. Dan kan het misschien wel weken duren voordat ze contact met elkaar hebben. Je kunt wel bellen, maar in dat opzicht is dat wel heel wat anders. Rituelen liggen hier anders, ze veranderen. Trouwen, meisjes verklaren tot volwassen vrouwen. Het gaat er anders aan toe. Je viert dat in het dorp met je eigen familie, maar hier in de stad komen er ook andere mensen bij zoals de buren en vrienden. Dat soort dingen. De grens begint ook steeds meer te vervagen.
Je ziet ook tegenwoordig vrouwen in de stad met Panjies rondlopen. Vroeger was dat wel een beetje een taboe. Je werd er echt op aangekeken als je dat als vrouw deed.

Hoe komt dat volgens u dat dat niet meer zo is?
Vanwege het toerisme. Toeristen zijn die Panjies gaan ontdekken. Die hebben ze ook laten zien. Maar ook een stukje bewustwording bij de Marron, ook zijn er organisaties die steeds meer de vrouwen stimuleren om ook hun eigen ding te doen. Vrouwen worden steeds meer bewust en vinden; mijn Panji is mijn Panji, daar is niets mis mee. Ik kan het ook gebruiken als een soort wikkelrok. Men verschijnt er steeds meer mee in het openbaar.

Equalance:

Waarom heeft u Equalance opgericht?
Enerzijds is dat ideologisch, anderzijds het met professionaliteit te maken

Ideologische motivatie:
Ik vecht graag tegen onrecht. Ik heb in verschillende organisatorische settings gewerkt, en de mensen zeggen ook; we strijden tegen onrecht en voor sociale rechtvaardigheid maar ik geloof het niet. Ik denk dat ze juist bezig zijn onrecht te creëren. Dat ze zich vaak niet bewust zijn van de onderliggende factoren die tot sociale ongelijkheid leidt. Men werkt veel meer aan de oppervlakte. Dan kan ik twee dingen doen. Ik kan harder gaan vechten en ik weet dat ik dan de ondergeschikte wordt. Ik kan ook zeggen, dat is jouw ding, dat kan. Ik ga mijn ding doen. Mijn ding is mensen er op wijzen dat wanneer ze dingen doen, ze zich niet alleen met zichzelf bezig moeten houden. Dat ze niet alleen aan hun eigen portemonnee moeten denken maar ook aan de portemonnee van andere mensen. Dat wanneer je zegt dat je werkt met vrouwen, dan moet je met vrouwen werken en niet voor vrouwen werken. Zo ook met jongeren. Dat je niet een mooie nota schrijft we hebben met jongeren gewerkt, terwijl je weet dat je voor de jongeren hebt gewerkt. Dat je hen ook voor de gek houdt, en je houdt jezelf voor de gek. Dus mijn ding is, proberen zoveel mogelijk de kernoorzaken, van onrecht en armoede aan te pakken, en niet een soort vernisachtig ding eroverheen. Doorgaan naar de bodem van het probleem.

Professionele motivatie:
Heel veel mensen zeggen dat ze met gemeenschapswerk en ontwikkeling bezig zijn en ze doen dat op participatieve manier, dus met veel inbreng van de mensen. Als je kijkt wat ze daadwerkelijk doen dan is daar ideologisch iets mee. Bijvoorbeeld, je gaat naar een dorp toe om consultaties te houden omdat je een ontwikkelingsplan voor een project wil schrijven. Je houdt een vergadering met de dorpsleiding, die bestaat uit de kapitein, de basya en nog wat oudere mensen en je schrijft dat je een consultatie hebt gehouden met het dorp en je presenteert de bevindingen van het dorp alsof het harde feiten en gegevens zijn. Dat de mensen het hebben gezegd. Ik ben te wetenschappelijk geschoold om die manier te functioneren. Ik wil in ieder geval een representatief beeld van de situatie scheppen en er verzekerd van zijn dat ik er het beste uitgehaald heb. Dan ga ik op zoek naar de beste manier ook al kost het mij meer dagen. Op mijn werk, als ik het veld in ga, dan kan ik je zeggen wanneer ik weg ga, maar als je vraagt wanneer ik terug ben dan kan ik je dat niet zeggen. Terugkeer hangt altijd af van wat zich daar afspeelt. Ik ga met een doel, en als blijkt dat ik het in twee dagen niet af kan krijgen, dan kom ik niet terug. Ik ga door met mijn onderzoek totdat ik van de mensen heb gekregen wat ik wilde weten. Want anders kom ik met een ontevreden gevoel terug naar huis. Ideologisch ga ik echt proberen mensen inspraak te geven en te laten beslissen. Ik besef dat dit de ideale manier is, dat haal je niet altijd, maar ik ga er voor. Ik weet dat dit de goeie manier is, er is geen keuze.

Ik kan dit niet in andere organisaties doen waarin mensen een andere manier van werken hebben. Ik ga liever mijn energie stoppen in direct met de mensen bezig zijn, dan in gevecht gaan met een directeur van een organisatie die vind dat ik dingen moet doen conform de regels die zij hebben en dan krijg ik in een evaluatie te horen dat ik het niet goed gedaan heb.

Vandaar dat Equalance is opgericht. We willen niet in het bekende stramien passen.

Welke rol speelt Equalance in de maatschappij. Zowel in Paramaribo als in het binnenland?
Daar heb ik geen idee van. Omdat dat te maken heeft met de beoordeling van wat je doet en wat voor effecten dat heeft in de samenleving. Ik vind dat moeilijk.
In dat opzicht ben ik ook te bescheiden om daar zelf uitspraken over te doen.

Wat probeert u te bereiken?
Wat ik in de maatschappij probeer te bereiken is in ieder geval, dat er voor de mensen die het in deze maatschappij moeilijk hebben, voldoende ruimte voor hen is om ook een menswaardig bestaan te kunnen leiden. Binnen een eigen vermogen. We zijn niet allemaal geboren om doktoren of weet ik veel wat te worden, laat de mensen dat dan ook kunnen worden, laat ze doen wat hen toekomt. Geef hen wat ze toekomt.

Bijlage 10 Interview met Bert Eersteling

We zijn benieuwd naar uw ervaring in het werken in het binnenland?
Ik kan er uren, dagen, maanden en jaren erover praten. Niet alleen werken, hoe heb ik het ervaren als kind. Mijn kleuter- en lagere schoolperiode heb ik daar doorgebracht. Daarna kwam ik naar Paramaribo terecht, in een internaat, toen ben ik onderwijzer geworden. In dat traject ben ik hier beland in september 1983. We hebben een hele schommeling gehad van het onderwijs, voor 1986 was het hoog. Na 1986 ging het naar beneden, er was geen kleuterklas, geen enkele school in het binnenland draaide. In 1989 was ons grootste probleem de leerkrachten. De leerkrachten vinden, zo'n 35 leerkrachten om het op te starten. Ik praat nog niet over de kwalitatieve bezetting. Dat hebben we opgetrokken met verkorte opleidingen. Die cursus hebben we gegeven van 9 tot 11 maanden. Het was echt een noodoplossing om het proces op te starten; 3 - 5 jaren en toen begon de kweekschool. Nu zien we een stijgende trend, elk jaar weer een stijgende trend. De Bosland Aktes die er waren; 5-8 jaren geleden, als het er 100 waren zijn het er nu 40 á 60. Daar tegenover had je maar 50 kweekschoolopgeleiden. Nu heb je 180. Ik geloof dat de meeste van de 83/86 scholen meer dan de helft geen kleuterafdeling hadden, die nu op 2 á 4 na een kleuterafdeling hebben. We hebben ook gezien in de resultaten dat kinderen die niet "gekleuterd" hebben minder succes hebben geboekt bij de eindtoets. De kinderen die het zesjarige proces hebben meegemaakt, van kleuter tot zesde klas hebben een beter resultaat geboekt in de zesde klas. Er zijn meerdere kinderen geboren. In elk geval een prettige, goede ontwikkeling. Soms hebben we een domper, leerkrachten die weg gaan en allerlei problemen hebben. We hadden ook andere problemen; twee vrouwelijke leerkrachten werden verliefd op een mannelijke leerkracht. De meeste scholen hebben alleen maar vrouwen, soms heb je één man tussen dertien/ veertien vrouwen. Dat komt terug, ik zeg het als een grap maar het is een serieus probleem. Het legt een druk op het onderwijs. De vrouwen kregen ruzie, wat weer invloed heeft op het onderwijs. Het is een nare ervaring.

U heeft net kort aangegeven dat u zelf in een internaat heeft gezeten?
Ja, zes jaar! Monses internaat, het bestaat niet meer. Het Rebecca Scheltz internaat is de meisjes afdeling van het Monses internaat.

Wat is uw ervaring met internaten, ook uw eigen ervaring van het verblijf in het Monses internaat?
Solidariteit, elkaar ondersteunen. Als je sterk bent trek je de andere kinderen op. Voor elkaar en samen dingen doen. Zeer bevorderend voor je persoonlijke vorming. Voor mij een hele rijke ervaring. Als je daar binnenkomt, er waren jongens die niet eens durfde te praten. Ik kwam uit een gemeenschap waar je Nederlands hoorde, ik kon het toch wel. Er waren jongens die dit niet hadden, deze trok je gewoon over de drempel heen. Je bent broeders onderling en je probeert elkaar op te trekken. Dat heeft te maken dat bijna alle 51 jongens die daar waren iets zijn geworden in de maatschappij.

En uw ervaring op dit moment met jongeren die in internaten verblijven?
Helaas niet zoveel. Bijna 35 jaar ben ik uit het internaatsleven. Gisteren ging ik naar een internaat, omdat we ook een internaat gaan bouwen in Atjoni en Stoelmanseiland voor het Mulo onderwijs, we zijn opzoek gegaan naar modellen van internaten. Toen kwam gelijk bij mij op dat waar ik gewoond heb prachtig zou zijn. Het Rebecca internaat kwam naar boven. Het Rebecca Scheltz internaat is een kopie van het Monses internaat. Daarom zijn we naar het Rebecca Scheltz internaat geweest, toen ik de trap opging kwamen alle beelden van het internaatsleven naar boven. Het kattenkwaad uithalen, de keuken in gaan om brood te stelen. Als je in het toilet was werd er water op je gegooid en je wist nooit wie het had gedaan. Ik heb werkelijk geen idee hoe de jongeren het daar doen. Een vriend van mij, hij heeft samen met mij in het Monses internaat gewoond. Hij is nu de directeur van het Christoforus internaat, met hem heb ik contact. In mijn periode woonde hij ook daar en is directeur geworden. Het is niet dat ik vraag; "hoe doen de jongeren het, hebben ze het net als in onze tijd ook over politiek op de gang?" Nee, ik heb andere belangstellingen.

Hoeveel jongeren komen er daadwerkelijk vanuit het binnenland naar Paramaribo om hier verder te studeren?
Ik ga jullie cijfers geven. We tellen niet hoeveel jongeren er komen. Elk jaar tellen we hoeveel jongeren er mee doen aan het examen en hoeveel het halen. Het is jammer dat niemand echt weet hoeveel jongeren er komen. Niemand gaat na hoeveel van de jongeren die het halen naar Paramaribo komen. In 2006 waren er in

Sipalawini en Boven - Suriname alleen al 116 die MULO/LBGO haalde. Hoeveel van deze jongeren daadwerkelijk door zijn gegaan en naar Paramaribo zijn gekomen we weten het niet.
Als iemand je heeft gezegd dat hij het weet, kan dat niet. Vanuit het ministerie, niemand weet het. Ik vind werkelijk dat wij daar iets mee moeten gaan doen. Vooral de dames die onderwijskunde studeren.

Zouden wij er op een andere manier achter kunnen komen hoeveel jongeren er naar Paramaribo komen voor het voortzetten van hun studie?
Ik denk dat je een hele conservatieve methode zal moeten nemen. Langsgaan in alle dorpen, dat vergt tijd. Het kan wel maar het zal moeilijk zijn. We hebben ook drop-outs, dan kan je aangeven dat ze gekomen zijn. Er zijn diverse redenen dat ze daar blijven; financiën, ze willen niet, geen opvang in Paramaribo. Ik kan nog procentueel het aantal niet aangeven.

Kunt u wel aangeven hoeveel jongeren gestopt zijn dit jaar?
Nee, dat is zo jammer wij volgen het proces niet. Een bureau, iemand moet het volgen. Er zijn er twee gekomen voor de MULO, we hebben er een tot de derde klas gevolgd daarna niet meer. Het gaat om één kind, dat kunnen we natrekken. Het hele aantal van Beneden Marowijne, Moengo, Albina; het is zo dat 80 tot 90% gaat wel door op de Muloschool. Van Brokopondo bij Brownsweg kan je er vanuit gaan dat 80% doorgaat. Bij Stoelmanseiland en Boven - Suriname weten we echt niet hoeveel kinderen er komen.
Wat we wel weten is dat het vol is met mensen vanuit het binnenland bij families in Paramaribo. Het is vol! In de jaren ‘80 heb ik meegemaakt dat ik op een gegeven moment 27 mensen moest opvangen, dan heb je allerlei sociale problemen die ontstaan. Nogmaals, er moet wel een moment komen dat we het kind in de gaten moeten gaan houden. Als er een onderzoek gaat komen dan weet je dat er geen plaats meer is in de herberg.

Heeft u een idee waarom kinderen/jongeren vaker niet naar Paramaribo komen voor het voortzetten van hun studie?
De meeste redenen hebben te maken met opvang. Al hoewel ik kan met zekerheid zeggen dat elke familie in Paramaribo één kind vanuit het binnenland opvangt. Het is vol in huizen in Paramaribo. Als je twee kinderen opvangt van de familie van vaderskant, dan zou die vrouw willen dat je ook twee kinderen opvangt uit haar familie. Als een Surinaamse vrouw zou trouwen met een blanke man (een stedeling heeft de gewoonte een gezin te vormen met twee mensen) dan kunnen er problemen ontstaan. Van haar moederskant gaat zeggen; dat zusje, dat nichtje moet komen, dan krijg je problemen. Soms houden die relaties niet lang stand. De meeste redenen zijn meer economisch en de opvang. Zonder onderzoek kunnen we dat hardstellen.

Wij hebben vernomen dat er meer meisjes vanuit het binnenland naar Paramaribo komen?
Dat is een tendens in de wereld! Het is werkelijk een tendens, de jongens droppen out. Je hoeft niet ver te gaan, ga naar mijn dorp (ik praat over een dorp waar het onderwijs al langer dan 156 jaar is). Iedereen, zelfs de oudste persoon in het dorp kan lezen en kan Nederlands praten. Meisjes op school, jongens van 13/14 jaar zitten thuis dat is werkelijk een tendens. Je ziet het duidelijk hier. Hoe hoger je met je opleiding komt, hier in Paramaribo maar ook in het binnenland hoe meer meisjes je ziet. Als je op een Mulo school komt in Brokopondo zitten er 14 meisjes in een klas en heb je maar 3-4 jongens, ik noem maar een voorbeeld.

Wat is volgens u de reden dat de meisjes wel hoger komen?
We hebben sociologisch dat antwoord nog niet kunnen vinden. Iedereen vermoed dat het te maken heeft met de economische problemen. Er bestaat geen armoede voor mij in Suriname. Mensen willen snel rijk worden, kijk naar Opa Doelie. Vraag maar aan die jongens (creoolse gemeenschap) wat hebben ze uitgespookt hebben om daar te belanden. Gouddelven of stelen, dat soort dingen. Dan ga je horen waarom ze daar zijn beland, soms gaan die jongens dingen verkopen terwijl ze op school moeten zijn. Ik denk dat het meer ligt aan snel rijk willen worden. Dat is iets anders, als je economische problemen wil oplossen op lange termijn dan ga je studeren, dan ga je werken. Dan heb je geld, maar hoe lang kun je graven om aan het diepste goud te komen, 30 meter. Je wordt er ziek van, dan ga je niet meer werken en dan ga je stelen.

Welk gebied wordt beschouwd als het binnenland?
We hebben dit in 1983 dit geformuleerd, we kijken niet alleen naar de geografische ligging, want als je het zo bekijkt is Santigron geen binnenland. Als je kijkt naar de demografische vorm, de samenstelling, de bestuursvorm, samenleving, dan zien we ook dat we alleen Nederlands spreken als we in de klas zijn. Als we daar buiten kijken spreekt men een andere taal en die vormt een barrière, al deze zichtbare zaken die je kan zien; als het dorp bestaat uit een stam, mensen leven in stamverband, de taalbarrière, de leefomstandigheden. Delen van het district Para vallen onder het binnenland. Zanderij niet, die kinderen hebben stromend water thuis, ze leven niet in een traditionele dorpssituatie. Moengo is verstedelijkt, velen kinderen hebben de normale dingen die we in Paramaribo hebben; stromend water binnen. Je moet kijken naar als ze buiten zijn, daar spreken ze een ander taal dan Nederlands. Ze leven in stamverband. Dat wil nog niet zeggen als je in een dorp woont dat je in het binnenland woont, op het moment dat de traditionele gezagsstructuur wordt erkend en het feit dat heel veel van die kinderen met de boot naar school komen, dan zie je dat het binnenlandse scholen zijn. Moengo en Albina zijn verstedelijkte gebieden in het binnenland.

En bijvoorbeeld Nickerie?
Nickerie is helemaal stad. Brokopondo is ook verstedelijkt, het is een grote stad midden in het oerwoud. De scholen daar zien we wel als binnenlandse scholen, kijkend naar de taal die ze daar spreken.

Bijlage 11 Beleid van de overheid met betrekking tot internaten.

Gesprek met J. Wills

Op dit moment is er vanuit het ministerie van Sociale zaken en Volkshuisvesting geen beleid voor internaten. Er is echter wel een wetsvoorstel in aanmaak. Het voorstel is al geschreven maar moet alleen nog goedgekeurd worden.

Het enige wat het ministerie nu voor internaten kan betekenen is het geven van subsidies. Een internaat kan subsidie aanvragen voor verschillende doeleinden. Van de internaten die wij in ons onderzoek betrokken hebben maakt er geen enkele gebruik van subsidies. De reden hiervoor zou kunnen zijn dat de mensen worden afgeschrokken door de regels om de subsidieaanvraag heen. Daarnaast moeten de internaten inzage geven in hun administratie. Dit ter controle op de subsidie. Veel internaten willen dit niet en laten het er dan maar bij. De subsidies die internaten kunnen aanvragen zijn verdeeld over; voeding, personeel of financiën.

Vanaf ongeveer 1993 is het beleid voor internaten al een punt van discussie. Omdat er geen beleid is, kan de overheid er ook geen controle voeren over de internaten. Er is gesignaleerd dat het leven in de internaten niet optimaal is, sterker nog het is zelfs slecht.

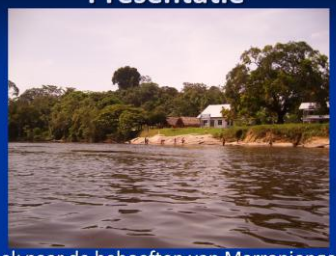
Vanaf 2006 is het ministerie concreet bezig met het schrijven van een wet- en regelgeving voor internaten. Ze hopen dat eind 2009 de wet aangenomen wordt en het ministerie concreet bezig kan gaan met controle op de internaten.

In de aankomende wetgeving wordt vooral vermeld welke rechten het kind heeft, hoe de omgeving en het internaat er uit moeten zien, hoe er omgegaan moet worden met hygiëne en maaltijden, enz. Daarnaast komt er een wet dat je een vergunning aan moet vragen voordat je een internaat of opvanghuis kan starten. Nu is het zo dat je in Suriname een kinderhuis/internaat/opvang kunt beginnen als je dat wil. Je hoeft alleen maar je doelgroep aan te geven en dan heb je een internaat/kinderhuis/opvang. Door deze wet komt er regulering in de internaten. Het ministerie van Sociale zaken en volkshuisvesting gaat hier controle op uitvoeren.

Om het voor de leiding van de internaten zo makkelijk mogelijk te maken en ze zo goed mogelijk kennis te laten maken met de regels en wetten, heeft het ministerie workshops georganiseerd. In die workshops wordt uitgelegd wat de precieze regels en wetten zijn en hoe daar mee omgegaan moet worden.
Verder wordt er een onderzoek gedaan om te kijken of de tehuizen klaar zijn voor de nieuwe wetgeving, en als dat niet het geval is, wat het ministerie dan nog moet doen.

Bijlage 12 Powerpoint presentatie Equalance

Presentatie

Onderzoek naar de behoeften van Marronjongeren die vanuit het binnenland komen en in internaten in Paramaribo wonen.

Inleiding

- **Aanleiding**
  - Studie Maatschappelijkwerk en Dienstverlening
  - Buitenland afstuderen
  - ZZg
  - Definitief onderzoek
- **Voorbereiding**
  - Plan van aanpak
  - Ballotageverslag en gesprek
  - Verdiepen in de cultuur
- **Verwachtingen**
  - Roos
  - Saskia

Opzet onderzoek

- **Plan van aanpak**
  - Hoofdvraag
  - Deelvragen
- **Internaten**

Maria internaat

- Achtergrond
- Doel
- Doelgroep

Christoforus internaat

- Achtergrond
- Doel
- Doelgroep

Rebecca Scheltz internaat

- Achtergrond
- Doel
- Doelgroep

Siswa Tama internaat

- Achtergrond
- Doel
- Doelgroep

Zaailand internaat

- Achtergrond
- Doel
- Doelgroep

vervolg opzet onderzoek

- Methoden
  - Enquêtes
  - Interviews
  - Interviews met professionals

Uitvoering onderzoek

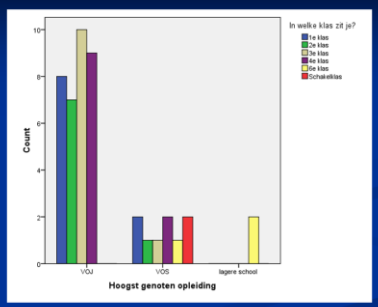
- Bezoek aan de internaten
- Verloop van de enquêtes
- Verloop van de interviews
- Interviews met professionals
- Onderzoek in het binnenland

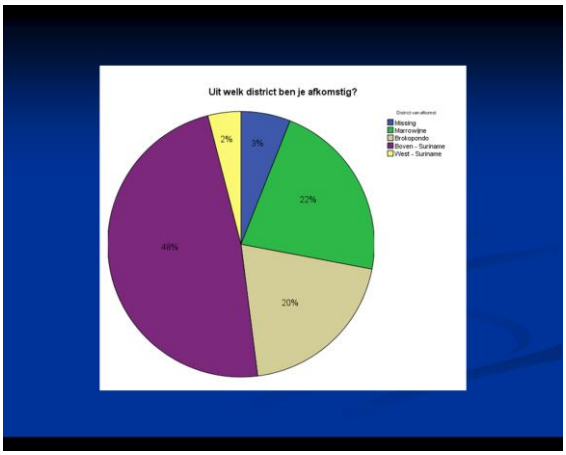
Wat cijfers

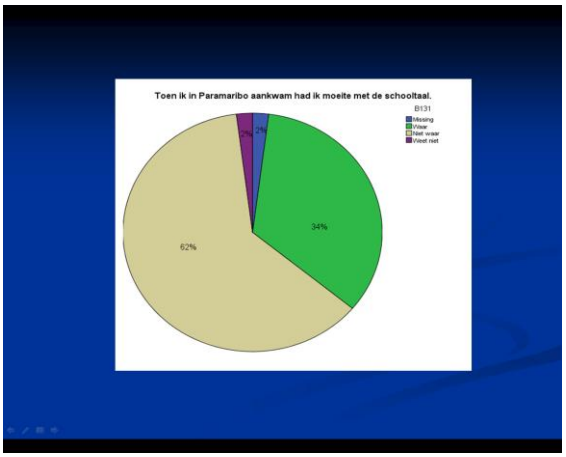
Geslacht * Leeftijd van de jongere Crosstabulation

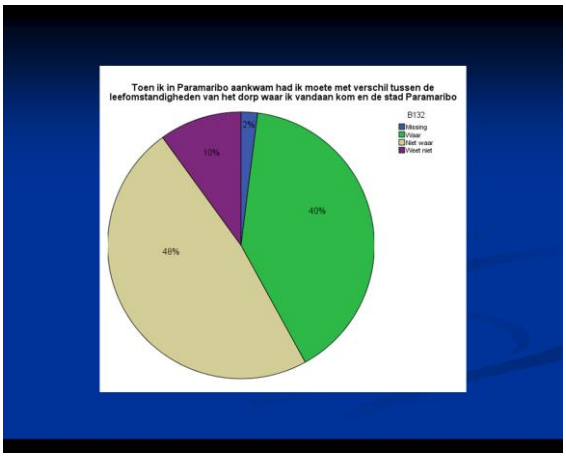
Count

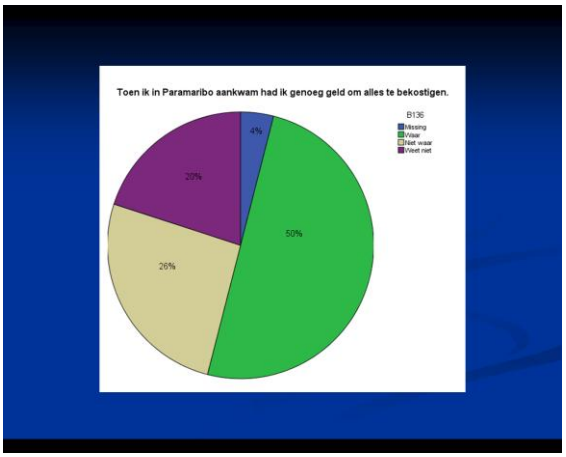
		Leeftijd van de jongere			
		12 - 14 jaar	15 - 17 jaar	18 - 20 jaar	Total
Geslacht	Man	1	5	8	14
	Vrouw	7	14	13	34
	Total	8	19	21	48

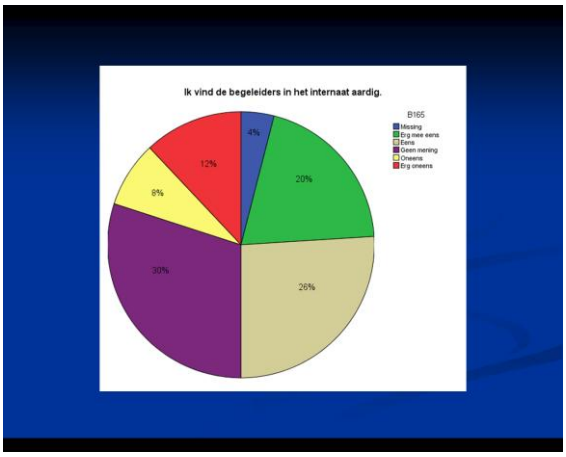

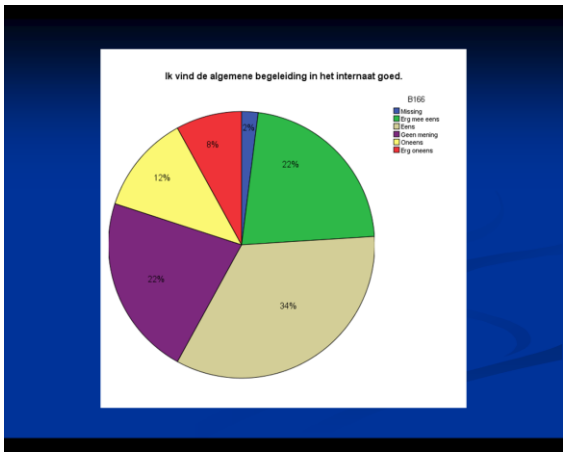

Uit welk district ben je afkomstig?
3%
22%
20%
48%
2%
Missing
Marowijne
Brokopondo
Boven - Suriname
West - Suriname

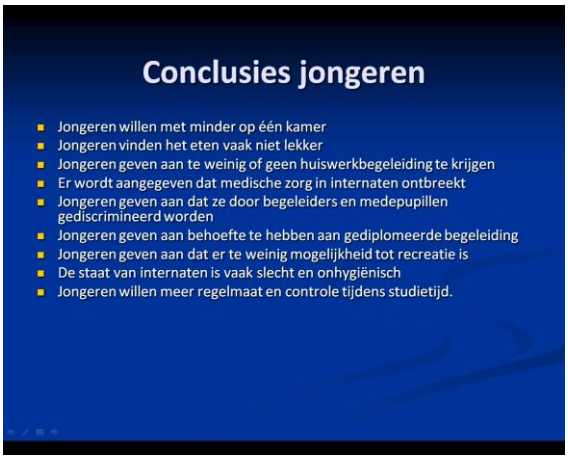

Toen ik in Paramaribo aankwam had ik moeite met de schooltaal.
B131
2%
34%
62%
Missing
Waar
Niet waar
Weet niet

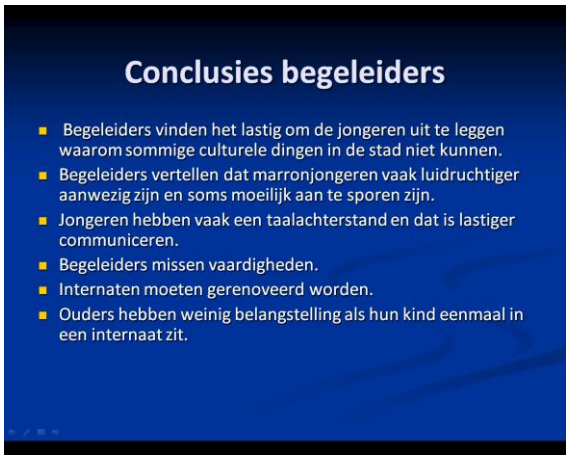

Toen ik in Paramaribo aankwam had ik moete met verschil tussen de leefomstandigheden van het dorp waar ik vandaan kom en de stad Paramaribo
B132
2%
40%
48%
10%
Missing
Waar
Niet waar
Weet niet

Toen ik in Paramaribo aankwam had ik genoeg geld om alles te bekostigen.
B136
4%
50%
26%
20%
Missing
Waar
Niet waar
Weet niet

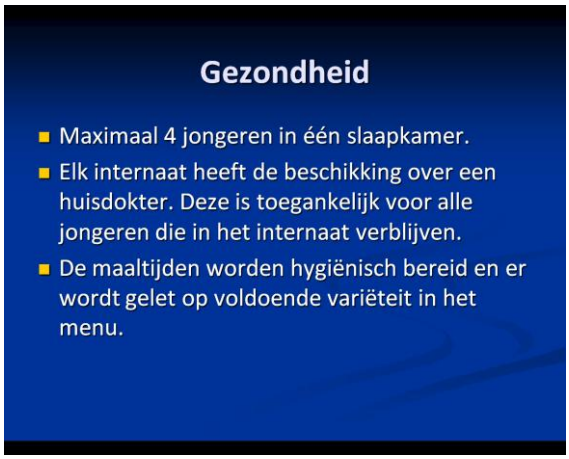

Ik vind de begeleiders in het internaat aardig.
B165
4%
20%
26%
30%
8%
12%
Missing
Erg mee eens
Eens
Geen mening
Oneens
Erg oneens

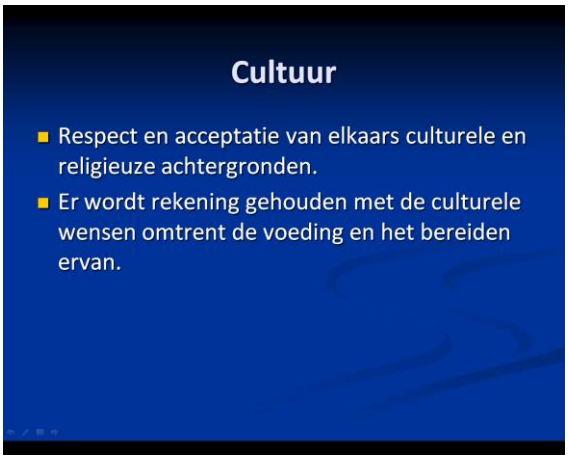

Ik vind de algemene begeleiding in het internaat goed.
B166
2%
22%
34%
22%
12%
8%
Missing
Erg mee eens
Eens
Geen mening
Oneens
Erg oneens

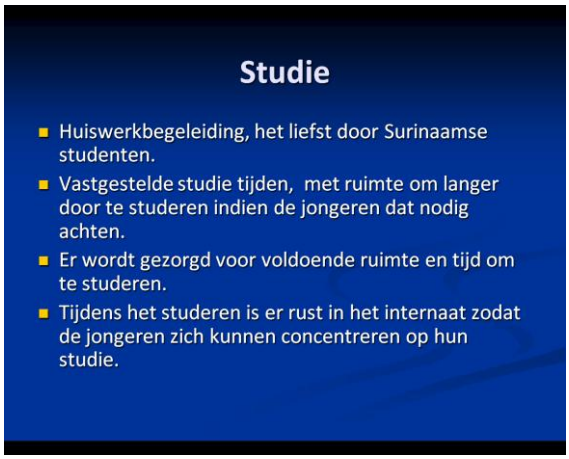

Conclusies jongeren
Jongeren willen met minder op één kamer
Jongeren vinden het eten vaak niet lekker
Jongeren geven aan te weinig of geen huiswerkbegeleiding te krijgen
Er wordt aangegeven dat medische zorg in internaten ontbreekt
Jongeren geven aan dat ze door begeleiders en medepupillen gediscrimineerd worden
Jongeren geven aan behoefte te hebben aan gediplomeerde begeleiding
Jongeren geven aan dat er te weinig mogelijkheid tot recreatie is
De staat van internaten is vaak slecht en onhygiënisch
Jongeren willen meer regelmaat en controle tijdens studietijd.

Conclusies begeleiders
Begeleiders vinden het lastig om de jongeren uit te leggen waarom sommige culturele dingen in de stad niet kunnen.
Begeleiders vertellen dat marronjongeren vaak luidruchtiger aanwezig zijn en soms moeilijk aan te sporen zijn.
Jongeren hebben vaak een taalachterstand en dat is lastiger communiceren.
Begeleiders missen vaardigheden.
Internaten moeten gerenoveerd worden.
Ouders hebben weinig belangstelling als hun kind eenmaal in een internaat zit.

Aanbevelingen voor internaten
Gezondheid
Cultuur
Studie
Begeleiding
Internaat

Gezondheid
Maximaal 4 jongeren in één slaapkamer.
Elk internaat heeft de beschikking over een huisdokter. Deze is toegankelijk voor alle jongeren die in het internaat verblijven.
De maaltijden worden hygiënisch bereid en er wordt gelet op voldoende variëteit in het menu.

Cultuur
Respect en acceptatie van elkaars culturele en religieuze achtergronden.
Er wordt rekening gehouden met de culturele wensen omtrent de voeding en het bereiden ervan.

Studie
Huiswerkbegeleiding, het liefst door Surinaamse studenten.
Vastgestelde studie tijden, met ruimte om langer door te studeren indien de jongeren dat nodig achten.
Er wordt gezorgd voor voldoende ruimte en tijd om te studeren.
Tijdens het studeren is er rust in het internaat zodat de jongeren zich kunnen concentreren op hun studie.

Begeleiding

- Het internaat neemt hun verantwoording m.b.t. het controleren van het huiswerk en de schoolprestaties van de jongeren.
- De begeleiding zorgt voor een veilige en ontspannen sfeer tussen de jongeren.
- De begeleiding grijpt in bij conflicten tussen de jongeren.
- De begeleiding kijkt naar de behoeften van de jongeren en neemt deze aan als uitgangspunt om vanuit te werken.

Internaten

- Het internaat zorgt voor een veilig en hygiënisch onderkomen voor de jongeren.
- Het internaat biedt de jongeren voldoende uitdaging aan activiteiten en sport & spel.
- Het internaat houdt dossiers bij van de jongeren en neemt regelmatig het initiatief tot contactlegging met de ouders/verzorgers van de jongeren.
- Het internaat geeft de jongeren indien van nood (ziekte, financiële zorgen) de gelegenheid telefonisch contact op te nemen met de ouders/verzorgers.
- Het internaat zorgt ervoor dat de jongeren niet gediscrimineerd worden door mede pupillen en/of leid(st)er van het internaat.

Aanbevelingen voor ZZg

- Vaardigheidstrainingen voor begeleiders
- Lezingen in internaten over het leven in Paramaribo
- Mogelijkheid tot maatschappelijkwerk voor jongeren
- Renovatie van internaten
- Muloscholen in het binnenland

Onze beleving

- Cultuurshock
- Verschil Nederland – Suriname
- Verschil in werken
- Verschil in studeren

Vragenronde

Als er nog vragen zijn is daar nu ruimte voor.

Einde

Bijlage 13 Krantenartikel

Uit: Dagblad Suriname

Nationaal >

Paramaribo heeft meeste lagere scholen

Geplaatst: 18/03/2008

Paramaribo - Paramaribo is het district met het grootste aantal GLO-scholen. Daarna volgen Wanica en Sipaliwini. Bijna de helft (49%) van de GLO-scholen is openbaar, terwijl 19% van het RKBO is en 18% valt onder het bestuur van de EBGS. Het overige 14 % van de scholen valt onder verschillende gemeenten en particuliere besturen.

In 8 districten zijn er in totaal 58 mulo-scholen en 39 LBGO-scholen. Paramaribo heeft de meeste VOJ-scholen en daarmee ook meer dan de helft (57%) van het totaal aantal VOJ-leerlingen. Van de leerlingen in het VOJ is 59 % van het vrouwelijke geslacht en 41% van het mannelijke. Bij het GLO is 52% van de leerlingen van het mannelijk geslacht en 48% van het vrouwelijke geslacht.

In totaal zijn er 4.484 leerkrachten werkzaam. Hiervan zijn er 366 mannen en 4.118 vrouwen. Het aantal leerlingen dat slaagt voor het mulo ligt rond de 50%. De LBGO-slagingsnorm wordt mede bepaald op basis van de leeftijd van de leerling. Zo kan een leerling met 6 van de 7 vakken slagen volgens de LBGO-norm. De vraag is dan ook of het slagingspercentage voor LBGO meegeteld moet worden bij het slagingspercentage van het GLO.

http://www.dbsuriname.com/archief/nat/2008/mrt08/19-03-08/Nat_Paramaribo%20heeft%20meeste%20lagere%20scholen%20.asp